

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

НА

ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

ЗА ПЕРИОДА 2014-2020

МАЙ 2014

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на използваните съкращения	3
Увод	5
1. Анализ на икономическото и социалното развитие на община Първомай	5
2. Swot-анализ	98
3. Стратегия за развитието на община Първомай за периода 2014 – 2020 г.	103
4. Индикативна финансова таблица	120
5. Система от индикатори за наблюдение и оценка на плана	132
6. Система за наблюдение и оценка	145
7. Източници на финансиране	147
8. Програма за реализация	151

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СПИСЪК С ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АДИОПР	Актуализиран документ за изпълнение на общинския план за развитие
АЗ	Агенция по заетостта
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
ГПСОВ	Градски пречиствателни станции за отпадъчни води
ДВ	Държавен вестник
ДМА	Дълготрайни материали активи
ДБТ	Дирекция „Бюро по труда“
ЕИСУРР	Единна информационна система за управление на регионалното развитие
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗТ	Защитени територии
ИАОС	Изпълнителна агенция по околната среда
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на Европейския съюз
МРРБ	Министерство на регионалното развитие
МО	Междинна оценка
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МСП	Малки и средни предприятия
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НПО	Неправителствени организации
НППР	Национален план за регионално развитие
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Р България
НСРР	Национална стратегическа референтна рамка
НЧ	Народно читалище
NUTS	Обща класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана от ЕВРОСТАТ за регионите в Европейския съюз
ОДЗ	Обединено детско заведение
ОП	Оперативна програма/оперативни програми
ОПАК	Оперативна програма „Административен капацитет“
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОПР	Общински планове за развитие
ОПРКБИ	Оперативна програма „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие“
ОПРСР	Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ОУ	Основно училище
ОУП	Общ устройствен план/обща устройствени планове
ППЗРР	Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателни станции за отпадъчни води
ПЧИ	Преки чужди инвестиции
РИОСВ	Регионална инспекция по околната среда и водите
РЗС	Регионална служба по заетостта
СИФ	Социално-инвестиционен фонд
СОП	Специални образователни потребности
СОУ	Средно общообразователно училище
ТБО	Твърди битови отпадъци
ТИЦ	Туристически информационен център
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ЦДГ	Целодневна детска градина

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

1.1 Местоположение и природни ресурси

Община Първомай е разположена в централната част на южна България и в югоизточната част на пловдивска област, към която административно принадлежи. Територията на общината се намира в най-източната част от Пловдивското поле на Горнотракийската низина. Според разпоредбите и териториалното разделение на Закона за регионалното развитие тя е включена в Южен централен район за планиране (ЮЦР, NUTS 2). Този район за планиране се състои от областите Пловдив, Кърджали, Хасково, Пазарджик, Смолян и Стара Загора и включва общо 69 общини.

Територията на община Първомай включва 17 населени места и граничи с общините Братя Даскалови и Чирпан на север, Димитровград и Минерални Бани на изток, Асеновград и Садово на запад, а на юг с община Черноочене.

На фиг.1 и фиг.2 са показани местоположението на община Първомай сред общините на пловдивска област и разположението на населените места в общината.

Фиг.1- Разположение на община Първомай в
територията на област Пловдив

Фиг.2- Разположение на населените места в община Първомай

През територията на община Първомай преминава международно автомобилно трасе, което обединява няколко транс – континентални автомобилни пътища от Западна и Централна Европа към Азия или Близкия Изток. Например от тук преминава един от най-важните трансевропейски международни пътища – автомобилен път Е-80. По-подробно маршрута му изглежда така:

Е-80 – Западна Европа (от Португалия) – Калотина – София – Пловдив – Хасково – Свиленград – Капитан Андреево – Одрин – и завършва на източната граница на Турция с Иран (Азия).

От следващата фиг.3 ясно се вижда маршрута от началото до края на международен път Е-80 като част от европейската пътна мрежа.

Фиг.3 - Международен път E-80 като част от европейската пътна мрежа

През общината преминава и трансевропейската ж.п. линия, включваща маршрута София – Истанбул. По протежението на тази ж.п. линия, на общинската територия има три ж.п. гари – Винаца, Първомай и Караджалово. Това местоположение през годините е играло съществена роля както за икономиката на общината, така и за нейното демографско и социално развитие.

Важно е да се отбележи, че с изграждането на трасетата на автомагистралите „Тракия“ и „Марица“ (т.н. „надлъжно направление“ в посока изток – запад), гореспоменатия транс – континентален автомобилен път от Западна и Централна Европа към Близкия Изток се измества извън територията на общината, но остава в непосредствена близост и с много добра транспортна достъпност.

„Отместването“ на основните инфраструктурни коридори, обаче не влияе на факта, че Първомай попада в центъра на т.н. „Оперативен триъгълник“, който обхваща най-активната територия на Южен централен район за планиране, очертан по „върховете“ от Пловдив, Стара Загора и агломерацията Хасково-Димитровград – с икономически, териториален и демографски потенциал, равностоен на София – важна предпоставка за равномерното балансирано развитие на ЮЦР и страната като цяло – постулат залегнал в изискванията на ЕС и ЗРР.

Тези две особености на местоположението на община Първомай оформят и едно важно нейно предимство – възможността да се съхрани чистотата на въздуха и природата, днес качества, по-ценни от силното урбанизиране на дадена територия. В

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

тази връзка важно е да се отбележи, че общината е извън списъка на населените места и райони от областта с измерени максимални еднократни стойности на вредните показатели, които замърсяват атмосферния въздух съгласно българския Закон за чистотата на атмосферния въздух!

Община Първомай обхваща 8.94% от територията на пловдивска област, която се разпростира на 854 км², а от следващата фиг.4 ясно се вижда, че географски общината е разположена в самия център на Южен централен район за планиране и граничи с общини от още три области – старозагорска, хасковска и кърджалийска.

Фиг.4- Разположение на областите и общините в Южен централен район за планиране

А що се отнася до това каква – накратко – е характеристиката на самия ЮЦР, тя е следната: Площта на Южен централен район е 22 365,1 кв.км, съставляваща 20.1% от територията на страната. Териториалната структура е: земеделските територии са 48.1%, горските – 45.1%, а урбанизираните територии заемат само 3.9%. ЮЦР е сред най – богатите на биоразнообразие райони в страната. В него попада голяма част от Национален парк Централен Балкан, част от Национален парк Рила и целият масив на Родопите. На територията на района се намират 11 резервата, 9 поддържани резервата, 155 защитени местности и 98 природни забележителности. В района попадат и най-много от защитените зони по Натура 2000 – 44.5% от тези за страната.

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Друга важна особеност на местоположението на община Първомай е, че тя се намира не далеч от преминаващите наблизко транзитен и магистрален газопроводи по направление Компресорна станция „Лозенец” – Сливен – Нова Загора – Стара Загора – Пловдив – Пазарджик – Компресорна станция „Ихтиман”. Чрез отклонение от магистралния газопровод, с газ е снабдена и община Първомай наред с други общини като Пловдив, Стара Загора, Димитровград, Хасково, Асеновград, Стамболийски, Пазарджик и Белово.

От следващата Таблица-1 се могат да се видят и разстоянията в километри от град Първомай до някои от по-големите градове в страната ни, което дава още една представа за местоположението на общината.

Таблица-1: Разстояния в километри от Първомай до някои градове в България

София	Пловдив	Свиленград	Русе	Бургас	Варна
191	45	102	282	218	340

Релеф и климат

Релеф

Специфичната географска територия (Ландшафта) на Община Първомай е с равнинен и хълмист характер, слабо „разчленен“ и „заоблен“.

Около две трети от територията в северната част на общината е равнинна и със слаб наклон към поречието на р.Марица и, логично, тази територия е почти изцяло заета от земеделски земи. Останалата една трета – в южната и югоизточната част – е хълмиста и принадлежи към владената към Тракийската равнина предпланина Драгойна, която е част от Новаковския балкан. Тази територия е в землищата на селата Воден, Буково и части от тези на Искра, Брягово, Драгойна и Езерово.

В най-ниската част – при град Първомай – средната надморска височина е 130 м, а в най-южната част са върховете Соуджик (839м. надморска мисочина), връх Малка Драгойна (715м. надморска мисочина), връх Голяма Драгойна (815м. надморска мисочина) и връх Хоростпе (1008м. надморска мисочина).

Връх Соуджик служи и като административна граница между областите Пловдив и Кърджали и освен това в близост до него е началото на важната за този район река Банска, чиято задача е да отводнява ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи и централната част на хасковската хълмиста област.

Географските координати на общината са 25°13'30" източна дължина и 42°06'00" северна ширина.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Климат

Територията на община Първомай попада в единствената зона на пресичане на изолиниите на най-ниските януарски и най-високите юлски температури в Европа. На това се дължат големите температурни амплитуди които тук надхвърлят 70°C в годишен разрез.

Съчетанието на температурите с останалите основни климатични компоненти - вятър (преобладаващ западен - неблагоприятен и през зимата и през лятото) или безветрие и относителна влажност на въздуха, големият брой температурни инверсии, води до голямо разнообразие на тези климатични характеристики.

Върху климата съществено влияние оказват елементите на ландшафта:

- природен и антропогенен – релеф, ориентация на склоновете, падини и възвишения;
- в населените места – застрояването, неговата плътност, ориентация и характер, вид и ориентация на уличната мрежа, наличието или отсъствието на растителност, водни площи, изкуствени покрития и т.н., които довеждат до формирането на съответния микроклимат, характеризиращ се с различни екологически потенциали.

В резултат на проучването се извяват 3 зони, класифицирани по степен на благоприятност, както следва:

ЗОНА А₁ – най-благоприятна. Тя обхваща по-високите южни части на общината и горските насаждения, зелените части на хълмовете и непосредствено прилежащата им територия. В тази зона микроклиматичните условия, през топлите сезони, се отличават с по-ниски температури и амплитуди в денонощен разрез, по-висока относителна влажност на въздуха и по-добри условия на проветряване. През зимата е обратно – тук проявлението на периода “дискомфортно охлаждане” е малко по-голям с повишена относителна влажност и по-силен вятър.

ЗОНА А₂ – относително благоприятна. Изолиниите на тази зона се очертават от юг в подножието на ридовете, приблизително по линията на селата Искра – Брягово – Драгойно – Езерово и обхващат една територия с ширина между 3 и пет километра – на север. Тук микроклиматичните условия са по-неблагоприятни от тези в Зона А₁. Периодът “дискомфортно прегряване” е по-голям с 18-22%, а за сметка на периода “комфорт”. За сметка на това през студеното време на годината, периодите “студено и прохладно” са с 8 до 12% повече, за сметка на “дискомфортното охлаждане” в сравнение със зона А₁.

ЗОНА А₃ – неблагоприятна. Зоната обхващаща равнинните части на общината – на север от зона А₂ – до поречието на р.Марица. В тази зона са увеличени и двете неблагоприятни проявления на климата от “дискомфортно охлаждане” до “дискомфортно прегряване”. През зимата, при преобладаващото безветрие, тук се формира т.н. “езеро на студа” и увеличена продължителност на мъглите. През зимата с t^0 са с средно от 1 до 3.6⁰ по-ниски, в сравнение със зона А₂, а през лятото те са с 3 до 8⁰

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

по високи, при повишен период безветрие и значително понижена относителна влажност с 8 до 15%.

По поречието на река Марица се очертава една тясна ивица с климатични и ландшафтни характеристики на зона А2 – благодарение на въздушните течения по реката и нейната водна площ. Благодарение на последната, изпаренията в най-горещите летни дни са причина за увеличение на относителната влажност с около 15% и в понижени температури с 3-4⁰.

Природния комплекс от разнообразна специфична географска територия на общината, съставена от равнини и хълмове, благоприятни условия за развитие и на земеделието и на животновъдството, сравнително добри водни потенциали, липсата на застрашаващи екологическото равновесие дейности, са нейните предимства и предпоставка за развитието на община Първомай спрямо тези предимства. Това е нейният стратегически ресурс.

Структурата на поземлените ресурси се оценява като балансирана и адекватна за развитието на общината в аспектите на основния потенциал на общината – селското стопанство.

Почви, водни ресурси, полезни изкопаеми и защитени зони

Почви и поземлени ресурси

Според физикогеографската подялба на страната община Първомай попада в преходна зона в на Горнотракийската низина, където почвите са предимно черноземи-сморници. Големи пространства заемат и канелено-горските почви. В низината на р. Марица са разположени ливадно-канелени почви. Срещат се и най-плодородните ливадно-алувиални почви и ливадно-блатни. Поради тази особеност основните отглеждани култури са предимно зърнено-житните – пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед, както и различни сортове тютюни – ориенталски, едролитен, бърлей и др. Друг един от ресурсите на общината - ливадите, мери и пасищата, все още са не ефективно използвани като основа за развитие на животновъдството.

Родопската „яка“ от юг и равнината по поречието на река Марица предопределят функционалното разпределение на площите на общинската територията. Северните й равнинни части са заети от високо ефективни и плодородни земеделски земи, южните - от високите скатове на ридовете Драгойна и Мечковец, покрити с гори и слабо урбанизирани. Общата площ на общината е 854км². от които:

- 384 046дка - 74% са заети от земеделски земи;
- 84 437дка - 16% принадлежат горския фонд;
- 24 766дка - 5% от територията са населените места;

- 18 348дка - 1.5% е заета от водни площи и течения;
- За добив на полезни изкопаеми са отредени 9 684дка, или 1.5% от територията, днес в по-голямата си част – закрити, неизползваеми находища;
- Терените, заети от транспортни и инфраструктурни съоръжения са 2 594дка, или 0,5% от територията на Общината.

Фиг.5, под формата на кръгова диаграма, илюстрира процентно функционалното разпределение на площите на общината по видове територии.

Фиг.5 - Разпределение на площта на община Първомай по видове територии

В следващата Таблица – 2 са показани разпределенията на земите, според формата на собственост във всяко едно населено място от общината, а в Таблица – 3 се вижда разпределението на земята по фондове в декари.

От Таблица – 2 се вижда, че процента на частната собственост на земите в повечето от населените места е сравнително голям, като най-голям той е в селата Бяла река, Градина и Добри дол.

Общината, като цяло, разполага и със сравнително добър фонд земи във всяко едно населено място. Най-голямо е землището на общинския център, а от селата – на с.Дълбок извор, с.Градина, с.Искра и с.Брягово. Най-малък е поземления фонд на селата Воден и Поройна.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица-2: Земи, според формата на собственост и стопанисване в общината към 31.12.2013г.

№	Землище	Частна		Общинска		Държавна		Стопанисвана от общината	
		дка	%	дка	%	дка	%	дка	%
1.	Първомай	46510.536	60.225	9534.353	6.173	8259.610	5.348	668.159	0.865
2.	Брягово	22828.084	44.763	12024.43	11.789	8995.365	8.819	389.967	0.765
3.	Буково	6148.086	14.596	11792.06	13.997	23563.426	27.971	87.570	0.208
4.	Бяла река	16038.798	68.460	4364.017	9.314	930.681	1.986	19.376	0.083
5.	Виница	8960.230	59.894	2106.091	7.039	2064.531	6.900	1.568	0.010
6.	Воден	2671.618	23.879	4104.414	18.343	3657.552	16.346	19.766	0.177
7.	Градина	24651.542	65.031	3260.707	4.301	5249.095	6.923	42.028	0.111
8.	Добри дол	4238.363	65.690	853.49	6.614	757.677	5.871	-	-
9.	Драгойново	15382.139	41.712	4009.774	5.436	12928.296	17.528	1790.347	4.855
10.	Дълбок извор	26226.276	56.301	6736.315	7.230	4613.971	4.952	-	-
11.	Езерово	12646.308	46.482	6045.088	11.109	5286.82	9.716	0.272	0.001
12.	Искра	22069.454	33.707	9049.990	6.911	28120.342	21.474	980.236	1.497
13.	Караджалово	17554.492	62.341	3621.255	6.430	2489.503	4.420	45.699	0.162
14.	Крушево	8993.139	58.043	3089.132	9.968	2296.282	7.410	1.643	0.011
15.	Поройна	3299.827	54.228	994.071	8.168	830.515	6.824	3.904	0.064
16.	Православен	9138.358	63.47	2335.962	8.112	205.926	0.715	-	-
17.	Татарево	16221.75	55.338	4158.548	7.093	770.853	1.315	121.386	0.414

Таблица-3: Разпределение на земята по фондове в община Първомай към 31.12.2013г.

Фонд	Декара
1. Селскостопански фонд	401 308.9
2. Горски фонд	98 969.6
3. Фонд „Населени места”	220 665.525

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4. Фонд „Водни площи”	8 429.212
5. Фонд „Инфраструктура”	3 097.776
6. Обработваема земя	30 162.5
7. Необработваема земя	132 564.1
8. Депа за отпадъци	36.959
9. Земеделски площи	362 956
10. Земеделски площи в т.ч. с трайни насаждения	10 777

Следващата Таблица – 4 показва размера и структурата на земеделските земи в община Първомай към 31.12.2013г., а Таблица – 5 показва разпределението на горския фонд по населените места в общината.

От Таблица – 4 се вижда, че най – голям е делът на нивите и трайните насаждения, а от Таблица – 5 се разбира, че най – голям горски фонд притежават селата Искра и Буково. Две от селата не разполагат с никакъв такъв – това са Бяла Река и Татарево.

Таблица-4: Размер и структура на земеделските земи в община Първомай към 31.12.2013г.

Показатели	Размер дка	Относителен дял
Ниви	362 956	-
Трайни насаждения	10 777	-
Естествени ливади	3 066.55	-
Разсадници	29.636	-
Мери и пасища	3 066.55	-
Полски пътища	12 738.985	-

Таблица-5: Разпределение на горския фонд в община към 31.12.2013г.

№	Землище	Горски фонд/дка
1.	Първомай	4658.350
2.	Брягово	6154.269
3.	Буково	23588.167
4.	Бяла река	-
5.	Виница	1484.510
6.	Воден	2142.066
7.	Градина	2669.755
8.	Добри дол	2.651
9.	Драгойново	12541.753
10.	Дълбок извор	4564.251
11.	Езерово	6446.558

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

12.	Искра	29 365.375
13.	Караджалово	882.814
14.	Крушево	807.072
15.	Поройна	94.443
16.	Православен	294.519
17.	Татарево	-

Водни ресурси

Водните ресурси в общината са в рамките на нормалните, но малкото количество валежи характерни за общината (средно-годишно 600 л/кв.м) не са достатъчни, за да подпомогнат задължителното интензивно напояване, необходимо при развитието на земеделието на територията на цялата община. Това понякога затруднява питейно-битовото водоснабдяване в някои от населените места. Ценен воден ресурс са термоминералните извори в селата Драгойново, Бяла река и Леново.

Безспорно най-голямо значение като воден ресурс в общината има **река Марица**. Тя пресича общинската територия в нейната северна част и преминава в близост до землищата на селата Винаца, Градина, Крушево и Добри дол, както и до землищата на самия град Първомай. Марица е една от най-големите реки на Балканския полуостров и е четвъртата по дължина в България след Дунав, Искър и Тунджа. Речният участък, пресичащ Първомай е част от средното течение на Марица, който като цяло обхваща участъка през Горнотракийската низина от град Белово, до напускането на реката на българската територия при село Капитан Андреево. В този участък коритото не променя своя характер. Дъното му е покрито с пясък, като при високи води слабо се деформира. Бреговете са укрепени с подпорни стени. Към град Първомай надлъжният наклон на реката става средно 1,20 ‰. Реката прави няколко позивити меандри. Бреговете на коритото са землени и затревени. Дъното е пясъчливо. Чак след село Скобелево (Димитровградска община), Марица навлиза в сравнително по-тясна долина с по-високи склонове.

Банска река е може би следващата по значение река в общината. Тя започва точно от област Пловдив община Първомай и след 37км. дължина се влива в р.Марица като неин десен приток. Банска река води началото си под името Чулфанска река от 686м. надморска височина в Източните Родопи, на 1,2км. югозападно от връх Соуджик (840м.). До село Воден, община Първомай тече на североизток в дълбока долина между ридовете Драгойна и Мечковец в Източните Родопи. След това завива на изток, а след село Гарваново община Хасково отново на североизток, като пресича Хасковската хълмиста област в плитка алувиална долина. Влива се отдясно в река Марица на 98 m надморска височина, на 1.4 км западно от Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 337 km², което представлява 0,64% от водосборния басейн на р. Марица. Около 1/3 от общата дължина на реката преминава през територията на община Първомай, но за сметка на това тук водите ѝ са най-чисти. В по-долното ѝ течение тя често се замърсява от промишлени води.

Друга река, съставляваща водните ресурси на общината е **Каялийка** (Скаличица). Тя води началото си край община Асеновград, но по-голямата

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

част от нея преминава през общините Първомай и Димитровград. Каялийка също е десен приток на река Марица. Дължината иМ е 39км. Тя отводнява северозападните склонове на рида Драгойна в Източните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. По долината иМ преминава границата между Западните и Източните Родопи. Река Каялийка извира от 942м. надморска височина под името Черешка в най-югозападната част на рида Драгойна в Източните Родопи, на 200м. северозападно от село Жълт камък, Община Асеновград. До село Искра община Първомай тя тече в северна посока в дълбока долина. След това завива на североизток и пресича цялата Хасковска хълмиста област в асиметрична долина, с по-стръмни десни склонове. Влива се отдясно в река Марица на 107м. надморска височина, на 1км. североизточно от село Скобелево, Община Димитровград. Площта на водосборният басейн на реката е 226км², което представлява 0,43% от водосборния басейн на Марица. Реката преминава през четири села от община Първомай – Искра, Брягово, Драгойново и Езерово – и през три села от Община Димитровград – Бодрово, Върбица и Скобелево.

По течението си тя осигурява води за два от големите язовири на общината – **язовир Брягово** и **язовир Езерово**.

Язовир Брягово е голямо изкуствено езеро на река Каялийка с дължина от 4км. Разположен е на територията на община Първомай между селата Брягово и Искра, в полите на Родопя планина. В него живеят популации на рибите бабушка, речен кефал, щука, бяла мряна, слънчева риба, каракуда, уклей, костур, червеноперка, кротушка и шаран. През по-топлите месеци той е населяван и от ята бели щъркели. Подходящ е за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка.

Язовир Езерово е разположен е на територията на община Първомай над село Езерово в началото на северните части на Родопите. Езерово също е язовир на река Каялийка и е втори по поречието на реката след язовир Брягово. Използва се за напояване и рибовъдство.

В язовира се срещат различни видове риба: Бял толстолоб, Пъстър толстолоб, Каракуда, Костур, Речен кефал (Клен), Сом, Червеноперка, Черен амур, Шаран и Щука.

В праисторическото миналото местността е била дъно на голямо езеро и в района на белите камъни (Семер дере), могат да се намерят дребни вкаменелости на различни водни видове. На източната стена на язовира се намира малка пещера. Язовира също е подходящ е за спортен риболов, за излет и за къмпинг почивка

Река Мечка е река, течаща през западната част на общината и преминава през Първомай, за да се влее отново в река Марица като неин десен приток. Дължината иМ е 43км. Отводнява крайните североизточни разклонения на Преспанския дял на Западните Родопи и западната част на Хасковската хълмиста област. Река Мечка води началото си под името Банска река от 954м. надморска височина, от северното подножие на връх Самантепе (1 133м.) в най-североизточната част на Преспанския дял на Западните Родопи, западно от село Узуново, Община Асеновград. Тече в северна посока като до пътя Асеновград — Кърджали, където напуска планината, долината иМ е дълбока и залесена. След това навлиза в западната част на Хасковската хълмиста област, като долината М става плитка и се разширява. Преди село Поройна община Първомай, навлиза в Горнотракийската низина и завива на североизток, като в този си

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

участък коритото иМ навсякъде е коригирано с водозащитни диги. Влива се отдясно в река Марица на 117м. надморска височина, на 1.8км. североизточно от квартал "Любеново" на град Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 278км², което представлява 0,52% от водосборния басейн на Марица.

Водата като ресурс е и една от причините за съществуването на т.н. „**нарушени терени**“, които имат локален характер. Нарушените терени се дължат основно на:

- Ерозия - ветрова и водна, която е сериозен проблем, от който потенциално са застрашени около 80% от площите във високите южни части на общината. Делът на водната ерозия е по-значителен от този на ветровата. На водна ерозия са подложени всички обработваеми земи с наклон над 6 градуса в хълмистите общински части;
- Антропогенната дейност, изразяваща се в нарушения на релефа от добивни дейности и изграждането на инфраструктурни обекти (пътища, външни ВиК мрежи) и др., имат локален характер;
- Свлачища – също с локален характер. Свлачищата в общината са много малко и незначителни.

Река Омуровска, която води името си от старото име на село Партизанин – Омурово – е река, течаща през две области на южна България – община Първомай (Пловдивска област) и общината Бря Даскалови (област Стара Загора). Реката е ляв приток на река Марица и дължината ѝ е 58км., която ѝ отрежда 69-то място сред реките на България. Омуровска река води началото си под името Конакдере от 820м. надморска височина, на 1км. североизточно от връх Чакалова поляна (902м.) в Сърнена Средна гора. Тече в южна посока в западната и югозападната част на Чирпанските възвишения в тясна долина, с редуващи се долинни разширения, в които са разположени няколко села. След устието на десния си приток река Страшния дол носи името Старата река до село Малък дол, а след устието на Новоселска река – Омуровска река. При село Партизанин навлиза в Горнотракийската низина, като долината ѝ става широка и плитка. Влива се отляво в река Марица на 120м. надморска височина, на 650м. южно от село Крушево, Община Първомай. Площта на водосборният басейн на реката е 305км², което представлява 0,58% от водосборния басейн на Марица. Реката е с дъждовно подхранване, като максимумът е в периода март-юни, а минимумът – юли-декември. Среден годишен отток при село Партизанин е 0,85 м³/с. Преди изграждането на водозащитни диги по цялото протежение на коритото на реката в Горнотракийската низина, Омуровска река почти ежегодно е причинявала големи наводнения. По течението на реката са разположени 10 села – девет от тях са в община Бря Даскалови, а едно е от община Първомай – село Крушево. В Горнотракийската низина водите на реката се използват за напояване. По долината на реката преминават три пътя от Държавната пътна мрежа, като единият от тях е третокласен път № 667 Плодовитово – Първомай – Асеновград.

Минерални води

Минерална вода – Драгойново е в списъка на Заповед на министъра на околната среда и водите за определяне на санитарно-охранителни зони на находища и водовземни съоръжения на минерални води, който списък е неразделна част от Заповед

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

№РД-882/23.09.2002г. Ссанитарно-охранителната зона е определена за находище на минерална вода “Драгойново” – област Пловдив, община Първомай, с.Драгойново.

Минералната вода е разкрита през осемдесетте години на миналия век, при сондиране на дълбочина 269м., на десния бряг на р.Каяклийка, в екологично чист район, недалече от гр.Първомай. Водата се характеризира като хипотермална (21° С), слабо минерализирана (440,04мг./л), хидро-карбонатна, натриево-калциева и силициева, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Съдържанието на микрокомпонентите, както и стойностите на радиологичните показатели са в граници на нормите за минерални води. Препоръчана е за бутилиране още през 1989г., като се включва в съществуващия тогава Български държавен стандарт. В началото на 2000г., започва бутилиране на минералната вода от извор №9 под търговска марка Ice Breath.

Водата се добива от сондажа с поетично име „Синьото Дере“ в Драгойново. Характерна особеност на минералната вода е и високото съдържание на метасилициева киселина, която е мощен здравословен фактор с профилактично действие. Наличието на калциеви и магнезиеви йони и ниските хлоридни концентрации правят водата незаменимо средство при всички възрасти за утоляване на жаждата. Водата е призната в Германия като натурална минерална вода, ето защо тя се бутилира и разпространява не само на нашия, но и на международните пазари.

Защитени местности

В списъка на Регионалната инспекция по околната среда и водите – Пловдив са включени следните Защитени местности: Защитена местност “Находище на блатно кокиче” – с.Виница; Защитена местност “Находище на блатно кокиче” – с.Градина; Защитена местност „Поповата ада” – с.Виница.

1.Защитена местност “Находище на блатно кокиче” в с.Виница – ЗМ “Находище на блатно кокиче” - с.Виница е обявена със Заповед №1938/03.07.1970г. на МГОПС/ с цел да се запази едно от малкото естествени находища в България на блатно кокиче /*Leucosjum aestivum*/. Намира се в землището на с.Виница , Община Първомай с площ 18,6ха. и обхваща част от горски масив стопанисван и охраняван от Държавно лесничейство – гр.Първомай под контрола на РИОСВ – Пловдив. Растението съдържа алкалоида галантамин ,който е основен компонент за производството на уникалното българско лекарство “Нивалин” . На следващата Снимка–1 се вижда самата местност и в по-близък план снимка на блатното кокиче;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Снимка – 1: Защитена местност „Находище на блатно кокиче“

2. Защитена местност “Находище на блатно кокиче” в с. Градина – Обявена със Заповед № РД-148/20.03.2006 г. на МОСВ, с цел опазване находище на блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.) и естествена равнинна крайречна гора от полски бряст (*Ulmus minor*) и летен дъб (*Quercus robur*). Намира се в землището на с. Градина, общ. Първомай, на площ от 2344,417 дка;

3. Защитена местност „Поповата ада” в с. Винаца – Обявена със Заповед № РД-696 от 19.09.2007 г. на МОСВ, с цел опазване на природни местообитания с консервационна значимост – въртешни лонгозни гори край р. Тунджа и р. Марица и смесени тополови гори край реките, както и за запазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р. Марица. Намира се в землището на с. Винаца, община Първомай, област Пловдивска, на площ 178.867 дка.

Шест села от общината и два квартала от Първомай попадат в **Защитената зона от Натура 2000** — „Марица-Първомай“, която е част от европейската екологична мрежа **Натура 2000** и които в България се регистрират по Закона за Биологичното разнообразие. Тя е разположена е в землищата на с. Чалъково и с. Белозем – община Раковски; с. Селци, с. Поповица и с. Милево – община Садово; с. Винаца, с. Градина, с. Крушево, с. Добри дол, с. Караджалово, с. Бяла река, гр. Първомай, кв. Любеново и кв. Дебър, гр. Първомай – община Първомай, област Пловдив; с. Великан, с. Ябълково, с. Скобелево и с. Сталево – община Димитровград, област Хасково; с. Зетъво, гр. Чирпан и с. Златна ливада – община Чирпан, област Стара Загора.

Целта на всички Защитени зони е да осигури дългосрочното опазване в благоприятно състояние на точно определени растителни и животински видове, както и местата, които обитават.

Полезни изкопаеми

Община Първомай не е богата на полезни изкопаеми. Добивната промишленост, базирала се до 90-те години на уранодобив е закрыта. Находищата са рекултивирани, а проучванията показват липса на радиация над естествения природен фон за района.

Експлоатират се единствено кариери за добив на пясък и баластра. Съществени нарушения на релефа от този добив няма.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Оценка на използване на природните ресурси

1. Природните ресурси, при големият им потенциал не се използват в цялост достатъчно рационално за развитието на общината – например – недостатъчно добре развити туристически маршрути и неизползване на потенциала на защитените местности.

2. По отношение на стратегическия отрасъл – земеделието - 75% или s от територията е заета от земеделски земи, като 80% от тях са обработваеми, а 21% са мери и пасища - предпоставка за развитие на животновъдството.

3. Земеползването съдържа резерви за оптимизиране, поради:

- Раздробената собственост и все още липсата на достатъчно ефективен пазар - бариера за ефективното ползване на земята;
- Въпреки наличните потенциални възможности – пасища, мери и ливади, животновъдството е не достатъчно развито, особено овцевъдството и отглеждането на кози, за чиято продукция в ЕС няма квоти;
- Формите на стопанисване са уязвими и рискови. Липсата на сдружения и на връзката добив-реализация не е устойчива форма на земеползване.

4. Отказът от развитие на дърводобив и дървообработване в общината и запазването на гората е положително явление, което следва да се подкрепя и в бъдеще. Въпреки това, макар и в ограничени количества, не рационално да се изнася сурова дървесина за преработка в други територии.

5. Отказът от уранодобивната промишленост и закриването на находищата е от изключително важно значение.

6. Стопанският потенциал – горски и земеделски фонд, предоставя благоприятни условия за развитие на горското стопанство, животновъдството, билкарството, трайните насаждения и др.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Много добри природни дадености – разнообразен релеф, гори, красиви пейзажи, защитени територии, съхранено биологично разнообразие; • Безопасни планински маршрути, съчетани с водни площи подходящи за седмичен отдых, включително семеен; • Широки граници на възможностите за къмпинг, планинско колоездене, културен, еко и селски туризъм; 	<ul style="list-style-type: none"> • Затруднена транспортна достъпност до периферията на общината; • Липса на популярност като дестинация за отдых в сравнение със съседните общини; • Трудности при финансирането на малкия и среден бизнес в областта на туризма; • Неразвити са сегментите на туристическото предлагане - пешеходен, планински

<ul style="list-style-type: none"> • Културно - историческо наследство, фолклор и занаяти; • Гостоприемни, открити и сърдечни хора; • Екологично чиста продукция; • Близост до добре развити транспортни коридори; • Добре организирано Горското стопанство със защитаващи екологията функции; • Липса на съществени екологични проблеми. • Важен опорен пункт на надлъжни урбанистични връзки Европа – Азия, • Възел на регионални напречни връзки и намиращ се в триъгълника Пловдив – Ст.Загора – Димитровград и Хасково с потенциал за развитие като на София; • Развита селищна мрежа със силно изявен център и оформяща се система от вторични под центрове – опорни пунктове за равномерно и устойчиво териториално развитие; • Добро съчетание на рекреационни ресурси и културно историческо наследство – потенциал за разнообразни туристически продукти; • Наличие на териториални възможности, терени и свободен сграден фонд подходящ за адаптиране към нуждите на туризма; • Наличие на инвеститорски интерес. 	<p>колхозен, селски, вилен, ловен, риболовен, културен туризъм, туристически маршрути, конна езда;</p> <ul style="list-style-type: none"> • липса на професионална квалификация и на малкото работещи в туристическата сфера и слабо познаване на нуждите на туристите, езикова бариера, липса на координацията между съседни общини; • Непълноценно използване на природните ресурси; • Наличие на малки визуални замърсители като микросметища. • Липсва план за пълното оползотворяване на урбанистичните коридори – контактни зони, инвестиционни полета; • Раздробена собственост и липса на развит пазар; • Недостатъчно развита инфраструктура; • Опасност от депопулация на малките населени места; • Затруднена транспортна достъпност до периферията;
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Привличане на инвестиции не само чрез фондовете на ЕС, но и такива, като инвестиции „на зелено“ – от български или чуждестранни инвеститори; • Стимулиране на публично-частните партньорства; • Усъвършенстване на 	<ul style="list-style-type: none"> • Общ икономически упадък, финансови кризи, лоша бизнес среда; • Влошаване качеството на техническата инфраструктура и липса на средства за нейната поддръжка; • Зависимост на общинския бюджет

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<p>партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на съвместни проекти;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Благоустрояване на населените места и подобряване условията на живот на населението; 	от централната власт;
---	-----------------------

1.2. Социално-демографска оценка и заетост на населението

Селищна структура

Урбанистичната структура на община Първомай се състои от 17 населени места – град Първомай и селата Брягово, Буково, Бяла Река, Винаца, Воден, Градина, Добри дол, Драгойново, Дълбок извор, Езерово, Искра, Караджалово, Крушево, Поройна, Православен и Татарево. Селищата са сравнително равномерно разположени на територията на общината (виж фиг.2 – разположение на населените места в община Съединение), а самия общински център – гр.Първомай се намира в северната част на общинската територия.

Най – близо до общинския център се намира село Градина – на 4км. То е и най-голямото село от общината с население от около 2 350души. Най – далече от Първомай е разположено село Искра – на около 20км. разстояние.

Население и човешки ресурси

Община Първомай е на седмо място по население и на пето място по територия сред осемнадесетте общини в област Пловдив. В общината живее около 3.8% от населението на пловдивска област (25 883 души към 01.02.2011г.) и 1.75% от населението на ЮЦР. От общините в областта най-голяма е концентрацията на населението в Пловдив – 50%, в Асеновград – 9.4% и Карлово – 7.6% от общия брой жители на областта.

Следващата Таблица – 6 предоставя данни за 6 основни статистически показатели за всяка една от общините на пловдивска област и сравнителното положение на община Първомай според тези показатели.

Таблица-6: Основни данни за община Първомай и останалите общини в област Пловдив

Район, област, община	Територия кв.км.	Население брой към 01.02.2011г.	Гъстота на населението за 2011г. души/км ²	Населени места (брой)	Градове (брой)	Села (бр.)
България	111 001.9	7 364 570	66.3	5 304	253	5 051
Южен централен	22 365.1	1 479 373	66.1	1 306	54	1 252

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

район						
Област Пловдив	5 972.9	683 027	114.4	215	18	157
Община Съединение	297.9	10 450	35.08	10	1	9
Община Асеновград	665.4	64 034	96,23	30	1	29
Община Брезово	465,4	7 298	15.68	16	1	15
Община Калояново	347,4	11 879	34.19	15	-	15
Община Карлово	1 040,50	52 307	50.27	27	4	23
Община Кричим	54,9	8 409	153.17	1	1	-
Община Куклен	148	6 431	43.45	6	1	5
Община Лъки	292	2 902	9.94	13	1	12
Община Марица	343	32 438	94.57	19	-	19
Община Перушица	48,7	5 058	103.86	1	1	-
Община Пловдив	102	338 153	3 315.23	1	1	-
Община Първомай	<u>521.6</u>	<u>25 883</u>	<u>49.62</u>	<u>17</u>	<u>1</u>	<u>16</u>
Община Раковски	264	26 381	99.93	7	1	6
Община Родопи	523.7	32 602	62.25	21	-	21
Община Садово	192.9	15 604	80.89	12	1	11
Община Сопот	56	9 827	175.48	2	1	1
Община Стамболийски	61	20 771	340.51	5	1	4
Община Хисаря	548.5	12 600	22.97	12	1	11

Източник: Национален статистически институт

От таблицата се вижда, че средната гъстота на населението в община Първомай (49.62 души на кв.км.) е по-ниска от средните стойности за област Пловдив (114.4), за ЮЦР (66.1) и за страната (66.3), а по брой населени места (17), Първомай е на пето място в областта. Урбанистичното разделение на населените места е един град и шестнадесет села.

Всички населени места са с компактна селищна структура, но самото развитие на общината, логично, е довело до съсредоточаване на основните административни, промишлени и културни дейности и услуги в гр.Първомай. Въпреки това останалите селища не са толкова изолирани като начин на живот и не са населени с предимно възрастни хора, както е в много други райони на страната. В тях освен възрастните хора, които се занимават със земеделие в лични стопанства, има и по-млади такива,

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

които развиват и предприемачество. Тези населени места са подходящи за развитие на екологично земеделие и екологични производства.

Най-малкото село в общината е село Поройна, а най-голямото е село Градина.

Всички селища разполагат със сравнително добре изградена инфраструктура по отношение на електроснабдяване, водоснабдяване, съобщителни връзки и транспортен достъп.

Според броя на населението в отделните населени места, те се разделят на следните групи, както е показано в Таблица – 7:

Таблица-7: Групи на отделните населени места в общината според броя на жителите им

Групи	Селища
I гр. 100 – 500 жители	Добри дол – 152 ж., Поройна – 144 ж., Православен – 384 ж., всичко 3 села
II гр. 501 – 1000 жители	Буково – 513 ж., Драгойново – 567 ж., Брягово – 654 ж., Воден – 630 ж., Татарево – 732 ж., Езерово – 839 ж., Бяла река – 897 ж., Крушево – 973 ж., всичко 8 села
III гр. 1001 – 1500 жители	Виница – 1082, Караджалово – 1434 д., всичко 2 села
IV гр. над 1500 жители	Дълбок Извор – 1726, Искра – 1754 ж., Градина – 2689 ж., всичко 3 села

На Таблица – 8 е показана динамиката на населението на община Първомай за периода 1994 – 2012г. От нея се вижда, че за последните 5 години населението на общината намалява средно с около 250 души на година като тенденцията на намалението е равномерна за града и селата.

Таблица-8: Динамика на населението на община Първомай за периода 1994 – 2012г.

Години	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Общо за общината	35271	35080	34890	34616	33717	33379	32828	32792	32458
За общ. център	18636	16980	16961	16965	18434	18357	17864	17582	17457
За селата	16635	18100	17929	17651	15283	15022	14964	15209	15001

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
32131	31961	31601	31291	30999	30618	30325	30069	29896	29711

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

17277	17107	16966	16870	16728	16609	16497	16758	16330	16290
14854	14845	14635	14421	14271	14009	13828	13311	13566	13421

Механичният прираст на населението на общината за периода 1994 – 2012г. е показан на Таблица – 9. Вижда се, че почти през целия период механичният прираст е положителен с изключение на 2009г., когато изселилите се са с 104 повече от заселилите се в общината. Това ни дава основание тук да направим извода, че намалението на населението на общината през този период е заради отрицателния естествен прираст, а не заради механичния прираст на населението.

Таблица-9: Механичен прираст на населението в община Първомай

Показатели	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Заселени	832	686	967	720	632	815	716	993	1035
Изселени	457	508	202	610	508	698	608	860	968
Механичен прираст	375	178	765	110	124	117	108	133	67

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1 276	1 405	1 224	924	1 139	478	402	850	777	478
698	1200	980	801	798	400	506	545	435	326
578	205	244	123	341	78	-104	305	342	152

Таблица-10: Полова структура на населението на общината за периода 1999 – 2012г.

общо	1999		2000		2001		2002		2003		2004	
пол	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени
100%	16312	17067	16006	16822	15965	16827	15815	16643	15623	16508	15471	16490

2005		2006		2007	
Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени
15333	16268	15190	16101	15008	15991

общо	2008		2009		2010		2011		2012	
пол	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени	Мъже	Жени
100%	14747	15871	14596	15729	14405	15664	14404	15492	14384	15327

Разпределението по полова структура на населението в общината (Таблица – 10) за същия период показва, лек превес на броя на жените над този на мъжете – тенденция, характерна за цялата ни страна.

В Таблица – 11 е показано разпределението на населението в община Първомай под, в и над трудоспособна възраст като брой и в проценти. От нея се вижда, че трите групи запазват относителните си дялове в проценти, като за петте години процента на хората в трудоспособна възраст малко е намалял, за сметка на увеличаващия се процент на тези, над трудоспособна възраст.

Таблица–11: Дял на населението под, в и над трудоспособна възраст за периода 2008-2012г.

Години	Общ брой на населението	Под трудоспособна възраст		В трудоспособна възраст		Над трудоспособна възраст	
		Бр.	%	Бр.	%	Бр.	%
2008	28 306	3 738	13.2%	15 937	56.30%	8 631	30.49%
2009	27 813	3 624	13.02%	15 702	56.45%	8 487	30.51%
2010	27 398	3 590	13.10%	15 421	56.28%	8 387	30.61%
2011	25 610	3 273	12.78%	14 211	55.49%	8 126	31.72%
2012	25 349	3 323	13.10%	14 114	55.67%	7 912	31.21%

На следващите две Таблици – 12 и 13, са показани данните за раждаемостта в общината за периода от 1994 до 2012г. и ежегодния брой на починалите за същия период. От тях се вижда, че през целия период, ежегодно, в общината се случват повече умиралия отколкото раждания, което е доказателство за тенденцията за отрицателния естествен прираст на населението и основната причина за намаляващата динамика на населението на общината през същия този период.

Таблица–12: Раждаемост в община Първомай за периода 1994 – 2012г.

Година	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Родени в общината	316	292	257	271	217	286	285	235	200

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
236	287	240	246	297	265	263	265	259	281

Таблица–13: Починали в община Първомай за периода 1994 – 2012г.

Година	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Починали в общината	583	523	570	592	664	610	603	553	592

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
600	522	606	562	530	567	534	542	535	494

Заетост и безработица

На Таблица – 14 и Таблица – 15 са показани данните за наетите в общината в обществения и в частния сектори, и размера на средногодишните заплати в двата сектора за периода 2009 – 2012г.

От първата таблица се вижда, че по – голямата част от наетите (почти $\frac{3}{4}$) са наети в частния сектор, като тенденцията за наемане и в двете направления е колеблива през годините от посочения период. От таблицата, също така, се вижда, че общо наетите през 2012г. са 18.92% от общия брой на населението в общината и 33.98% от населението в трудоспособна възраст.

Таблица – 15 показва увеличаващата се средногодишна заплата в общината през този период, както и увеличаващите се заплати в обществения и в частния сектори. Видно от нея е и че заплатите в обществения сектор в общината са видимо по – големи от тези в частния.

Таблица–14: Брой наети в община Първомай в периода 2009 – 2012г.

Години	Общо наети	Обществен сектор	Частен сектор
	Брой		
2009	4 657	1 262	3 395
2010	4 383	1 099	3 284
2011	4 618	1 211	3 407

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2012	4 797	1 310	3 487
------	-------	-------	-------

Таблица–15: Размер на средногодишните заплати в периода 2009 – 2012г.

Година	Средна годишна заплата	В обществен сектор	В частния сектор
2009	5 127	6 896	4 469
2010	5 477	7 392	4 832
2011	5 753	7 309	5 193
2012	5 740	7 244	5 176

Таблица – 16 и Таблица – 17 илюстрират общия брой предприятия в общината през 2011г., сравнени с тези на община и област Пловдив, както и десетте фирми от община Първомай, осигуряващи най – голяма заетост през 2012г. От тях се вижда, че в общината преобладават т.н. микропредприятия, а от факта, че най – голямото по заетост предприятие е с 59 души, можем да направим извода, че в община Първомай няма структуроопределящи фирми. Друг важен извод е, че от десетте предприятия, осигуряващи най – голяма заетост, осем са пряко свързани със земеделието (земеделие, преработка и производство), и само две са от други браншове – шивашка промишленост и търговия.

Таблица–16: Брой предприятия в община Първомай– преброяване - 2011г.

Община	Фирма	Микро до 9 заети	Малки от 10 до 49	Средни от 50 до 249	Големи над 250	Общ брой
1. Първомай		788	65	..	..	869
2. Пловдив		21 278	1 585	306	40	23 209
4. Общо за област Пловдив		31 837	2 344	463	65	34 709

Таблица–17: Десет фирми от община Първомай, осигуряващи най-голяма заетост през 2012г.

Фирма - направление	Брой заети	Продукт
1. „Грийнс” ООД – земеделие	59	
2. „Булконс Първомай” АД – преработка	35	
3. „Първомай БТ” АД – преработка	20	
4. „Сладък път” ООД – производство	6	
5. „Бендида 66” ЕООД – шивашка	6	

6. ЗК „Съгласие” – земеделие	6	
7. ЗП „Николай Стоилов Вълчев” - земеделие	6	
8. „Дебър” ООД – преработка	6	
9. ЕТ „Шан Шабан Рафет” – земеделие	5	
10. „ПИ МИ АЙ” ЕООД – търговия	5	

В следващата Таблица – 18 са показани регистрираните безработни в община Първомай към 31.12.2013г., заедно с разделението на общия брой по пол и възрастова структура. От таблицата се вижда, че жените са по – голямата група от общия брой регистрирани безработни и че с увеличаване на възрастта, се увеличава и големината на групата от безработни в общината.

Таблица–18: Регистрирани безработни в община Първомай към 31.12.2013г. и структура на безработните по възраст

А

жени	1 006
мъже	864
общо	1 870

Б

До 19 години	41
До 24 години	168
До 29 години	168
До 34 години	193
До 39 години	187
До 44 години	204
До 49 години	207
До 54 години	248
Над 55 години	454

Таблица – 19 показва относителния дял на безработните в общината за периода 2009 – 2013г. От таблицата се вижда, че през последните пет години относителния им дял ежегодно расте и то видимо.

Таблица–19: Относителен дял на безработните в общината в периода 2009 – 2013г.

Година	%
2009	9.86
2010	11.51

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2011	13.54
2012	18.72
2013	21.26

Таблицы – 20 и 21 показват броя на регистрираните безработни в общината към 31.12.2013г., структурирани по степен на образование и по квалификация. Вижда се, че най – голям е дялът на безработните в групата „без образование“ и в групата „без квалификация“.

Таблица–20: Регистрирани безработни в общината към 31.12.2013г., по степен на образование

Образование	Регистрирани безработни	%
Начално	65	3.48
Основно	320	17.11
Средно	591	31.60
Висше	107	5.72
Без образование	787	42.09
Всичко:	1870	100

...Таблица–21: Регистрирани безработни в общината към 31.12.2013г., по квалификация

Квалификация	Регистрирани безработни	%
Работници	359	19.20
Специалисти	278	14.87
Без специалност	1233	65.93
Всичко:	1870	100

Оценка на демографския потенциал

Оценката на демографския потенциал на населените места в общината изглежда така:

- Ядро на общината - град Първомай с потенциал за нормално възпроизводство на населението, близък до средния за страната - дял на трудоспособните контингенти и добро образователно равнище;
- Зона на общината, обхващаща 16 населени места, разпределени, както следва:
- 1 село > 2000 ж
- 2 села – от 1500 до 2000 ж
- 2 села - от 1000 до 1500 ж

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- 8 села – от 500 до 1000 ж
- 1 село – от 500 до 100 ж
- 3 села < 500 ж

Като цяло, селското население е застаряло, но вътрешните различия дават основание за обособяването на три групи населени места:

Първата група са със сравнително нормална възрастова структура, с население над 1500 души, с основен принос за поддържането на демографския баланс (Караджалово, Винаца и Татарево);

Втора група, с население около и над 1500 души, поради териториалното си разположение и инфраструктурни (основно –комуникационни) връзки – „урбанистични възли”, обособяващи собствена „под зона” на влияние – предпоставка за изявяването им като потенциални вторични териториални центрове (Градина, Караджалово, Бяла река и Дълбок извор);

Трета група – с най-малък потенциал и население, гравитиращи около втората, осъществяващи връзките си с ядрото чрез „урбанистичните възли”;

- Динамиката – по отношение на естествения прираст на населението показва трайна отрицателна тенденция;
- Възрастовата структура и образователното равнище са близки до средните за страната, благодарение само на преобладаващото градско население;
- Процесът на застаряване е по-значим при селското население. За всички села извън първата група, този процес е достигнал критични стойности;
- Фертилните контингенти и тяхната структура продължават да са под нормалните за възпроизводство на населението в общината. За сега липсват фертилни предпоставки за възпроизводство с положителен принос;
- Налице е тенденция към нарастване на образователното равнище, но отново и само за града. В селата преобладава делът на населението с основно и начално образование, висшистите са под 1%;
- Безработицата показва тенденция към увеличение, но все още може да се смята за резерв от работна ръка. Професионалната структура на безработните съдържа потенциален резерв (34.00%) от квалифицирани кадри с работнически професии и специалисти;
- Тенденцията за нарастване и високият относителен брой на безработните лица без квалификация ще продължава да прави тази група една от рисковите на пазара на труда с тенденция и към загубване на трудови навици поради дълготрайното свито предлагане.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Потенциал на трудовите ресурси с традиции в промишлено производство и селското 	<ul style="list-style-type: none"> • Отрицателна тенденция в демографското развитие – силно застаряване;

<p>стопанство</p> <ul style="list-style-type: none"> • Относително добра възрастова структура на населението • Запазен баланс – град/зона на влияние • Заетост – тенденция към благоприятно съотношение между икономическите сектори • Добро образователно равнище (в града) • Професионална квалификация и производствен опит в отраслите на икономиката, все още съхранени специалисти 	<ul style="list-style-type: none"> • Отрицателен естествен прираст, особено силно изразен в селата; • Регресивен тип възпроизводство на населението; • Ниско образователно равнище в селата; • Липса на условия за реализация на млади хора, особено в селата;
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Привличане на инвестиции не само чрез фондовете на ЕС, но и такива, като инвестиции „на зелено“ – от български или чуждестранни инвеститори; • Уедряване или комасация на земята и насърчаване на селското стопанство в разширяване производството на традиционни за района култури; • Развитие на екологично земеделие и екологични производства; • По-конкурентоспособно развитие на малките и средни предприятия /МСП/ в общината; • Стимулиране на публично-частните партньорства; • Осигуряване на заетост и работни места за задържане на икономически активното население; • Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на съвместни проекти; • Благоустрояване на населените места и подобряване условията на живот на населението; 	<ul style="list-style-type: none"> • Общ икономически упадък, финансови кризи, лоша бизнес среда; • Задълбочаване на демографските проблеми и застаряване на населението; • Тенденция към бъдещо обезлюдяване на малките населени места; • Увеличаване броя на безработните с основно и по-ниско образование и висока възраст; • Ограничен инструментариум на общинско ниво за въздействие на пазара на труда; • Влошаване качеството на техническата инфраструктура и липса на собствени средства за нейната поддръжка; • Зависимост на общинския бюджет от централната власт; • Загуба на интерес и слаба активност на обществеността, НПО и бизнеса за местно развитие и усвояване на средства от европейските фондове и привличане на инвестиции; • Нарастване на конкуренцията на съседни общини, големи градове, региони и чужди страни по

отношение кадри, средства,
заетост, инвестиции и др.

1.3. Тенденции и процеси в икономиката

Община Първомай се характеризира с многоотраслова икономика, която беше силно деформирана от реформите и реструктурирането през последните двадесет и две години, през които бяха закрити фирми и намаля рязко обема на производството на големи производствени сектори, традиционни за общината и района.

Икономическото развитие през последните години, въпреки световната финансова криза очертава положително развитие в община Първомай. Към края на 2012 г., регистрираните стопански субекти в Общината са 869, от които микро- до 9 заети – 788, малки – от 10 до 49 заети – 65 предприятия. Ясно се вижда доминиращото влияние на микропредприятията. Това е признак за гъвкавост от една страна, но от друга няма водещи средни и големи предприятия, които да осигурят стабилна заетост и солидна добавена стойност.

Фиг.6 Видове предприятия по размер

Преобладаваща част от предприятията развиват дейност в областта на преработващата промишленост, търговията и услугите, селското, горското и рибното стопанство (вж. таблица 22). На първо място по приходи от дейността, нетни приходи от продажби е търговията, ремонта на автомобили и мотоциклети, на второ - преработващата промишленост, на трето място са предприятията от селското, горското и рибно стопанство.

В останалите сектори на икономиката се създава малък обем бруто продукция, приходи от дейността и нетни приходи от продажбите.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица -22: Структура на икономиката в община Първомай към 31.12.2012 г. (в хил. лв.)

Икономически дейности (А38)	Произведена продукция ¹	Приходи от дейността	Нетни приходи от продажби	Печалба	Загуба
	Х и л я д и л е в о в е				
ОБЛАСТ ПЛОВДИВ	11 423 573	19 580 882	18 165 376	1 201 716	497 328
ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ	194 316	305 610	267 051	18 574	15 943
Селско, горско и рибно стопанство	48 810	65 856	45 713	8 502	2 973
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	63 047	71 394	65 200	3 456	3 426
Производство на текстил и облекло; обработка на кожи; производство на обувки и други изделия от обработени кожи без косъм	9 723	10 686	9 915	899	259
Производство на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални суровини	4 387	4 863	4 332	178	618
Производство на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване	..	..	5 394	43	..
Строителство	5 157	5 483	5 161	459	127
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	9 798	86 358	84 206	2 953	5 361
Транспорт, складиране и пощи	4 568	5 410	5 231	318	..
Хотелиерство и ресторантьорство	1 811	2 522	2 440	260	109
Операции с недвижими имоти	288	1 086	276	351	170
Юридически, счетоводни, архитектурни и инженерни дейности, технически изпитания и анализи; консултантски дейности по управление	320	336	332	77	-
Рекламна и ветеринарномедицинска дейност; други професионални дейности	198	202	201	52	..
Хуманно здравеопазване	5 287	5 302	5 232	367	8
Други дейности, неklasифицирани другаде	546	1 220	672	285	33

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Тенденцията 2009 - 2012 г. е нарастване на общата численост на стопанските единици (вж. таблица 23) и нарастване на брутопродукцията от 168,9 млн. лв. на 194,3 млн. лв., нетните приходи от продажби от 230,4 млн. лв. на 267,1 млн. лв., приходите от дейността – от 263,8 млн. лв. на 305,6 млн. лв.

Таблица -23: Развитие на стопанските единици-Първомай 2009-2012г

Година \ Показатели	2009	2010	2011	2012
1. Брой на стопанските единици	854	851	871	869
2. Бруто продукция (в хил. лв.)	168 913	143 873	169 280	194 316
3. Нетни приходи от продажбите (в хил. лв.)	230 391	201 530	217 549	267 051
4. Приходи от дейност (в хил. лв.)	263 750	231 614	258 290	305 610
5. Относителен дял на нарастване на НПП 2008 = 100%	100,00%	87,47%	94,43%	115,91%
6. Печалба (в хил. лв.)	22 810	17 567	25 531	18 574
7. Заети (брой) лица	4 170	4 171	4 252	4 329

Източник: ТСБ – Пловдив.

Относителният дял на нетните приходи от продажбите е нараснал 2012 г. спрямо 2009 г. с 15,91%. Тенденцията при нарастване на печалбата не следва приходите от продажби. Наблюдава се пик в 2011 година и след това намаление на печалбата за 2012 година. Това несъответствие може да се дължи на преобладаващите микро предприятия, които през 2012 година поеха удара на кризата. При заетите в стопанските единици на нефинансовия сектор се наблюдава постоянен растеж, което е следствие, както на нарастването броя на стопанските единици, така и на тяхното разрастване. Броят на фирмите е нараснал с около 1,8%, докато броят на заетите – с 3,8%.

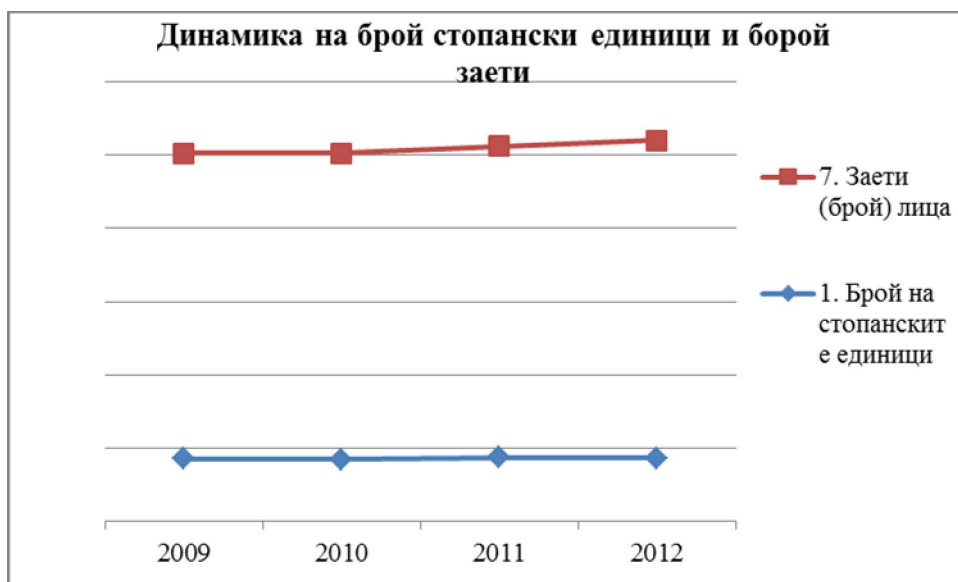
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Фиг. 7и 8: Динамика броя на фирмите, заетите и приходите от дейност

Средната годишна номинална заплата в общината (вж. таблица 26) за периода 2009 – 2012 г. показва нарастване, което не е съизмеримо с нарастването на приходите, респективно на печалбите. Ясно се вижда нарастване на заплатите дори и през 2010 година. Това нарастване се дължи на факта, че през 2010 година имаше нарастване на праговете минимална работна заплата и минималните осигурителни прагове. През 2011-2012 г. заплатите нарастват съобразно нарастването на приходите. Наблюдава се тенденция за по-високи заплати в обществения сектор, спрямо частния, което е негативно за развитието на бизнеса.

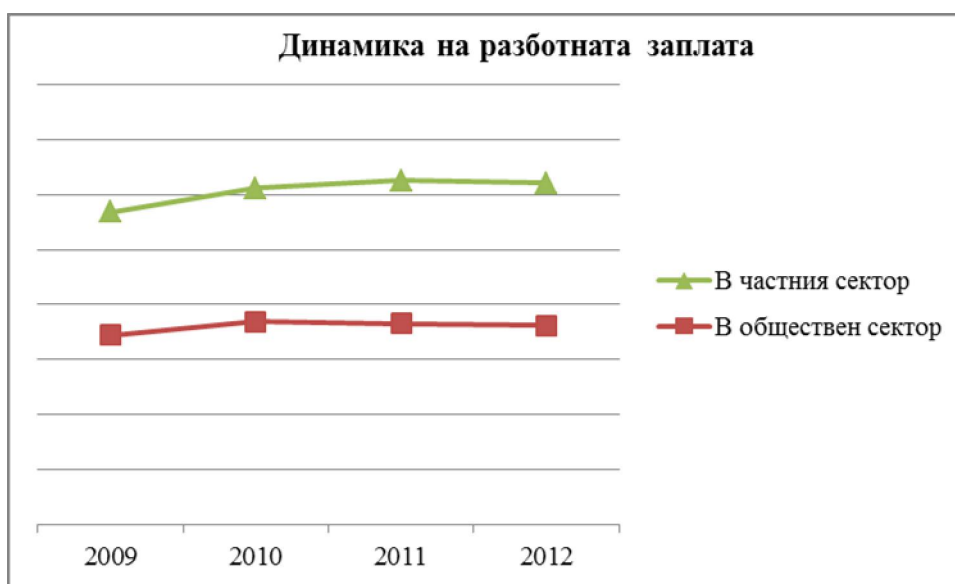
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората**Таблица -24: Средна номинална заплата в община Първомай за периода 2009 – 2012 г.**

Години	Средна годишна заплата	В обществен сектор	В частния сектор
2009	5 127	6 896	4 469
2010	5 477	7 392	4 832
2011	5 753	7 309	5 193
2012	5 740	7 244	5 176

Фиг. 9 Динамика на работната заплата

Разпределението на броя на предприятията от нефинансовия сектор в община Първомай и Пловдивска област към 31.12.2012 г. може да се види от таблица 2.

Таблица -25: Разпределение на предприятията от нефинансовия сектор към 31.12.2012 г.

Община	Фирма				
	Микро до 9 заети	Малки от 10 до 49	Средни от 50 до 249	Големи над 250	Общ брой
1. Първомай	788	65	-	-	869
2. Пловдив	21 278	1 585	306	40	23 209
4. Общо за област Пловдив	31 837	2 344	463	65	34 709
5. Относителен дял на фирмите от община Първомай	2,48%	2,77%	-	-	2,50%

Таблица №27 Източник: ТСБ – Пловдив

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

От таблицата се вижда, че общият брой на предприятията от нефинансовия сектор е 869, който брой е 2,50% от този на Пловдивска област, а в 788 фирми са заети до 9 човека, в 65 фирми - от 10 до 49.

Тенденцията при разходите за придобиване на ДМА за 2011 -2012 г. е нарастваща. Това означава, че бизнесът се грижи да обновява оборудването си и подобрява конкурентноспособността си.

Някои от по-важните предприятия, определящи икономическия облик на общината са (виж таблица 26) :

Таблица-26: Десет фирми от община Първомай, осигуряващи най-голяма заетост през 2012 г.

Фирма - направление	Брой заети	Продукт
1. „Грийнс” ООД	59	земеделие
2. „Булконс Първомай” АД	35	преработка
3. „Първомай БТ” АД	20	преработка
4. „Сладък път” ООД	6	производство
5. „Бендида 66” ЕООД	6	шивашка
6. ЗК „Съгласие”	6	земеделие
7. ЗП „Николай Стоилов Вълчев”	6	земеделие
8. „Дебър” ООД	6	преработка
9. ЕТ „Шан Шабан Рафет”	5	земеделие
10. „ПИ МИ АЙ” ЕООД	5	търговия

В общината има неизползваеми ДМА (сгради и съоръжения), които могат да се използват за разкриване на нови производства на индустриални стоки, а също и на такива от хранително-вкусовата промишленост.

Общинското ръководство провежда регулярни срещи с представители на бизнеса, на територията на общината, на които се предоставя информация относно общинските проекти, които се обявяват периодично и в местните медии (местен вестник, общинско радио, електронна страница на общината).

В областта на услугите, важно място заемат транспортните услуги, юридическите консултации, лечебните услуги, интернет-услуги, занаятчийски услуги, доставка на горива и смазочни материали за населението, газстанции, бензиностанции и др.

Приблизително 90% от търговската мрежа е в частния сектор.

В общината функционират клонове на банки, както и представителства на различни застрахователни дружества.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Перспективите за икономическото развитие на община Първомай са свързани главно с привличането на инвеститори и стимулирането на местните предприятия за развитие на преработвателната промишленост, транспорт и създаване на връзки с други страни, както и развитие на туризма.

Селско стопанство

Релефът в Община Първомай е преобладаващо хълмисторавнинен. Климатът е преходно-континентален с изявиени температурни контрасти. Почвите са чернозем-сморници, канелено-горски, ливадно-алувиални.

Почвено-климатичните и хидроложки условия обуславят специализацията и развитието на производството на зеленчуци, технически култури, трайни насаждения и зърнени култури.

Селското стопанство е традиционно силен отрасъл за общината, представен от двата подотрасъла - растениевъдство и животновъдство.

Таблица-27: Селско стопанство.Разпределение на земята по фондове към 31.12.2012 г.

Фонд	Декара
1. Селскостопански фонд	401 308,900
2. Горски фонд	98 969,600
3. Фонд „Населени места”	220 665,525
4. Фонд „Водни площи”	8 429,212
5.Фонд „Инфраструктура”	3 097,776
6. Обработваема земя	30 162,500
7. Необработваема земя	132 564,100
8. Депа за отпадъци	36,959
9. Земеделски площи	362 956,000
10. Земеделски площи в т.ч. с трайни насаждения	10 777,000
Обща територия за Община Първомай	1 268 967,572

Размерът и структурата на земеделските площи, като най-важен фактор за развитие на селското стопанство, може да се види от таблица 28:

Таблица-28: Размер и структура на земеделските земи в Община Първомай към 31.12.2012 г.

Показатели	Размер дка	Относителен дял
------------	------------	-----------------

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Ниви	362 956,00	92,44%
Трайни насаждения	10 777,00	2,74%
Естествени ливади	3 066,55	0,78%
Разсадници	29,64	0,01%
Мери и пасища	3 066,55	0,78%
Полски пътища	12 738,99	3,24%
Всичко земеделски територии	392 634,72	100,00%

Висок е дялът на обработваемата земя в общината - тя заема около половината от територията.

Фиг. 10 – Разпределение на земеделската земя по фондове

Таблица-29: Разпределение на земеделската земя по собственост.

№ по ред	Землище	Частна		Общинска		Държавна		Стопанисвана от общината	
		дка	%	дка	%	дка	%	дка	%
1	Първомай	46 510,536	60,225	9 534,353	6,173	8 259,610	5,348	668,159	0,865
2	Брягово	22 828,084	44,763	12 024,431	11,789	8 995,365	8,819	389,967	0,765
3	Буково	6 148,086	14,596	11 792,064	13,997	23 563,426	27,971	87,570	0,208
4	Бяла река	16 038,798	68,46	4 364,017	9,314	930,681	1,986	19,376	0,083
5	Виница	8 960,230	59,894	2 106,091	7,039	2 064,531	6,9	1,568	0,01
6	Воден	2 671,618	23,879	4 104,414	18,343	3 657,552	16,346	19,766	0,177
7	Градина	24 651,542	65,031	3 260,707	4,301	5 249,095	6,923	42,028	0,111
8	Добри дол	4 238,363	65,69	853,490	6,614	757,677	5,871	-	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

9	Драгойново	15 382,139	41,712	4 009,774	5,436	12 928,296	17,528	1 790,347	4,855
10	Дълбок извор	26 226,276	56,301	6 736,315	7,23	4 613,971	4,952	-	-
11	Езерово	12 646,308	46,482	6 045,088	11,109	5 286,820	9,716	0,272	0,001
12	Искра	22 069,454	33,707	9 049,990	6,911	28 120,342	21,474	980,236	1,497
13	Караджалово	17 554,492	62,341	3 621,255	6,43	2 489,503	4,42	45,699	0,162
14	Крушево	8 993,139	58,043	3 089,132	9,968	2 296,282	7,41	1,643	0,011
15	Поройна	3 299,827	54,228	994,071	8,168	830,515	6,824	3,904	0,064
16	Православен	9 138,358	63,47	2 335,962	8,112	205,926	0,715	-	-
17	Татарево	16 221,750	55,338	4 158,548	7,093	770,853	1,315	121,386	0,414

От таблицата се вижда ясно, че преобладаващата собственост на земята е частната. Преобладават земеделските кооперации.

За последната отчетна година засетите площи по основни култури са имали следния вид:

Таблица – 30: Засети площи с основни земеделски култури в община Първомай за стопанска година 2012

Култура	Площ	Среден добив	Производство
	/дка/	/кг/	/тона/
Пшеница	86 250	351	30 725,00
Ечемик	10 600	343	3 635,00
Ръж	200	295	59,00
Тритикале	990	346	343,00
Рапица	6 350	211	1 342,00
Царевица силажна	1 200	2 320	2 784,00
Фасул	5	160	0,80
Картофи	75	880	66,00
Лук кромид	114	2 289	261,00
Зеле	120	1 367	164,00
Дини	130	2 177	283,00
Пъпеши	110	1 109	122,00
Овес	240	254	61,00
Патладжан	470	3 447	1 620,00

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Пипер	920	1 654	1 522,00
Домати	810	1 938	1 570,00
Пипер гороглед	960	984	945,00
Череша	562	292	164,00
Кайсии	13	315	4,10
Вишни	151	285	43,00
Праскови	74	649	48,00
Сливи	212	679	144,00
Слънчоглед	29 120	179	5 211,00
Лозя десертни	475	328	156,00
Бадеми	1	120	0,12
Ябълки	1 184	928	1 099,00
Круши	83	530	44,00
Лозя винени	5 100	264	1 345,00
Ориенталски тютюн	6 700	145	975 – в суха маса
Тютюн Виржиния	15 900	197	3 132 – в суха маса
Царевица за зърно	4 020	315	1 266,00

За стопанската 2012г., най-висок дял в общия обем на засетите масиви в общината имат площите със зърнено-хлебни и фуражни култури – 108 620 дка. От тях най-обширните площи са заети с пшеница – 86 250 дка.

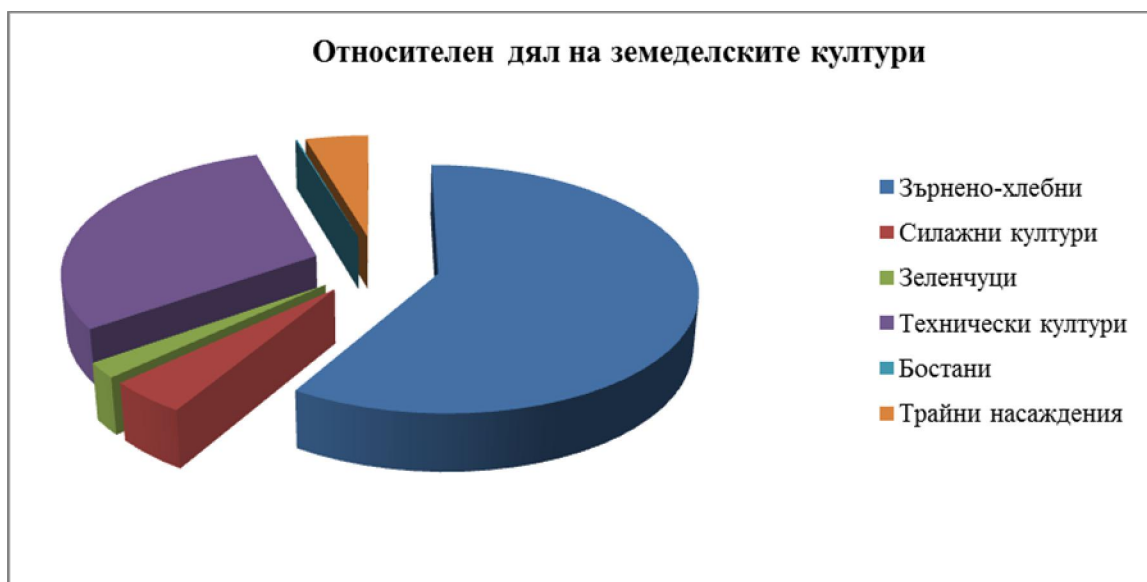
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Фиг. 11: Относителен дял на земеделските култури

Голяма част от обработваемите масиви в общината са заети с технически култури – 51 000 дка. Повечето от тях са площи със слънчоглед – 29 120 дка, а останалите площи са засети с тютюн. В структурата на засетите площи следват: трайните насаждения (плодни дървета и лозя), силажните култури.

Средните добиви на пшеница в общината са около 351 кг/дка, а тези на слънчоглед са 179 кг./дка. За сравнение като цяло средните добиви в Южен централен район на планиране са съответно – 281 кг/дка от пшеница и 84 кг./дка от слънчоглед. В сравнение с данните за областта, правят впечатление значително по-високите добиви на слънчогледовото семе и на произведената пшеница.

Както беше споменато, земеделските територии заемат най-голяма част от територията на общината. Най-обширна е площта им в землището на Първомай – 64 972 дка, с.Искра – 60 220 дка и с.Брягово – 44 238 дка.

От всичките собственици кооператори, болшинството членове са само арендодатели, малко собственици са постоянно заетите в управлението, отчетността и като непосредствени работници-механизатори и обслужващ персонал. Другите - са стопани-производственици в семейните си стопанства. Те, ползвайки платени механизирани услуги за някои видове мероприятия, произвеждат продукцията от интензивни, високодоходни култури, която си реализират по своите сметки. Именно семейните стопанства на тези кооператори, в състава на кооперациите, са онази част от организационните им структури, които ги отличават от по-голямата част ЗК, където няма семейни стопанства или наличието на такива е сведено до малък брой твърде дребни стопанства.

Може да се отчете, че сравнително нисък е делът на необработваните земеделски площи. Несигурността на пазарното поведение и липсата на пряка връзка производител - търговец прави често непродаваема продукцията на стопаните. Най-уязвимо е

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

производството на дини и пъпеши, които разчитат на свития вътрешен пазар. Добрите реколти в растениевъдството се дължат и на факта, че голяма част от обработваемите в момента площи са поливни.

В Общината се развива интензивно земеделие и трябва да продължи тенденцията към увеличаване на високотехнологично земеделие с по-малко жив труд.

Животновъдство

Животновъдството се развива основно от индивидуални собственици на животни и може да се отнесе към т.н. „древното животновъдство” – в индивидуални стопанства. То покрива преобладаващия дял в статистическите количества. На територията на общината има само няколко малко по-големи животновъдни и птицевъдни ферми. Въпреки това общината е на първо място в областта по производството на краве мляко. Тук се произвеждат 23 мл.л. краве мляко годишно, което е близо 19% от произведеното в цялата Пловдивска област.

Таблица – 31: Брой на селскостопанските животни в община Първомай към 31.12.2013 г.

Вид	Брой
Едър рогат добитък	8 598
Дребен рогат добитък	12 368
Свине	340
Птици	91 395

Източник: Община Първомай

Преобладаващи сред отглежданият животни са птиците. От дребния рогат добитък преобладават овците – над 12 хил. броя.

Проблем за местното селско стопанство е все още незатворения цикъл на „добив-преработка-пласмент”. Независимо, че първичния сектор има скромнен дял в общинската икономика, този сектор е важен източник на доходи на населението извън ядрото на общината – град Първомай.

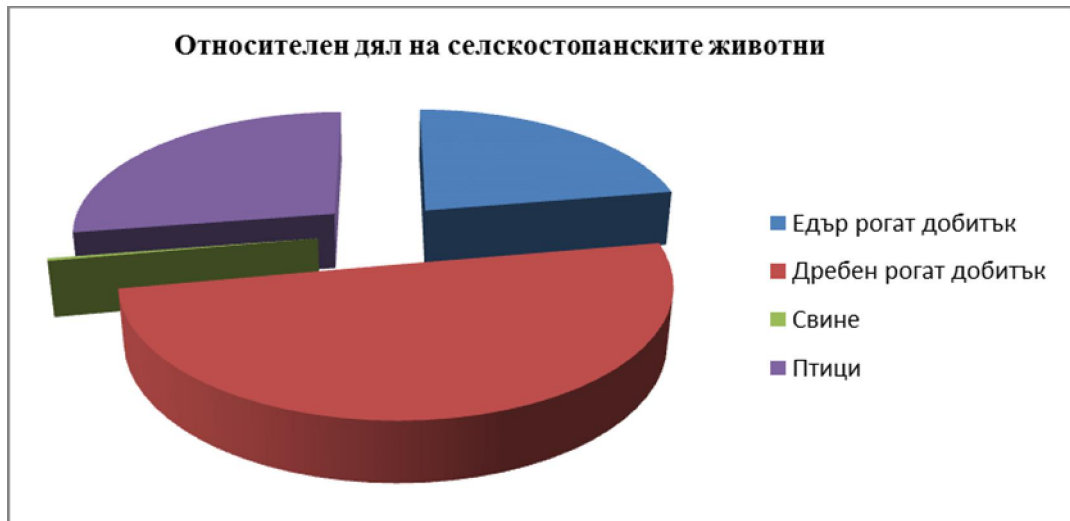
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Фиг. 12: Относителен дял на отглежданите селскостопански животни

През последните няколко години животновъдството получи известно развитие чрез създаване на малки семейни ферми, преди всичко за отглеждане на крави. Наблюдава се и увеличаване интереса на частните стопани към овцевъдството. Сериозен проблем представлява остарелият сграден фонд с неотговарящи на съвременните изисквания условия за отглеждане на животните. Това води до влошена хигиена и качество на произвежданата продукция и намалява продуктивността. Наблюдава трайна тенденция към намаляване броя на основните видове животни, отглеждани в община Първомай. За да се постигнат нивата в броя на животните от началото на деветдесетте години на XX век, е необходимо да се оказва сериозна подкрепа на фермерите от района чрез предоставяне на съвети, техническа помощ и финансови ресурси за инвестиции.

Местоположението на община Първомай благоприятства развитието на пчеларството в района. Разположението ѝ предполага и възможност за производство на екологично чисти пчелни продукти. За неговото развитие следва да се търсят възможности за подкрепа на селскостопанските производители чрез различни финансови схеми, консултации и обучение.

Възможностите, които дава близостта на областния център с функциониращите в него аграрни университети, е друго направление, което не се използва пълноценно от селскостопанските производители в общината. В същото време не се използват достатъчно и възможностите за осигуряване на специалисти за селското стопанство и на специализираните професионални гимназии. Учебните заведения, обаче, следва да се разглеждат не само като източник на обучени кадри за селското стопанство и възможности за квалификация на работещите в сектора, но и на специалисти, които да консултират, както и да внедряват в производството нови технологии.

Насърчаване на съществуващите и стимулиране създаването на нови семейни ферми с неголям брой животни, но отговарящи на всички изисквания и съвремененно оборудване, осигуряваща висока производителност, е една от посоките, в които следва да се развива

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

животновъдството в общината. Липсата на сериозни замърсители на околната среда и териториалното разположение на общината предлагат възможности и за развитие на екологично чисто производство.

Съществува трайна тенденция за намаляване заетостта в селското стопанство. Въпреки това, с въвеждането на нови технологии за в земеделието и животновъдството и високопроизводителна техника, се очаква производителността на труда в отрасъла да се повиши и да компенсира тази тенденция.

Перспективите за развитие на селското стопанство са в сферата на:

- Създаване на масиви от трайни насаждения – чрез закупуване или наемане за дългосрочно ползване на земя по законовия ред.
- Създаване на нови овощни видове в местата с подходящи почвено-климатични условия.
- Доставка на съвременни земеделски машини и технологии за повишаване културата на земеделието.
- Изграждане на съвременни животновъдни ферми за отглеждане на крави, овце, птици, и други, отговарящи на улеснен достъп до национални и европейски финансови ресурси.
- Създаване на мощности за преработка на плодове и зеленчуци.
- Стимулиране на биологичното производство – повишаване на осведомеността, запознаване на производителите с нормативната база, както и с научните постижения и добри практики и безплатни курсове за обучение за квалификация на младите хора в селата.
- Задълбочаване на връзките между аграрния университет и професионалните гимназии с аграрен профил и хранително-вкусова индустрия.
- Защита на производството и продукцията на първомайските производители.
- Създаване на специализирана борса и пазар за директни продажби на крайния клиент или преработващото предприятие и елиминиране на прекупвачите.

Горско стопанство

Горският фонд на ДГС „Първомай” е с обща площ 95 696,55 дка. Релефът на територията на стопанството е сравнително разнообразен - от равнинен и равнинно-хълмист в северната и централна част, той постепенно преминава на юг в хълмисто-предпланински и само в най-южната част, при НВ над 800 м има нископланински характер. Разпределението на горския фонд по кметства в общината може да се види от таблица 32.

Таблица – 32: Горски фонд в общината към 31.12.2013 г.

№	Землище	Горски фонд/дка
1	Първомай	4 658,350

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2	Брягово	6 154,269
3	Буково	23 588,167
4	Бяла река	-
5	Виница	1 484,510
6	Воден	2 142,066
7	Градина	2 669,755
8	Добри дол	2,651
9	Драгойново	12 541,753
10	Дълбок извор	4 564,251
11	Езерово	6 446,558
12	Искра	29 365,375
13	Караджалово	882,814
14	Крушево	807,072
15	Поройна	94,443
16	Православен	294,519
17	Татарево	-

Общинска служба „Земеделие“ Първомай.

Организацията на стопанисването на горските масиви е в пряка зависимост от предназначението на горите. За групата на горите със стопанско предназначение са предвидени подходящи сечи, залесявания и други мероприятия за целесъобразно стопанисване и добив на строителна дървесина с високи качества. Целта е да се използва най-рационално почвеното плодородие, без да се нарушават водохранните и почвозащитните функции на гората.

Стопанисването на групата гори със специално предназначение е в зависимост от особените функции, които същите изпълняват. То се състои в запазване и повишаване на естетичните, хигиенните, водоохранно-защитните и други специални функции, съобразно категорията на гората. Мероприятията са диференцирани за всяко насаждение, според състоянието му.

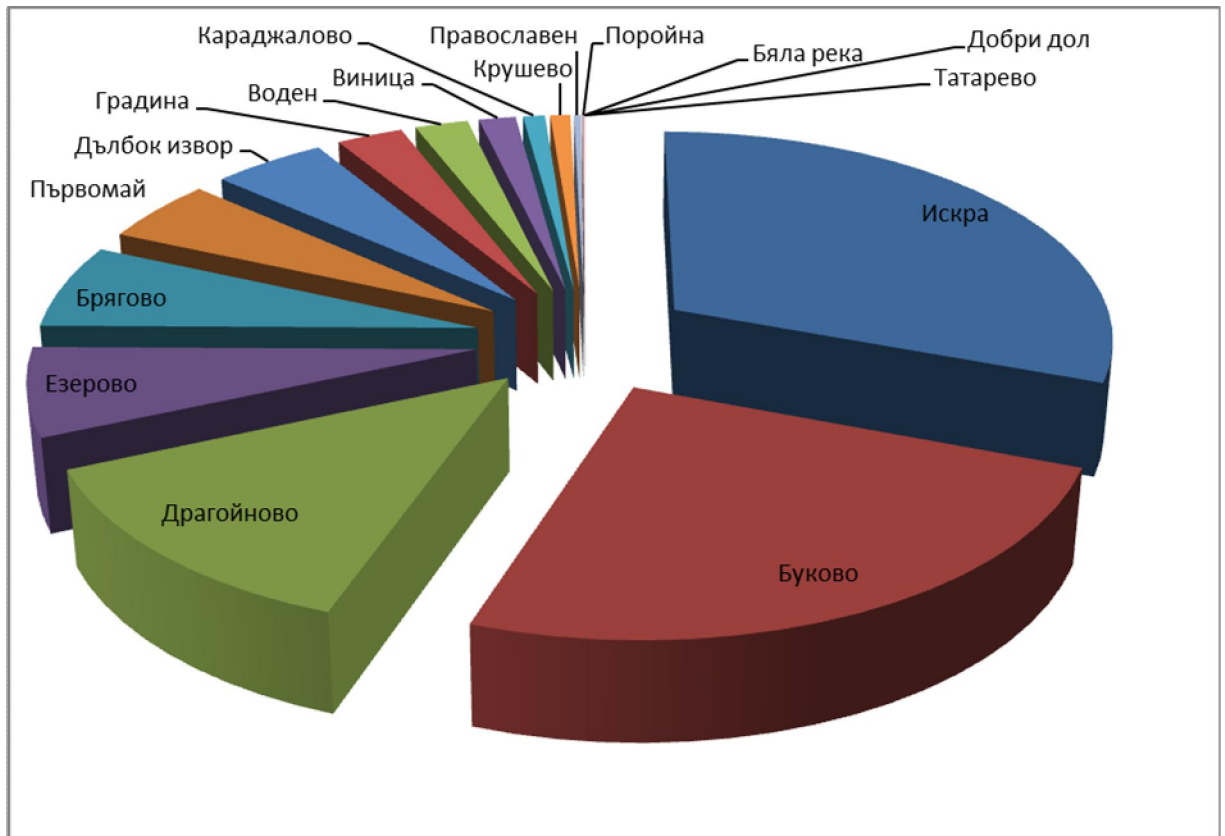
Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Фиг. 12: Горски фонд по землища на населените места.

На територията на Горското стопанство се осъществяват и няколко вида сечи: главна (с най-голям дял на голата сеч); отгледна сеч (преобладават осветленията и прорежданията) и санитарна сеч (за всички насаждения и култури с установени заоблени и повредени участъци).

На територията на Държавно горско стопанство Първомай са разположени два броя разсадници. В отдел 19 - 8 се намира горски разсадник „Мечка”, който е с надморска височина 150 м. и площ 143 дка. Той е специализиран за производство на широколистни фиданки, основно тополя - И 214, И 39/61 и фиданки от акация, сребролистна липа, дъбове, ясен и др. Произвеждат се и пикирани /школувани/ фиданки от туя, дугласка ела, ливански кедър, липи, американски ясен и др.

От страничните ползвания на гората най-важно място заема пашата на добитък в горите. Общо в стопанството е разрешена паша за едър и дребен добитък.

Преобладаващи видове дивеч и риба:

- дивеч: сърна, дива свиня, елен благороден, заек, фазан, яребица, пъдпъдък, кеклик, гургулица, гривяк.
- Хищници: лисица, чакал, дива котка.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Риба: шаран, каракуда, червеноперка, скобар, кефал, черна мряна, уклей, сом, щука и костур.

Освен за развитие на животновъдство, на територията на горското стопанство има сравнително добри условия за билкосъбиране. Годишно има възможност за събиране на блатно кокиче (защитен вид), риган, кантарион, бял равнец, смрадлика, мащерка и др.

Защитени местности :

- „Шарения остров”
- „Естествено находище на блатно кокиче в землището” на село Винаца,
- „Естествено находище на блатно кокиче” в землището на село Градина
- „Поповата ада” в землище на село Винаца
- Природни забележителности: „Фосилни находки”

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Добро транспортно-географско положение, осигуряващо условия за сътрудничество със съседните териториални общности. • През Общината преминават важни транспортни коридори. • Общината се намира в сравнително слабо сеизмичен район и благоприятни за строителство територии. • Запазено ниво в инвестициите и ръст на продукцията в преработващата промишленост, селското стопанство и др. сектори. • Наличие на поземлени ресурси с високи агробиологични качества. • Високо биологично разнообразие в общинската територия. • Добро управление на земите и съчетаване на интензивно с био-производство. • Благоприятни почвено-климатични условия за отглеждане на характерните за общината земеделски култури. • Традиции и опит при отглеждане на селскостопанските култури. 	<ul style="list-style-type: none"> • Преобладаващи микропредприятия. Раздробеност на икономиката. • Неефективно производство, нарушена връзка между наука, производство и пазар. • Ниско ниво на организираност на производителите, липса на действени организационни структури на местно ниво. • Липса на достатъчно техника и финансови средства за обработване в селското стопанство. • Недостатъчно ниво на комасацията на земята. • Все още не е затворен цикъл на „добив-преработка-пласмент”. • Раздробеност, маломерност на площите и фермерите. • Намаляване броя на животните.. •

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<ul style="list-style-type: none"> • Налице са утвърдени мощни арендатори на земеделска земя. • Наличие на богат генофонд от култури и сортове и породи. • Активност в усвояване на средства по ПРСР. • Добре организирано и поддържано стопанство. • Добри запаси от дървесина. • Добри места за паша. • Добри условия за лов и риболов. • Голям потенциал за отглеждане на билки и диворастящи плодове и гъби. 	
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Създаване на масиви от трайни насаждения – чрез закупуване или наемане за дългосрочно ползване на земя по законовия ред. • Създаване на нови овощни видове в местата с подходящи почвено-климатични условия. • Доставка на съвременни земеделски машини и технологии за повишаване културата на земеделието. • Изграждане на съвременни животновъдни ферми за отглеждане на крави, овце, птици, и други, отговарящи на улеснен достъп до национални и европейски финансови ресурси. • Създаване на мощности за преработка на плодове и зеленчуци. • Стимулиране на биологичното производство • Задълбочаване на връзките между аграрния университет и професионалните гимназии с аграрен профил и хранително-вкусова индустрия. • Защита на производството и продукцията на първомайските производители. • Създаване на специализирана борса и пазар за директни продажби на крайния клиент или преработващото предприятие и елиминиране на прекупвачите. 	<ul style="list-style-type: none"> • Лоша бизнес среда на национално ниво; • Задълбочаване на демографските; • Ограничен инструментариум на общинско ниво за въздействие на в икономиката; • Влошаване качеството на техническата инфраструктура и; • Зависимост на общинския бюджет от централната власт; • Загуба на интерес на бизнеса за местно развитие и усвояване на средства от европейските фондове и привличане на инвестиции; • Нарастване на конкуренцията на съседни общини, големи градове, региони и чужди страни по отношение кадри, средства, заетост, инвестиции и др.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.4. Развитие на социалната сфера на общината

Образование

Учебните заведения в община Първомай са 13 – едно СОУ, 10 ОУ и 2 НУ. Общия брой ученици, учещи в тях в началото на 2014г. са 1764, а обучението им е организирано в 104 паралелки от 192 души педагогически персонал.

Четири от училищата са в града, а останалите девет са в девет села.

Най – голямо училище е СОУ „Проф. д-р Асен Златаров“ – в него се обучават 561 ученици в 27 паралелки, а най – малко е НУ „П.Р. Славейков“ в с.Воден, където се обучават само 23 ученици в 2 паралелки.

От селските училища най – голямо е ОУ „Христо Ботев“ в с.Градина, където се обучават 211 ученици в 10 паралелки.

Следващата Таблица – 22 показва броя на персонала общо във всяко едно учебно заведение от общината.

Таблица–33: Учебни заведения, адреси и персонал

Учебни заведения	персонал				Адрес
	педагогиче ски	непедагоги чески	УЩБ	общ брой	
СОУ "Проф. д-р А. Златаров"	49	17	0,35	66,35	гр. Първомай; ул. "К. Честеменски" № 20
ОУ "Св. св. Кирил и Методий"	26	7	0,19	33,19	гр. Първомай ул. "Гимназиална" № 6
ОУ "Хр. Ботев"	23	5	1,2	29,2	с.Градина; ул. "Д-р П. Генов" № 1
ОУ "Г. Караславов"	15	5,5	0,63	21,13	гр. Първомай ул. "Княз Борис" № 188
ОУ "Св. св. Кирил и Методий"	12	4,62	1,23	17,85	с. Дълбок извор, общ. Първомай
ОУ "Хр. Ботев"	7	3,25	0,61	10,86	с. Езерово, общ. Първомай
ОУ "В. Априлов"	6,7	2	0,75	9,45	с. Винаца, общ. Първомай
ОУ "Отец Паисий"	12	4	1,29	17,29	с. Искра; ул. "Г. Димитров" № 14
ОУ "Св. св. Кирил и Методий"		4	1	17	с. Караджалово, общ. Първомай

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Методий"	12				
НУ "Хр. Ботев"	8	3		11	гр. Първомай ул. "Хр. Ботев" № 5
ОУ "Л. Каравелов"	11,5	2,5		14	с.Бяла река, общ. Първомай
ОУ "Д-р П. Берон"	7	2,5	1,18	10,68	с. Буково; ул. "4-та" № 6
НУ "П. Р. Славейков"	3	1,25	0,66	4,91	с.Воден общ. Първомай
общо	192,2	61,62	9,09	262,91	

Детските градини в община Първомай са 7 и в тях се полагат грижи за 730 деца, които са групирани така:

- Деца в детски ясли – 74;
- Деца от 3 до 4 години – 282;
- Деца от 5 до 6 години – 374.

Три от ОДЗ – та са в града, а останалите в селата и общо в тях работят 130 души персонал.

Читалищната дейност в община Първомай се организира чрез общинско читалищно сдружение, което включва 16 читалища – две в града и 14 в селата. В следващата Таблица – 23 са изброени читалищата, наличието или не на библиотека или на музейна сбирка, разполагаемата площ за репетиции и щатните бройки, с които разполагат

Таблица-34: Общинско читалищно сдружение – 1990г. гр.Първомай

№	Читалище	Библио-тека	музейна сбирка	квадратура	щатна бр.
1	НЧ „Св.св.Кирил и Методий - 1894г.-гр.Първомай”	да	не	1265 кв.м	13
2	НЧ „Пробуда – 1905г.-кв.Дебър”	да	не	1340 кв.м.	4,5
3	НЧ „Селска пробуда-1896г.-с.Градина”	да	не	1250 кв.м.	2,5
4	НЧ „Максим Горки -1929г.-с.Крушево”	да	не	235 кв.м.	1
5	НЧ „Иван Вазов-1896г.-с.Искра”	да	има	930 кв.м.	2
6	НЧ „Пробуда-1908г.-с.Дълбок извор	да	има	840 кв.м.	1,5
7	НЧ „Хр.Смирненски-1928г.-с.Бяла река”	да	не	442 кв.м.	1
8	НЧ „д-р Димо Тодоров-1928г.-с.Православен”	да	не	500 кв.м.	0,5
9	НЧ „Зора- 1897г.-с.Езерово”	да	не	30 кв.м.	1
10	НЧ „Народна просвета-1929г.-с.Татарово”	да	не	1000 кв.м.	1
11	НЧ „Еделвайс-1938г.-с.Воден”	да	не	56 кв.м.	1

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

12	НЧ „П.Д.Орловски-1909г.-с.Драгойново”	да	Има	1435 кв.м.	1
13	НЧ „Светлина-1926г.-с.Караджалово	да	не	1200 кв.м.	1
14	НЧ „Г.С.Раковски-1928г.-с.Виница”	да	не	100 кв.м.	1
15	НЧ „Развитие- 1895г.-с.Брягово”	да	не	190 кв.м.	1
16	НЧ „Светлина-1937г.-с.Буково”	да	не	373 кв.м.	1

Най-голям проблем пред читалищата е намаленото финансиране, започнало от 2010г. Намален бе стандартът за една щатна бройка, и въпреки малкото повишение през тази година, по-малко от 2%, то е с много под стандарта през 2009 г. например. В същото време цените на ток, вода, телефони, услуги, консумативи са увеличени.

В последните две години отпадна допълващата субсидия от Министерство на културата, с които средства читалищата успяваха да си закупят компютри или да направят дребни текущи ремонти.

Спря субсидията и за закупуване на нова литература. Въпреки намаленото финансиране, което поставя читалищата „на ръба“, дейностите не са намалени, което се компенсира с пари от наеми, там където има, спонсорство, и най-вече с ентузиазъм. Доказателство за този извод са Общинските прегледи на художествената самодейност, провеждани ежегодно в рамките на Майските културни тържества. С всяка изминала година се увеличават съставите и бройката им – до над 250 изпълнители. Нещо повече, с привлечени средства и лични такива, Образцово „Народно читалище Св.св.Кирил и Методий – 1894г.” гр.Първомай дори успя да реализира два много големи и престижни концерта – през 2012г. в гр.Одрин – Турция с участието на над 100 души самодейци, и през 2013г. – концерт на фолклорен ансамбъл „Първомай”, по случай Деня на народните будители в Българската Екзархия в Истанбул.

Здравеопазване

МБАЛ „Първомай“ ЕООД е дружество с общинско имущество, правоприменник на Общинска болница -Първомай, наследник на Третокласна държавна болница създадена през 1912г.. Болницата е разполага със специално строена сграда, с добри транспортни и комуникационни връзки. Сградния фонд позволява достигане на максимална наситеност и ефективно ползване на болничната апаратура, както и лесно управление на отделните структурни звена. Районът на обслужване е цялата Община Първомай и пет села на Община Садово. Основния поток пациенти е от Община Първомай, но граждани на Садово, Чирпан и Димитровград ползват услугите на болницата.

Организационната структура на болницата е както следва:

- Отделение по вътрешни болести - общ брой легла 31, 6-интензивни кардиологични, 10-кардиологични, 10-гастроентерологични, 5-пулмологични.
- Отделение по нервни болести-общ брой 14, 5-за инсултно болни.
- Отделение по хирургия-15 легла,
- Отделение акушерство и гинекология-18 легла, 4-родилни, 4-родилни, 4-ненатологични
- Отделение по педиатрия-17 легла, 4-кърмачески, 13-неинфекциозни.
- Консултативно диагностичен блок:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Приемно консултативни кабинети към всяко отделение.
- Функционални кабинети: ехография на коремните органи, гърдата и щитовидната жлеза; ехокардиография на с доплер и веларгометър; функционално изследване на дишането-спирометрия; ендоскопски кабинет; функционално изследване на НС-ЕЕГ, доплерова сонография, ЕМГ.
- Медико-диагностични лаборатории: Клинична лаборатория и Микробиологична лаборатория.
- Отделение по образна диагностика.
- Патологоанатомично отделение.
- Кабинет за прием по спешност .

➤ Административно стопански блок

Болницата е осигурена с човешки ресурси- 178, от които 43 -лекари, 70-специалисти здравни грижи (50 сестри, 9 акушерки, 5 клинични лаборанта, 3 рентгенови лаборанта, 1 рехабилитатор, 1 инструктор хранене, 1 фармацевт), 65 са друг персонал, от които 35 санитарки.

Основните показатели за дейността на МБАЛ „Първомай“ са: средногодишен брой легла - 101, брой преминали болни - 7161, брой леглодни - 29 653, използваемост на леглата - 80%, оперативна активност-53, среден престой 4,1 дни.

Целта на болницата е подобряване на здравето състояние на населението в Общината и удовлетворяване на здравните потребности.

Медицински център I-Първомай ЕООД, е лечебно заведение за извънболнична помощ - еднолично търговско дружество със 100% общинско имущество. МЦ I Първомай разполага със собствена сграда, построена през 1976г, в нея освен центъра са настанени и 8 общопрактикуващи лекари.

Амбулаторен сектор със следните кабинети: хирургичен, урологичен, педиатричен, ортопедичен, офталмологичен, ендокринологичен, гастроентерологичен, оторониларингологичен, нефрологичен, акушерогинекологичен, неврологичен и психиатричен, кардиологичен, дерматовенерологичен, физиотерапевтичен сектор със салон ЛФК. Сектор образна диагностика и Клинична лаборатория - съвместно с МБАЛ.

В дружеството работят 46 души - 22 - лекари специалисти, 17 среден медицински персонал, 4 -санитари и 3- администрация.

Дейност: първични посещения 13 981, вторични-7 462, високо специализирани дейности- 1417.

В Първомай работи и заведение за извънболнична помощ Медицински център „Асклеп“, 4 индивидуални практики - акушер гинеколог, ендокринолог, пулмолог и кардиолог.

В общината има **17 общо практикуващи лекари**, от тях 12 базирани в гр. Първомай и по един съответно в с. Дълбок Извор, с. Езерово, с. Градина, с. Караджалово и с. Винаца.

Стоматологичната помощ се осъществява от **19 стоматолози**, преобладаващо с кабинети в гр. Първомай. Стоматологични кабинети работят и в с. Бяла река, с. Градина, с. Искра, с. Езерово, с. Караджалово и с. Брягово.

Социални дейности

Дирекция „Социално подпомагане“ – гр.Първомай провежда държавната политика в областта на социалното подпомагане, закрилата на детето, рехабилитацията и социалната интеграция на хората с увреждания на териториите на общините Първомай и Садово, в

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

сътрудничество с държавните органи, областните администрации, органите на местното самоуправление и юридическите лица с нестопанска цел, осъществяващи дейности в обществена ползва, като създават условия и съдействат за реализирането на програми и проекти в обслужваните общини.

ДСП-Първомай извършва цялостна дейност по:

- отпускане, изплащане отказване и прекратяване на помощи по ППЗСП, ППЗСПД, ППЗИХУ, ППЗЗД, помощи за военноинвалиди, Наредба РД07-5/16.05.2008 г., винетки за лица с увреждания, МИПСПС.
- текуща практическа дейност по закрила на детето;
- извеждане и настаняване в специализирани институции, насочва потребителя към ползване на социални услуги в общността и реинтегриране;
- координира дейността по планиране и развитие на социалните услуги на общинско ниво, участва при разработването на стратегии за развитието на социалните услуги, ежегодно съгласува годишните ланове за развитие на социалните услуги
- консултира и работи индивидуално с всеки нуждаещ се за социалната му адаптация и интеграция

Предоставяне на социални помощи

През 2013г. ДСП-Първомай за община Първомай е предоставила социални помощи по различни нормативни основания, както следва:

Таблица – 35: Брой отпуснати социални помощи по реда на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

Община Първомай	Брой случаи общо	Месечна помощ по чл. 9	Еднократ на по чл. 16	Целева помощ по чл. 14	Еднократ на по чл. 17	Целева помощ по чл. 20
	2013г.	2013г.	2013г.	2013г.	2013г.	2013г.
	157	103	4	0	0	50

Таблица – 36: Брой отпуснати семейни помощи по реда на Закона за семейните помощи за деца.

Община Първомай	Брой случаи общо	Бр. случаи еднократна помощ по чл. 5а	Бр. случаи еднократна помощ по чл. 6	Бр. случаи еднократна помощ по чл. 6а	Бр. случаи месечна помощ по чл. 7
	2013 г.	2013 г.	2013 г.	2013 г.	2013 г.
	3571	97	210	3	2765
	Бр. случаи месечна помощ по чл. 8	Бр. случаи еднократна помощ по чл. 8в	Бр. случаи целева помощ по чл. 8г	Бр. случаи по чл.8д	Бр. случаи целева помощ по чл. 10а

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	2013 г.	2013 г.	2013 г.	2013 г.	2013 г.
	220	8	0	101	167

Таблица - 37: Брой отпуснати интеграционни добавки по реда на Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания.

Община Първомай	Брой лица с увреждания общо	Отпуснати общо месечни добавки	МД за транспортни и услуги чл. 25	МД за инф. и тел. услуги чл. 26	МД за обучение чл. 27
	2013г.	2013г.	2013г.	2013г.	2013г.
	3098	7688	3098	704	0
	МД за рехабилитация и балнео лечение чл. 28		МД за диет. хранене и лекарства чл. 29	МД за достъпна информация чл. 30	МД за наем чл. 31
	2013г.		2013г.	2013г.	2013г.
	38		2681	1167	0

Таблица – 38: Брой отпуснати винетни стикери за освобождаване на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица и семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18г. възраст и до завършване на средно образование, съгласно Наредба №Н- 19 от 02.12.2008г.

Община Първомай	Брой случаи общо	Винетни стикери
	2013 г.	2013 г.
	891	891

Таблица – 39: Брой отпуснати целеви помощи за покупка и ремонт на медицински изделия и/или помощни средства, приспособления или съоръжения интеграционни добавки по реда на Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания.

Община Първомай	Брой случаи общо	МИПСПС
	2013 г.	2013 г.
	678	678

Таблица – 40: Брой отпуснати целеви помощи за отопление по Наредба №РД 07-5/16.05.2008г. на МТСП

Община Първомай	Брой случаи общо	МИПСПС
	2013 г.	2013 г.
	1147	1147

Таблица – 41: Брой отпуснати еднократни помощи на ветерани от войните, съгласно ЗВВ

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Община Първомай	Брой случаи общо	Брой случаи
	2013 г.	2013 г.
	8	8

Таблица – 42: Брой отпуснати месечни помощи на военноинвалиди и военно пострадали

Община Първомай	Брой случаи общо	Брой случаи
	2013 г.	2013 г.
	2	2

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

През годината ДСП-Първомай няма направени предложения до АСП за разкриване на нови социални услуги, за промяна в капацитета или закриване на съществуващите услуги. Няма направени предложения и за промяна на социалните услуги на територията на общ.Първомай.

Към социалните услуги, предоставяни от ЦОП-Първомай има засилен интерес.

През годината към ЦОП-Първомай са издадени 69 направления за предоставяне на социални услуги, което се дължи на по-големия брой постъпили сигнали в Отдел “ЗД” и по-големия брой постъпили молби от семейства със заявена необходимост да ползват социалната услуга в центъра. През 2013г. са издадени 49 бр. заповеди на Директора на ДСП-Първомай за настаняване в ДВХФУ с.Езерово, общ. Първомай. През 2013г. в ДСП-Първомай са работили 17 лични асистенти по НП”АХУ”, от тях 8 за деца с увреждания и 9 на лица с увреждания.

Дейности по закрила на детето

Общ брой постъпили сигнали за деца в риск на територията на община Първомай за 2013г, в т.ч. сигнали за насилие над дете.

През 2013г. в ДСП-Първомай са регистрирани 186 сигнала за деца в риск, като за някои от децата са постъпвали по повече от един сигнали. От тях :

- 20 сигнала за насилие над деца
- 3 случая на просещи деца
- 11 случая с предприета мярка за закрила по настаняване на деца в семейство на близки и роднини
- 3 случая с предприета мярка за закрила по настаняване на дете в услуга резидентен тип
- 6 случая на проучване годността на кандидат-осиновители
- 1 случая на обучение и оценка на приемно семейство
- 10 случая на настанявания на деца в приемно семейство
- 2 случая на трафик на деца
- 24 случая на превенция
- 6 случая на реинтеграция
- служител на ОЗД е участвал в 51 възпитателни дела в МКБППМН
- издадени са 86 направления за ползване на различни социални услуги
- представител на ОЗД е участвал в 88 бр. съдебни процедури
- извършва се следосиновително наблюдение над 10 осиновени деца
- изготвени са 30 бр. социални доклада за деца с увреждания по ППЗИХУ.
- отпускат се 48 бр. месечни помощи и 17 еднократни помощи по ППЗЗД
- изготвяни са становища по административни процедури.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Дом за възрастни хора с физически увреждания с.Езерово - На територията на Община Първомай има обособена една Специализирана институция, която извършва социална дейност. Дом за възрастни хора с физически увреждания е финансиран изцяло с държавна издръжка. Местонахождението му е в село Езерово, което е на 18км. от град Първомай. Капацитетът е 40 човека, съгласно заповед №421 от 16.03.2011г на Изпълнителния Директор на АСП София.

Персоналът, който е назначен, е на основание Методика за определяне числеността на персонала в СИ и услугите в общността, утвърдена със Заповед № РД01-864 от 30.10.2012г на Министъра на труда и социалната политика. Съгласно числеността на персонала е 21бр., разпределени както следва: Директор – 1бр.; Социален работник – 1бр.; Трудотерапевт – 1бр.; Счетоводител – 1бр.; Домакин – 1бр.; Медицински сестри – 4бр.; Готвач – 1бр.; Пом.готвач – 1бр.; Шофьор – 1бр.; Огняр – 1бр.; Санитар – 8бр.

Съгласно Акт за публична общинска собственост №621 / 08.03.2004г. на община Първомай ДВХФУ с.Езерово се намира в урегулиран поземлен имот с площ 5 150кв.м. Разгърнатата площ на основната двуетажна сграда с приземен етаж е 588кв.м., където се намират спалните помещения, помещенията за усамотяване, дневната, столовите. За придвижването на потребителите, живеещи на втория етаж е осигурен външен асансьор, а за първия етаж има изграден бетонна естакада съгласно чл.16 от наредба № 4 / 01.07.2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания. Дворното пространство е голямо с преден и заден двор. Задният двор е необработваем. В предният двор са обособени градински площи с цветя, дръвчета, поставени са пейки, люлки, шатри и беседка. В ДВХФУ с.Езерово има 14 спални помещения. На всеки етаж има по два санитарни възли с общо 11 тоалетни чинии и по една баня. Домът има изградена звукова система за повикване, снабдена с леснодостъпен бутон за алармен сигнал, като таблото се намира в стаята на санитарите.

Туризм –

Местата за настаняване в община Първомай са изброени в следващата Таблица – 24.
Таблица- 43: Места за настаняване в община Първомай

Обект	Адрес	Бр. стаи	Бр.легла
Семеен хотел „Европа”	ул. „Цариградска“№ 100 кв.Дебър	7	14
Семеен хотел „Марти”	ул. „Ангел Войвода” 2	10	20
Семеен хотел „България”	ул. „Орфей“ 16	5	10

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Самостоятелни стаи „България”	ул. „Орфей“ 16	14	30
Семеен хотел „Финест”	ул. „Орфей” 30	12	19
Хотел „Цариград”	ул. ”Цариградска” 15а кв Дебър	25	50
Самостоятелни стаи	ул. „Димитър Благоев“ 1	4	8
Самостоятелни стаи „Брягово”	Язовир „Брягово”	3	6
Къща за гости „Красимир”	с. Брягово	4	8
Къща за гости „Маргарита”	с. Брягово	3	6
Общо		87	171

В община Първомай има потенциал за развитие на различни видове туризъм, но той все още не е развит като дейност, носеща доходи на населението и приходи в общинският бюджет.

Задачите, които предстоят за решаване за да се превърне туризма в значим за общината икономически отрасъл, са:

1. Да се изгради позитивен имидж на Общината, като привлекателно място за инвестиции в областта на туризма, чрез популяризиране на потенциалните възможности – съхранена природна среда, богато културно-историческо наследство, богат културен живот и съхранени традиции;
2. Създаване на туристическа карта на Община Първомай – проучване и маркиране на всички потенциални туристически обекти на територията на общината;
3. Да се диференцират предлаганите туристически продукти с цел самостоятелно предлагане или включване в ЛОКУСИ с различна тематика;
4. Създаване на постоянно действащ механизъм за обмен на информация, обсъждане на идеи и планиране на общи инициативи и дейности за развитие на туризма в общината, включващ всички заинтересовани страни;
5. Насърчаване запазването на традиционните земеделски практики с цел разнообразяването на туристическите ресурси, по-специално развитието на лозарството и винарството и поощряване развиването паралелно на туристическия бизнес, свързан с тях – посещения на винарни, дегустация на вина;
6. Активна политика към възпитанието на младите хора в общината с цел повишаването на екокултурата, окуражаването и подкрепата на всички мероприятия по опазването на околната среда, паметниците на културно-историческото наследство и фолклора.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Екотуризъм - В общината има много защитени местности, които съхраняват биоразнообразието и са предпоставка за развитие на този вид туризъм.

- Край с.Виница се намира едно от малкото в страната находища на блатно кокиче.
- В землищата на селата Бяла река, Православен, Езерово са разположени защитени територии с фосилни находки от гръбначни животни, представители на хоботните бозайници.
- Голям потенциал за развитие на туризъм има в околностите на селата Буково, Драгойново, Искра. Археологическите разкопки, природните дадености, множеството чешми и заслони построени от местните жители /Цвятковата чешма, заслон и чешма „Леденика”, заслона в местността „Делюви кории” и др./, двете ловни хижи в околностите на връх Драгойна обуславят идеята за построяване на екопътеки /екопътека „Буково – Искра” през местностите „Караулката“, „Жълтата пещера“ и „Лъва”, екопътека „По стъпките на Ангел Войвода” и др./

Селски туризъм – Потенциал за развитие на този вид туризъм са многото необитавани къщи запазили автентичността си и типичния облик във всяко населеното място. Прави впечатление, че в последните години инвеститорски интерес има към селата, които имат потенциал за развитие и на друг вид туризъм, като воден, риболовен, културно- исторически и др.

В с.Брягово намиращо се на 1-2 км. от яз. „Брягово” през 2013г. бяха регистрирани две къщи за гости. Околността около язовира е обособена като зона за отдых с регистрирани стаи за гости заведение за хранене и развлечения възможности за позициониране на палатков лагер. Ежегодно клубът по Водомоторен спорт организира на язовира състезания и атракции, дори и с национално значение.

Предпоставка за развитие на водния и риболовен туризъм са и многото микроязовири и реките „Марица”, „Мечка”, „Кайлийка” и многото малки рекички които се вливат в тях . В традиция се превърна спускането с лодки по р. Марица.

Напредналите археологическите разкопки, наличието на термални минерални извори, възможностите за развитие на екотуризъм провокират в последно време и интересът към разкриването на къщи за гости и в с. Драгойново.

Регион - за да има един обект регионално значение за развитие на туризма, той трябва да представлява завършен туристически продукт. Това обуславя задачата, която са си поставили всички заинтересовани страни в общината, а именно да работят за обособяване и диференциране на туристическите продукти.

Географското разположение на община Първомай, близостта ѝ до големи градове като Пловдив, Хасково, Асеновград благоприятства включването на добре изразени

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

туристически обекти в ЛОКУСИ с различна тематика (Вино, култура, бизнес поклонничество, културно-исторически посещения и др.).

Винен туризъм - Винарна „Загрей“ е един добре диференциран завършен туристически продукт. Тя се намира в непосредствена близост до гр.Първомай на международен път Е- 80. Построена е през 2004г. и представлява модерен комплекс с напълно завършен цикъл на производство, започващ от гроздето и завършващ до бутилка вино. Винарна „ Загрей” предлага не само прекрасни червени вина, но и отлични условия за тяхната дегустация. Разполага със 120 хектара лозя, намиращи се непосредствено до винарната.

От 2013г. всички лозя са сертифицирани за биологично производство. От 2014г. вече се предлагат и първите биологични вина.

Бизнес туризъм - Благодарение на кмета на Община Първомай през тази година в общината бяха организирани няколко **бизнес форума**, в резултат на които общината бе посетена не само от български предприемачи, но и от бизнес делегации от Турция, Гърция, Беларус, Йордания, Китай и др. На форумите бяха организирани изложби като „Произведено в Първомай”, „Произведено в Регион „Тракия”“ и други мероприятия свързани с културата и обичаите в общината и региона.

Благодарение на създаденото сътрудничество в областта на бизнеса, културата, спорта и др., наши бизнес-делегации на няколко пъти посещават Турция, Гърция, Йордания, наши певчески и танцови самодейни колективи изнесоха концерти в Истамбул, Одрин, Текерда, спортисти от Воден клуб, Първомай посетиха Турция, а в Първомай концерт изнесе Оркестър от гр. Сюлеймания и танцовият състав от гр. Ербил, Северноиракска кюрдска автономия, младата руска певица и актриса Альона Биколова, гостуваха група археолози от Русия и др.

Община Първомай е побратимена с Община Текерда-Турция, община Суфли-Гърция, община Ажлун –Йордания.

На 05.07.2013г. бе проведена среща на предприемачи от различни сфери с г-жа Стефка Славова, директор на ЕБВР /Европейска банка за възстановяване и развитие/ и член на Борда отговаряща за България, Полша и Албания. Г-жа Славова е родена в с. Бяла река и като човек добре познаващ общината и района акцентира на това, че отскоро банката с приоритет разглежда проекти свързани с агробизнеса.

На проведеният в рамките на празника „Св. Трифон Зарезан”, бизнес –форум в гр. Хасково, Кметът на Община Първомай бе отличен от ХТПП /Хасковска търговско промишлена палата/ за активно сътрудничество в интерес на бизнеса. Фирми от Община Първомай взеха участие в организираната изложба-дегустация на вино и хранителни продукти произведени в региона.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Културно-познавателен туризъм дава възможност на посетителите да придобият познания в областта на традициите, навиците и обичаите на местното население, да се докоснат до паметници датиращи от времето на траките.

С най-голям потенциал за развитие на културно исторически туризъм е районът около селата Езерово - Драгойново - Буково.

- В района на с. Езерово е открит прочутия Езеровски пръстен и уникален скелет на дейнотериум от преди 10 милиона години.
- Районът около връх „Драгойна“ - проучванията на археолозите от Пловдивския археологически музей и ПУ „Паисий Хилендарски“, с подкрепата на Община Първомай започват през 2004г.

Разкритията показват, че южно от с. Драгойново е съществувало голямо тракийско селище, активно до около III в. пр.н.е. Според археолозите, то е най-голямото разкривано досега в Южна Тракия.

Откритият през 2012г. тракийски амфитеатър на връх „Драгойна“ е уникално съоръжение, подобно на това в Пловдив. Археологическият обект е с площ около 1 декар, ограден с каменна стена. В основната си част е от местни каменни отломки, но са запазени и обработени камъни с историческа информация. Възстановяването на амфитеатъра ще привлече туристи в района, а реставрацията и реконструкцията на сцената му ще позволи провеждането и на културни мероприятия.

На километър от Драгойново е открита и уникална крепост от византийско време, която местните наричат „Козлек“.

Голям интерес за археолозите представлява църквата открита в местността „Църквището“. Тя е от ранно-християнския период, от края на IV век, и е съществувала някъде до края на VI и началото на VII век. Вече е изяснено, че е била разделена на три части - кораби. Общият вид на църквата се интерпретира като корабна базилика.

Според учените тъкмо в околностите на с. Драгойново за първи път са намерени доказателства за съществуването на култура, в която мирно са съжителствали българи и ромеи. В района са открити уникални скални двуезични надписи. Най-големият от тях е от 17 реда, в който част от думите са изписани с букви от гръцката азбука, а другите са изписани на кирилица.

В района на с. Драгойново и Буково са запазени и едни от най-старите останки в района и страната на скални гробници, култови ниши, винарни и др.

Буково е най-старото запазено име на селище в района. То е било крепост и епископски център от Първата българска държава – около IX век.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Край с.Искра са открити следи от древни селища, вероятно от тракийско време, от Първата и Втората български държави. В местността Големия Хасар са открити следи от църква, принадлежаща на епископията в Буково.

Край с.Татарево, в местността „Константин и Елена”, са намерени интересни археологически находки – бронзова тракийска ризница от VI в. пр.н.е., статуя на гладиатор тракиец от I-II век, следи от тракийско селище.

В местността „Чолак баир“ край Първомай са намирани находки, предимно керамика от преди 6-7 хиляди години. Отгук е и експонирания в Археологическия музей в Пловдив реставриран макет на праисторическа пещ.

Тъй като находките след реставрацията стават експонати на музеите в страната, възниква идеята те да се опишат и изработят копия, които да бъдат експонирани в музейни сбирки на територията на община Първомай.

Определен интерес представляват и най-старите църковни храмове в общината – тези в Брягово с килийното училище към него, в Първомай /църквата Св. Димитър/, в с.Драгойново, както и множеството параклиси.

Жителите на общината пазят традициите и обичаите на родния край с множеството възстановки организирани от читалищата и кметствата във връзка с различни празници като: „Бабин ден”, „Трифон Зарезан”, „Лазаров ден”, „Ден на християнското семейство” и др. Във всички населени места се провеждат общоселски събори свързани с почитането на различни светци като например: „Св. Константин и Елена” в с.Татарево, „Спасовден” в с.Дълбок извор и кв.Любеново, „Петровден” в кв. Дебър, с. Буково, с.Драгойново и с.Езерово и др. Общината има 16 читалища и към всяко има самодееен колектив. Тази година НЧ „ П.Д. Орловски”, с.Драгойново ще чества 105 години от създаването си.

Основен организатор на мероприятията, включени в Културния календар на общината е НЧ „Св.Св. Кирил и Методий – 1894 г”, което през тази година навършва 120 години.

Много от мероприятията са се превърнали в традиция и интересът към тях расте. Показател за това е голямата посещаемост от гости на града, чуждестранни гости, делегации от побратимени общини, Такива мероприятия са:

- „ Празник на виното и винопроизводството – 2014” „
- Празник на града”
- „Майски културни тържества”
- „Празник на тракийската народна музика и песен”
- „Национален конкурс за кларнетисти с мелодиите на Стойчо Кузмов“
- „Тадиционен есенен панаир

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- „Октомврийски литературни празници“

1.5. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията Инженерна инфраструктура

Водоснабдяване, канализация и отпадъчни води

Гр. Първомай е в една водоснабдителна зона със селата Градина и Крушево. Водоснабдяването става с подпочвени води от 13 бр. тръбни кладенци с бункерни помпени станции. Дебитът на водоизточника е 130 л/сек. Последните изпращат водата в напорен резервоар 2500 м³ в гр. Първомай. На площадката на водоема има хлораторна станция. В гр. Първомай е изградена помпена станция 2-ри подем с две групи помпи – една за гр. Първомай и една за кв. Дебър, с. Градина и с. Крушево. По настоящем водата за гр. Първомай се подава гравитачно.

Таблица – 43: Прогноза за водопотреблението в Община Първомай

Водопотребление 2011	Водопотребление 2016	Водопотребление 2021	Водопотребление 2028	Водопотребление 2038
1 709 265	1 283н233	1 026 958	949 790	848 982

Пречистване на водите

Обеззаразяването на водата от кладенците се извършва с хлор-газ. Хлораторното помещение е в рамките на помпена станция „Първомай“ 2-ри подем. Хлор-газът се съхранява във варели с обеми, съдържащи по 400 кг. Хлораторното е оборудвано с един работен варел за хлор-газ. Дозирането на хлор-газа с оглед осигуряване на остатъчен хлор с концентрация 0,3-0,4 мг/л. в подаваната вода, се извършва с хлор апарати ADVANCE – Унгария.

Аварии по външните водопроводи за гр. Първомай и сигурност на снабдяването: Съгласно данните от „ВиК“ ЕООД Пловдив общият брой на аварията по външните водопроводи на града за 2011 г. е 6 бр. Тези аварии не са много на брой. При голямата дължина на външните водопроводи тази аварийност е незначителна. Подмяната на старите етернитови и стоманени тръби е крайно необходима.

Преносни водопроводи

Водопроводите от водоизточника са стари и амортизирани. Това се отнася особено за старите етернитови тръби. Лошото състояние на етернитовите тръби е потенциален източник за проблеми във външното водоснабдяване

Разпределителна мрежа във водоснабдителна зона Първомай

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Разпределителната мрежа на зона Първомай е с обща дължина около 112,69 км. Изпълнена е предимно от етернитови тръби, малка част – стомана, както и полиетиленови тръби. Мрежата е амортизирана. По данни от оператора „ВиК” ЕООД гр. Пловдив – 100 % от регистрираните консуматори имат водомери. Всички домакинства, регистрирани като консуматори имат водомери. Във всички жилищни блокове освен индивидуалните водомери на консуматорите има монтирани и общи водомери. Всички обществени и промишлени консуматори (големи и малки) имат монтирани водомери. Водомерите се отчитат ежемесечно.

Съгласно получената информация от оператора, общият брой на аварияте в разпределителната мрежа на гр. Първомай за 2011 г. е 71 бр. аварии годишно. Това означава 1,26 аварии/км годишно или около 0.19 аварии на ден. Броят на аварияте в зона Първомай не е голям. Трябва да се има предвид, че цифрите за аварияте, посочени по-горе се отнасят само за видимите течове и аварии, които се откриват без използване на специална техника.

През 2012 г. е изготвен проект във фаза ПИП за обект „Подобряване и развитие инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай”. Първи етап включва изграждането на водопреосната мрежа заедно с изграждането на новопроектираната канализационна мрежа.

Разпределителните водопроводни мрежи в населените места в община Първомай като цяло са в недобро състояние, на места в изключително лошо. Водопроводните тръби /главни и второстепенни клонове и сградни отклонения/ в гр.Първомай са изградени главно (над 70 %) от етернитов материал и стомана, а в селата водопроводните тръби са почти 100% с етернитови и поцинковани за сградни отклонения.

Тръбопроводите са с отдавна изтекъл амортизационен срок, силно корозирали, с компрометиран връзки между тях, което е причина за чести аварии и големи загуби на вода. Техническите загуби в разпределителните мрежи са значителни и на места достигат 70 % от общото количество вода на вход разпределителна мрежа.

В момента няма действаща ПСОВ, но предстои изграждането ѝ по осигурено финансиране чрез ОПОС-2007-2013 г. на МОСВ, съгл. Писмо на зам. Министъра на МОСВ: No94-00-40/28.01.2013 г. Има издадено разрешително № 33110060 / 17.02.2009 г. за заустване в р. Марица за площадката на ПСОВ в м. „Кориите”. Заустването на пречистените отпадъчни води в р. Марица е в точка с географски координати N - 410 31' 53,21";E – 250 50' 58,66" - чувствителна зона.

Определено може да се твърди, че канализацията на града изпълнява своите функции относно улавянето и отвеждането на битовите отпадъчни води. Частен случай е разрушеният отливен канал на Преливник №3 и по този начин откритото течение на битовия отток се приближава близо да урбанизираната територия. Относно улавянето и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

отвеждането на дъждовния отток може да се твърди , че системата не е достатъчно ефективна. От една страна , причината е липса на пълно асфалтиране на уличната мрежа. Но трябва да се посочи , че и самата система от дъждоприемни решетки не е достатъчно развита и не се поддържа качествено.

Обобщение на основните недостатъци

Липса на ПСОВ. Битовият отток на града постъпва в р.Марица. Липса на довеждащ колектор до ПСОВ. Целият битов отток от града тече в открит канал в близост до урбанизираната територия на града. Тотална липса на канализационна система в кв.Любеново. Непълно покритие на кв.Дебър с канализационна мрежа. Недостатъчно развита и недобре експлоатирана система за улавяне на дъждовния отток.

Състояние на канализационната мрежа в селата.

- Бетонени тръби на възраст 40-50 години, които работят в условията на високи подпочвени води
- Битовите отпадъчни води заустват в реки или отводнителни канали и ги замърсяват.
- Слабо развити системи от улични оттоци при населените места с нисък процент изградена канализация.
- Висока инфилтрация в канализациите от бетонови тръби.
- Недостатъчния капацитет на отделни канали-висок процент на маломерна канализация /Б.Ф200/ - 10%.
- Нищожен процент дъждовна канализация – от 1 до 2%

За инвестиционната програма на град Първомай, посочена по-долу, не се изисква анализ на алтернативите. Инвестициите свързани с водопроводната мрежа на Първомай са представени на схема.

Краткосрочни инвестиции:

- Реконструкция на 37,71 км външен водопровод;
- Нов водоизточник за с.Буково-дренаж и Помпена станция;
- Нов водоизточник за с.Поройна и с. Дълбок Извор – 5 бр. тръбни кладенци, 5 бр. БПС, Хлораторна станция и Напорен резервоар.

Средносрочни инвестиции:

- Реконструкция на 6,74 км външни водопроводи Община Първомай;
- Реконструкция на 11,1 км вътрешна водопроводна мрежа Община Първомай.

Дългосрочни инвестиции:

- Реконструкция на 57,5 км вътрешна водопроводна мрежа на Община Първомай.

Таблица – 44: Прогноза за краткосрочни инвестиции

ПСОВ	Основни	Канал.	Канал. С	Други	Разходи за
------	---------	--------	----------	-------	------------

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	колектори	мрежа	помпени станции		краткосрочна програма
1 950 000	1 974 200	16 495 500	0	0	20 419 700

Таблица – 45: Прогноза за средносрочна инвестиция

ПСОВ	Основни колектори	Канал. мрежа	Канал. С помпени станции	Други	Разходи за краткосрочна програма
7 600 000	2 562 300	31 811 500			41 973 800

Таблица – 46: Прогноза за дългосрочна инвестиция

ПСОВ	Основни колектори	Канал. мрежа	Канал. С помпени станции	Други	Разходи за краткосрочна програма
3 943 500		30 538 000		0	34 481 500

Електроенергийна мрежа

Изградената мрежа за НН- Ниско напрежение е 420 км в община Първомай. Има построени 78 ТП-Трафопоста. Електроенергийната система в общината е добре развита и оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие. Значителна част от съоръженията средно и ниско напрежение са в експлоатация повече от 20 години. Част от стълбовете и проводниковата мрежа е с изтекъл срок на годност. Съществуват проблеми в отделни селища и квартали с пад на напрежението над допустимите норми, произтичащо от дълги мрежи с малки сечения и недостатъчен брой трафопостове. Всички населени места в общината са електрифицирани, но преносната мрежа (36% морално и физически износена) до и във тях се нуждае от реконструкция и модернизация. Електропреносната система в общината е оразмерена да поеме много по-голямо натоварване, което би улеснило бъдещите консуматори и би стимулирало икономическото развитие.

Газоснабдяване и газоразпределителна мрежа

Овергаз Север ЕАД осъществява газификация на територията на община Харманли по проекта за Газоснабдителен регион Тракия обхваща 29 общини, намиращи се в Тракийската низина.

Предпоставки за изпълнение на плана за инвестициите са:

- адекватна реакция на пазара;
- повишаване квалификацията на служителите – настоящи и нови;
- възходящо развитие на икономиката като цяло;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- адекватно отношение на държавната и местна власт към процеса на газификация;
- повишаване социалния статус на бъдещите потребители.

До 31.12.2013г. „Овергаз Юг“ АД е инвестирал 5 029 000лв. за реализация на съоръжения за газификация. За периода 2014-2020г. в инвестиционната програма на дружеството са заложили:

- 247 000лв. за газоразпределителна мрежа
- 213 000лв. за съоръжения.

Необходимо е насърчаване на енергийната ефективност чрез система от мерки и дейности на гражданите, фирмите и публичните институции, с цел както на икономии, така и за повишаване конкурентоспособността на икономиката, сигурността на енерго-и газоснабдяването и опазването на околната среда.

Транспорт, пътна мрежа и комуникации

Транспортна инфраструктура

Едно от основните задължения на общината е да подsigури транспортните връзки на населението в общината с общинския и областен център Пловдив и съседните общини. В община Първомай това се осъществява с автобусен и железопътен транспорт - като масови превозни средства, както и с лек автомобилен транспорт по уличната и пътна мрежа на общината. Дължината на уличната мрежа в общината е 462 км, от които:

- асфалтови настилки 58 км
- бетонови настилки 2.5 км
- баластрени настилки 200.0 км
- без настилки 180.0 км
- 176000 кв. м са направените тротоарни настилки. Положени са 88 км бордюри.

На територията на община Първомай има изградена IV-то класна пътна мрежа 110 км, чиято поддръжка е в компетенциите на общинското ръководство.

Автобусен транспорт

Автобусният транспорт се осъществява по транспортна схема разработена от Общината. Тя е отворена и има възможност за развитие - при формирането на допълнителен пътникопоток и включва:

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- Към 2013 година всички населени места в общината имат минимум 3 ежедневни автобусни връзки с общинския център Първомай (изключение прави само с. Добри дол).
- Осем курса по две направления свързват Първомай с областния град Пловдив. Директна автобусна връзка с областния град Пловдив имат 7 населени места от общината с население 24 230 души или 77,7% от населението.
- Директна връзка със Стара Загора имат 3 населени места в общината /Първомай, Крушево, Градина/ с население 19784 души или 63% от населението.

Преминаването на първокласния път Е-80 през общината дава възможност населението да ползва и превози, организирани от други общини. Превозите се осъществяват само от частни фирми. Конкурсното начало при възлагането на превозната дейност дава възможност общината да защити претенциите на обществения интерес към превозвачите.

Железопътна инфраструктура

През територията на общината минава жп линия №1 - ЖП - коридор №10 Сърбия – Турция (Ниш - София – Пловдив- Истанбул). В момента гарата разполага с 4 коловеца. Товаро-разтоварната дейност се осъществява с един 5-тонен кран. Директна ЖП-връзка с областния град Пловдив имат 3 населени места от общината /Първомай, Караджалово и Винаца – общо с население от 18072 души, или 58% от населението на общината/.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Осигуреност с водни ресурси. • Относително добра енергийна мрежа. • Изградена транспортна мрежа. • Наличие на достъп до интернет и други комуникационни възможности във всички селища на общината. • Реализирани проекти по ПРСР за подобряване питейното водоснабдяване в селата на Общината • Реализация на проект за 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатъчно използване на природните дадености за производство на ел.енергия. • Проблеми в развитието на ВиК сектора, изразяващи се в: недобра канализационна мрежа; високи загуби при преноса на питейна вода. • Недостиг от финансов ресурс за поддържане на техническата инфраструктура.

<p>Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населените места с над 2000 екв. ж. и в населени места с под 2000 екв. ж. попадащи в градски агломерационни ареали.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Богат опит на администрацията в подготовка и реализация на проекти финансирани по оперативни програми и ПРСР 	
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ползване на възможностите на Оперативните програми за осигуряване на необходимия финансов ресурс за развитие на техническата инфраструктура на Общината • Усъвършенстване на партньорството с НПО, бизнеса и други общини при подготовка и реализиране на съвместни проекти; • Благоустрояване на населените места и подобряване условията на живот на населението; • Реализация на дребномасабни мерки за подобряване на жизнената среда • Развитие на публично частното партньорство 	<ul style="list-style-type: none"> • Липсата на достатъчен общински финансов ресурс за подготовката на проекти за финансиране, чрез инструментите на ЕС • Недостатъчен административен капацитет за разгръщане на широка инвестиционна програма с привлечени средства • Проблеми в координацията със структури в държавната администрация, с отговорности в усвояването на средства от ЕС • Дълъг период от кандидатстване по определени мерки до реализация на проектите • Недостатъчно ангажиране на обществеността при реализация на проекти на територията на общината.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица – 47: Проекти с европейско финансиране /приключили/

Оперативна програма и ПРСР	Приоритетна ос или мярка	Схема	Договор За БФП (номер и дата)	Размер безвъзмездно финансиране	Размер на съфинансиране
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Приоритетно направление 4 „Подобряване на достъпа до образование и обучение”, Основна област на интервенция 4.1. „Достъп до образование и обучение на групи в неравностойно положение”	„Създаване на благоприятна мултикултурна среда за практическо прилагане на интеркултурно образование и обучение”, компонент 4. Подобряване достъпа до образование и обучение	Договор №BG051PO001/07/4.1-01/10/18.06.2008 г. Проект «Футболът обединява»	96 900 лева	-
Оперативна програма «Околна среда»	Приоритетна ос 1: «Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в	Техническа помощ за подготовка на инвестиционни проекти	Договор №: 58-131-С133/12.01.2009 г. Проект «Смесена канализация (битова и дъждовна) и пречиствателна станция за	Одобен бюджет – 735 369 лв. Финансиран от Кохезионния фонд на	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	населени места с над 2 000 е.ж. и в населени места с под 2 000 е.ж., попадащи в градски агломерационни ареали»		отпадъчни води на с. Градина, община Първомай»	Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България	
Оперативна програма „Околна среда”	Приоритетна ос 1: «Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населени места с над 2 000 е.ж. и в населени места с под 2 000 е.ж., попадащи в градски агломерационни ареали»	Техническа помощ за подготовка на инвестиционни проекти	Договор №: 58-131-С132/12.01.2009 г. Проект „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай”	Одобрен бюджет - 882 400 лв. Финансиран от Кохезионния фонд на Европейския съюз и от държавния бюджет на Република България	-
Оперативна програма „Регионално	Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано	Схема за безвъзмездна финансова помощ BG161PO001/1.1-	Договор №: BG161PO001/1.1-01/2007/026 от	4 193 221,11 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

развитие”	градско развитие” Операция 1.1: „Социална инфраструктура”	01/2007 „Подкрепа за осигуряване на подходяща и рентабилна образователна, социална и културна инфраструктура, допринасяща за развитието на устойчиви градски ареали”	03.02.2009г. Проект „Подобряване на образователната инфраструктура в подкрепа на устойчиво местно развитие на територията на община Първомай”		
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Приоритетно направление 5, Основна област на интервенция 5.2 „Социални услуги за превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици”	«Грижа в семейна среда за независимост и достоен живот на хора с различни видове увреждания и самотноживеещи хора – дейности «социален асистент» и «домашен помощник»- фаза 2	Договор № BG051PO001-5.2.04-0059-C0001 от 24.06.2009 г. Проект «Грижа в семейна среда за хора в нужда от община Първомай»	114 431,94 лв.	-
Програма за развитие на	Мярка 321 „Основни услуги за населението и	-	Договор №16/321/00368/23.10.2009	4 755 456 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

селските райони	икономиката в селските райони”		Проект „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с.Бяла река”		
Програма за развитие на селските райони	Ос 4-Лидер	-	Договор № РД50-362/28.12.2009 Проект „Придобиване на умения и постигане на обществена активност за създаване на МИГ на територията на община Първомай”	167964,44	-
Оперативна програма „Регионално развитие”	Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие	Процедура по схема за финансиране: BG161PO001/1.4-05/2009: „Подкрепа за интегрирано и устойчиво развитие чрез подобряване на градската среда”	Договор № BG161PO001/1.4-05/2009/016 от 16.07.2010г. Проект „Обновяване на градската среда в община Първомай и подобряване на условията за отдых на населението”	Обща стойност на проекта: 4 424 524,93 лв.	195 399, 80 лв.
Оперативна програма	Приоритетно	Схема за предоставяне на безвъзмездна	Договор № BG051PO001-5.2.07-0242-C-0001 от	151 900,70 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<p>„Развитие на човешките ресурси”</p>	<p>направление 5 „Социално включване и насърчаване на социалната икономика” Основна област на интервенция 5.2: „Социални услуги за превенция на социалното изключване и преодоляване на неговите последици”</p>	<p>финансова помощ: BG051PO001-5.2.07 „Грижа в семейна среда за независимост и достоен живот на хора с различни видове увреждания и самотно живеещи хора – дейности „Социален асистент” и „Домашен помощник” – фаза 3</p>	<p>01.11.2010 г. Проект „Достоен и качествен живот” – социални услуги „Социален асистент” и „Домашен помощник” – фаза 3</p>		
<p>Оперативна програма „Регионално развитие”</p>	<p>Приоритетна ос 1: Устойчиво и интегрирано градско развитие</p>	<p>Схема BG161PO001/1.4-06/2010 „Подкрепа за дребномашабни мерки за предотвратяване на наводнения в градските</p>	<p>BG161PO001/1.4-06/2010/041-02 от 03.06.2011 г. Проект «Предварително и неотложно почистване</p>	<p>Обща стойност на проекта: 1 044 340,61 лв.</p>	<p>Собствен принос на Бенефициента: 52 217,03 лв.</p>

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

		агломерации”	коритото на р. Тополовска, с. Дълбок извор, община Първомай»		
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Приоритетна ос 4: Подобряване на достъпа до образование и обучение	Схема: BG051PO001-4.1.05 „Образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства”	<p>Договор № BG051PO001-4.01.05-0129 от 10.01.2013г.</p> <p>Проект „Децата на Първомай – равен старт за всички”</p> <p>Бенефициент: Община Първомай</p> <p>Партньори: ОУ „Георги Караславов”- Първомай;</p> <p>ОУ „Св. св. Кирил и Методий”- гр. Първомай;</p> <p>ОУ „Христо Ботев” – с. Градина;</p> <p>ПГСС „Васил Левски” – гр. Първомай</p>	257 557,09 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица №48: Проекти с европейско финансиране /в процес на изпълнение/

Оперативна програма и ПРСР	Приоритетна ос или мярка	Схема	Договор За БФП (номер и дата)	Размер безвъзмездно финансиране	Размер на съфинансиране
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Приоритетна ос 5: „Социално включване и насърчаване на социалната икономика”	Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ: BG051PO001-5.2.09 „Алтернативи”	Договор № BG09-1611-1/03.11.2010 „Подкрепа за достоен живот” – Предоставяне на социалната услуга „Личен асистент”	Община Първомай е партньор по проекта.	-
Програма за развитие на селските райони	Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони”	-	16/321/00085 от 16.06.2011 г. Проект «Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с. Искра, община Първомай»	5 214 516 лв.	-
Програма за развитие на	Мярка 321 „Основни услуги	-	16/321/00093 от 16.06.2011 г.	4 023 034 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

селските райони	за населението и икономиката в селските райони”		Проект «Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с. Крушево, община Първомай»		
Програма за развитие на селските райони	Мярка 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони”	-	16/321/00092 от 16.06.2011 г. Проект «Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа в с. Езерово, община Първомай»	3 191 578 лв.	-
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Приоритетна ос 5: „Социално включване и насърчаване на социалната икономика”	Процедура за директно предоставяне BG051PO001-5.2.11 „Приеми ме”	Партньорско споразумение № СИ01-18/08.12.2011 г. Проект „И аз имам семейство”	Община Първомай е партньор по проекта.	-
Оперативна програма «Административен	Приоритетна ос: II. „Управление на човешките	Бюджетна линия: BG051PO002/10/2.5-01	ДФП № 10-25-6 от 24.02.2012 г.	308 871,74 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

капацитет»	ресурси” Подприоритет: 2.5. „Транснационално и междурегионално сътрудничество”		Проект „Постигане на качествено управление в община Първомай, чрез укрепване на човешките ресурси, съвместно с община Суфли, Гърция”		
Оперативна програма „Регионално развитие”	Приоритетна ос 1: „Устойчиво и интегрирано градско развитие” Операция 1.1: „Социална инфраструктура”	Схема за безвъзмездна финансова помощ: BG161PO001/1.1-12/2011 „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск”	BG161PO001/1.1- 12/2011-059 от 10.09.2012 г. Проект „Център за нашите деца”	817 285,40 лв.	-
Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Приоритетна ос 5: „Социално включване и насърчаване на социалната икономика”	BG051PO001-5.1.04 „Помощ в дома”	BG051PO001-5.1.04- 0103-С-0001 от 19.11.2012 г. Проект „Подкрепа за независимост”	204 798,60 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Оперативна програма „Околна среда”	Приоритетна ос 1: Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в населените места с над 2000 екв. ж. и в населени места с под 2000 екв. ж. попадащи в градски агломерационни ареали.	BG061PO005/10/1.11/02/16 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерации над 10000 е.ж.”	DIR-51011116-C058/05.12.2012 Проект „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в гр. Първомай”	36 007 563,01 лв.	1 263 913,01 лв.
Програма за развитие на селските райони	Мярка 223 „Първоначално залесяване на неземеделски земи”	-	Договор №16/223/00272 от 17.04.2013г. Проект „Залесяване на неземеделски земи в община Първомай”	314 658,56 лв.	-
Оперативна програма	Приоритетна ос II „Управление на	Бюджетна линия BG051PO002/13/2.2-11	Договор №A12-22-55 от 26.04.2013г.	89 401,76 лв.	-

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

„Административен капацитет”	човешките ресурси”, Подприоритет 2.2. „Компетентна и ефективна държавна администрация”		Проект „Повишаване на квалификацията на служителите в община Първомай”		
Оперативна програма „Административен капацитет”	Приоритетна ос I „Добро управление”, Подприоритет 1.3 „Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики”	Бюджетна линия BG051PO002/13/1.3-07	Договор №13-13-16/08.11.2013г. Проект „Партньорство и координация при формулиране и реализация на общинските политики в община Първомай”	55 480,00 лв.	-

Таблица №49: Проекти с европейско финансиране /предстоящи за финансиране/

Оперативна програма и ПРСР	Приоритетна ос или мярка	Схема	Договор За БФП	Размер безвъзмездно финансиране	Размер на съфинансиране
----------------------------	--------------------------	-------	-------------------	---------------------------------	-------------------------

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”	Приоритетна ос 5: Социално включване и насърчаване на социалната икономика	Процедура BG051PO001-5.2.12 „Да не изоставяме нищо едно дете” – Компонент 2 – „Разкриване на социални услуги в общността”.	Предстои да бъде сключен Договор.	233 116,58 лв.	-
---	--	---	---	-----------------------	---

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.6. Екологично състояние и рискове

Управление на отпадъците

Битовите отпадъци, генерирани от жизнената дейност на населението от Община Първомай, се депонират на Регионалния център за обезвреждане на твърди битови отпадъци (РЦОТБО), разположен в землището на гр. Асеновград, местност „Капсида“. На същото депо депонират отпадъците си и общините Асеновград, Садово, Куклен и Лъки. Депото е включено в списъка на екологичните обекти за строителство през 2011 год., които са финансирани от държавния бюджет. Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците на територията контролирана от РИОСВ. Депото има Решение по ОВОС № 5-III / 2009 год.

Съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците и районирането в Националната програма за управление на отпадъците, Община Първомай, е включена в Регионално сдружение със седалище Община Асеновград, включващо общините Първомай, Асеновград, Садово, Куклен и Лъки. На общинско депо – Асеновград депонират отпадъци и общините Първомай, Садово, Куклен и Лъки. За експлоатацията на Депото има Решение по ОВОС № 5-III / 2009 год.

Депото на Община Първомай, находящо се в землището на кв.Дебър е с преустановена експлоатация съгласно Заповед № РД-143/16.07.2009г. на Директора на РИОСВ- Пловдив. Община Първомай кандидатства в ПУДООС за финансиране по ПМС №209/2009г. за проект „Рекултивация и закриване на старо общинско депо в землището на кв.Дебър, община Първомай“. Стойността на проекта, с който общината кандидатства е 3 471 107.46 лв. Общинското депо се експлоатира от 1970г. до 2009г. без административна процедура.

Таблица – 50: Общо количество битови отпадъци за общината

2011г.	2012г.	2013г.
4 574.50 тона	4 193.75 тона	4 189.24 тона

В общината няма данни за количеството на всеки вид отпадък от по гореизброените. В Община Първомай не е извършван анализ на морфологичният състав на отпадъците и по тази причина се вземат предвид средните за страната данни съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците за общини с население от 25 000 до 50 000 брой жители.

Таблица – 51: Морфологичен състав на битовите отпадъци за община Първомай.

Население, брой жители	от 25 000 до 50 000
------------------------	---------------------

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Съдържание		%
А. Органични		
1.	Хранителни отпадъци	20,85
2.	Хартия	10,45
3.	Картон	1,63
4.	Пластмаса	9,43
5.	Текстил	3,40
6.	Гума	1,10
7.	Кожа	2,10
8.	Градински отпадъци	5,53
9.	Дървесни отпадъци	1,58
Б. Неорганични		
1.	Стъкло	8,78
2.	Метали	2,83
В. Други		
1.	Сгурия, пепел, инертни строителни отпадъци, пръст и други, в т.ч. неидентифицирани	32.35

Таблица – 52: Организирано сметосъбиране и сметоизвозване за 2013 г.

№ по	Землище Населени места с организирано сметосъбиране	Видове и брой съдове поставени по населени места	
		240 л.	1100 л.
1.	Първомай	3148	144
2.	Брягово	92	
3.	Буково	48	
4.	Бяла река	91	
5.	Виница	74	
6.	Воден	66	
7.	Градина	250	
8.	Добри дол	27	
9.	Драгойново	85	
10.	Дълбок извор	280	4
11.	Езерово	77	
12.	Искра	250	
13.	Караджалово	220	
14.	Крушево	100	
15.	Поройна	22	
16.	Православен	70	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

17.	Татарево	80	
-----	----------	----	--

Таблица - 53: Отстояние на населените места в Община Първомай до Регионално депо Асеновград

№ по ред	Населено място	Отдалеченост от РЦОТБО- гр.Асеновград Км.
1	Първомай	34
2	Брягово	37
3	Бяла река	41
4	Буково	59
5	Виница	31
6	Воден	49
7	Градина	41
8	Добри дол	48
9	Драгойново	45
10	Дълбок извор	20
11	Езерово	41
12	Искра	50
13	Карджалово	39
14	Крушево	39
15	Поройна	22
16	Православен	37
17	Татарево	27

Шумово замърсяване

Най-голям дял в акустичния режим заема транспортният шум. В големите градове на Област Пловдив: Пловдив, Асеновград, Карлово, Раковски, Първомай, Стамболийски понякога в усилен трафик се наблюдава и регистрира шум, надхвърлящи допустимите хигиенни норми от 55-60 ДБ. Също така и в селищата по протежение и в близост до магистралата и пътищата от първокласната пътна мрежа в пунктове за измерване нивото на шума има значително по-висок фон.

Основните източници на шум в Община Първомай, са свързани с транзитно преминаващ автомобилен и ЖП и вътрешно селищния транспорт. Натоварени от движението на превозни средства са преминаващия през територията автомобилен път по направление Пловдив - Свиленград (международен път Е80). Въздействие оказват различните дейности на населението – работилници, търговски обекти и др. Големите промишлени източници са разположени в съществуващи индустриални зони. Проведени са контролни измервания на шум в околната среда излъчван от „Растер Павлов” ЕООД, гр. Първомай. Констатирани са отклонения от нормата. Изпълнени са коригиращи действия и отклоненията са отстранени.

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Таблица - 54: Резултати от измерванията на нивата на шум излъчван в околната среда от промишлени източници на територията на община Първомай за периода 2008 - 2013г.

№	Наименование на обекта	Предмет на дейност	Местоположение на източника		Гранична стойност на показателя за шум, в мястото на въздействие в "dB(A)"	Въздействие на източника		
			Съгласно Наредба №6/26.06.06г. за показателите за шум в околната среда	Разстояние до най близко разположената жилищна или обществена сграда, в "м"		Описание на режима на работа в "часове"	Ниво на шума по границата на промишления източник в "dB(A)"	Ниво на шума в мястото на въздействие в "dB(A)"
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	ЕТ "Костадин Шопов", с. Искра (2008г.)	Дърводелски цех	Извън регулация	200	55	8	50,8	34,3
2.	„АДФ България” ЕООД, гр. Първомай (2008г.)	Кардиране и пране на вълна	Производствено-складова зона	800	55	24	54,9	48,3
3.	„Растер Павлов” ЕООД, гр. Първомай (2009г.)	Печатница	Жилищна зона	30	55	8	56,3	56,3
4.	„Консервинвест” ООД, с. Православен (2011г.)	Производство на плодови и зеленчукови консерви	Жилищна зона	10	55	16	56,6	50,9
5.	„Растер Павлов” ЕООД, гр. Първомай (2011г.)	Печатница	Жилищна зона граничи със зона за отдих	5	45	8	60,2	60,2
6.	„Растер Павлов” ЕООД, гр. Първомай (2012г.)	Печатница	Жилищна зона	6	55	8	58,5	58,5 – точката на въздействие съвпада с точка по границата на площадката
7.	„Растер Павлов” ЕООД, гр. Първомай (2012г.)	Печатница	Жилищна зона	6	55	8	48,8	54,4

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Въздух

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой са суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен. Качеството на атмосферния въздух в района на обособената територия се контролира от РИОСВ-Пловдив и се следи чрез пунктовете за мониторинг на въздуха, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда/ НСМОС.

Състоянието на атмосферния въздух на територията на Пловдивска област се контролира от подразделенията на Министерството на околната среда и водите /РИОСВ – Пловдив и лаборатория – Пловдив/, Министерството на здравеопазването /РЗИ - Пловдив/ и БАН/НИМХ – Пловдив/. Режимът на работа на пунктовете /продължителност на пробовземане, брой работни дни в месеца и др./ не е уеднаквен за всички структури. Информацията от НИМХ и РЗИ е използвана на регионално ниво за получаване на по- пълна картина на замърсяването в областта и приоритетно за гр. Пловдив.

Основни източници на замърсяването на въздуха за големите горивни инсталации (в гр. Пловдив и др.), промишлените предприятия (КЦМ5, Целулозен комбинат Стамболийски и др), битовото отопление

Фините прахови частици (ФПЧ10) /фини прахови частици под 10 микрона/- се изпускат директно в атмосферата от транспорта, енергетиката, бита – първични емисии или се формират в атмосферата от съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеводороди, серен диоксид, азотни оксиди, амоняк и др. газове - вторични емисии. Замърсяването с ФПЧ10 продължава да бъде основен проблем за качеството на атмосферния въздух за Област Пловдив (Агломерация Пловдив и др. по- големи градове). Измерените високи нива по този показател са резултат от все по-масовото използване на твърди горива за отопление в бита през зимния период на годината, интензивния автомобилен трафик, състоянието на пътната и прилежаща инфраструктура и съвсем малък дял има промишлеността. За високите нива на ФПЧ10 допринасят също и специфичните метеорологични условия в района – голям брой дни с тихо време (скорост на вятъра под 1,5 м/сек, в около 40 % от дните в годината), температурни инверсии, мъгли по поречието р. Марица, водещо до задържане и натрупване на замърсителя.

Общата констатация при наблюденията по Качеството на Атмосферния Въздух (КАВ) в почти всички населени места в региона е, че при определени неблагоприятни климатични условия /безветрие/през есенните и зимни месеци, замърсител като ФПЧ 10 е често до границата на нивата, а в някои случаи над нормите. Главните причини са не добре поддържана инфраструктура, продължителни периоди на засушаване, безветрие, задържане на замърсители, както и нарастващия брой автомобили и използването на твърди горива /въглища/ в битовия сектор.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Нивата на олово, бензен, озон и въглероден оксид са значително под нормативно определените пределни стойности. Битовото отопление, транспорта и неподдържаната пътна и прилежаща инфраструктура води до тревожно завишаване нивата на ФПЧ10 и ФПЧ2,5.

В Община Първомай, контролираните обекти са 19 бр. За констатиране превишения на нормите за допустими емисии от обекти с точкови източници в атмосферния въздух е наложена санкция на „Хелиос ойл” ООД. Останалите обекти са газифицирани и при извършване на измервания не са констатирани превишения на нормите за допустими емисии.

От проведени през 2012 г. имисионни измервания с Мобилната автоматична станция към РЛ-Пловдив през м. февруари и м. април се установи, че през зимния сезон са регистрирани наднормени концентрации по показател ФПЧ10, всички останали показатели са под установените норми. Измерванията от м. април показват стойности в съответствие с праговите стойности за всички контролирани показатели.

Води

Обособената територия, обслужвана от „Водоснабдяване и канализация” ЕООД - гр. Пловдив е сравнително богата на водни ресурси, това се отнася и за Община Първомай

Повърхностни води

Основен водоизточник на повърхностни води е поречието на р. Марица, което е главна дренажна артерия на Тракийската низина в Егейската отточна област. Река Марица води началото си от двете Маричини езера под вр. Манчо в Рила Планина. Водосборната ѝ област на българска територия е 21084 км², а до гр. Пловдив - 7926 км². Дължината ѝ до границата е 321 км. Тя има към 100 по-значителни притока, разположени към нея почти симетрично. След Белово навлиза в Горнотракийската низина, където приема левите си притоци: Тополница, Луда Яна, Потока, Пясъчник, Стряма, Рахманлийска, Омуровска и десните притоци - Яденица, Чепинска, Стара река, Въча, Първенецка. Орохидрографските и отточни характеристики на поречието на р. Марица и нейните притоци в участъка на разглежданата територия определят хидроложките условия по поречието. Притоците ѝ - р. Въча, р. Чепеларска р. Стряма, р. Пясъчник, р. Първенецка, р. Стара и др. определят отточният режим в района. Река Въча е значително пълноводна, с голям хидропотенциал река, на която са построени големи хидротехнически съоръжения.

Водните ресурси в повърхностните водни тела на разглежданата територия се използват и за напояване и промишлено водоснабдяване.

Количеството и качеството на повърхностните води в обособената територия „Водоснабдяване и канализация” ЕООД - гр. Пловдив ги прави подходящи за използването им за питейно-битово водоснабдяване, без тези на р. Марица. В разглежданата територия има изградени повърхностни водохващания за питейно-битово водоснабдяване с 6 бр. Пречиствателни Станции за Питейни води (ПСПВ: при с.Кръстевич с Q=3 л/сек, и с.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Старосел с $Q=4$ л/сек - Об. Хисаря; при с. Сушица с $Q=3$ л/сек -Об. Карлово; при с. Гълъбово с $Q=4.5$ л/сек -Об.Куклен; при гр. Лъки с $Q=30$ л/сек. Най-голямата е ПСПВ Храбрино за водоснабдяване на част от гр. Пловдив с $Q_{\max}=100$ л/сек.(80 л/сек -работен капацитет).

Участъци в лошо състояние: Река Чинардере от язовир Леново до вливане в р.Мечка – причина за лошото екологично състояние на водното тяло е вливане на непречистени битови и промишлени отпадъчни води от населени места и производствена дейност на мандри в река Чинардере. При сравняване на резултатите от проведеният биологичен и физико-химичен мониторинг през 2012г. с данните от 2011г. не се наблюдава подобряване на състоянието на водното тяло. В Плана за управление на речните басейни 2010-2015г. за това водно тяло е предвидена мярка за изграждане на ГПСОВ 2000-10000 еж, доизграждане на канализационна мрежа 2000-10000еж и осигуряване на подходящо пречистване на н.м. под 2000 еж, ефективен контрол на изпусканите води от индустриалните емитери (мандра „Елит-95” ООД, ЕТ „Бор чвор” с.Дълбок извор). Пречиствателната станция на ЕТ „Бор чвор” с.Дълбок извор е пусната в експлоатация през 2011, а тази на „Елит-95” ООД трябва да бъде изградена до края на 2013 г.

Подземни води

Източника на подземни води за Община Първомай е подземно водно тяло BG3G00000NQ018 /Порови води в Неоген - Кватернер - Пазарджик - Пловдивския район/ Разкрива се на повърхността обикновено по периферията на Пазарджик – Пловдивското поле, де факто има повсеместно разпространение, заляга под кватернерните отложения. То е разположено в централната част на разглеждания район и има обща площ – 3825 кв.км. Водоносния хоризонт е изграден от глини, пясъкливи глини, глинести пясъци, чакъли, конгломерати, брекчи, брекчо-конгломерати, алевролити. Средна дебелина на водното тяло е - 1 - 580 м. Среден коефициент на филтрация - 75 м/ден. Среден модул на подземния отток - 0.8 л/сек/км². От извършените наблюдения върху химичното състояние на мониторингов пункт при гр. Първомай - съдържания над стандарта на обща α - активност - 0,863 Bq/l (стандарт - 0,5 Bq/l). На територията на Пловдивски район за ПВТ BG3G00000NQ018 релевантните стойности на хлориди, калций, цинк, амониеви йони, електропроводимост, нитрити, нитрати, фосфати, натрий, перманганатна окисляемост, манган, са под пределните стойности, а релевантната стойност на Обща α -радиоактивност е над стандарта .В района на РИОСВ - Пловдив подземно водно тяло BG3G00000NQ018 е в лошо химично състояние.

Отпадни води

Основни източници на отпадъчни води са градските канализационни мрежи и поголемите промишлени обекти, заустващи отпадъчни води в селищните канализации и в открити водни обекти. Непречистените води от населените места са основните замърсители на водоприемниците в района. В част от населените места в Общината са изградени канализационни мрежи, които се стопанисват от ВиК дружеството. Такива са канализация в гр.Първомай. Изградени частични канализации има в редица други населени места, които не

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

се експлоатират от ВиК. Изградените локални пречиствателни станции и съоръжения на територията на общината се поддържат сравнително в добро и задоволително техническо и експлоатационно състояние.

Промишлени води

На територията на Община Първомай, „Бор-Чвор” ООД гр. Пловдив с обект „Млекопреработвателно предприятие” с. Дълбок извор. Има издадено разрешително за заустване на отпадъчните води в р. Тополовска - водоприемник втора категория. Има изградена и въведена в експлоатация пречиствателна станция за биологично пречистване на битови и производствени отпадъчни води. Извършват собствени периодични измервания на отпадъчните води. При извършените контролни проверки не е установено нарушение на ИЕО. „ТЕР - М” ЕАД – гр. Първомай - изградено и въведено в експлоатация съоръжение за пречистване на битови и производствени отпадъчни води. Със средства осигурени по ОП за развитие на селските райони е стартирала реконструкция и разширение на съоръжението с цел да се постигнат ИЕО в РЗ.

Биоразнообразие

Защитена зона по Natura 2000: „Марица Първомай” с код BG0002081

Защитена зона „Марица Първомай” с код BG0002081 е обявена със Заповед №РД-909/11.12.2008 година на МОСВ (ДВ бр. 13/2009 г.). „Марица Първомай” обхваща участък на река Марица в района на град Първомай с крайречни местообитания и земеделски земи разположени около нея. От запад на изток територията му се простира от селата Чалъковци и Поповица до Великан и Ябълково, а от север на юг от Мирново, Градина, Крушево и Добри дол до кв. Дебър, Караджалово и Скобелево. На територията на „Марица-Първомай” са установени са 84 вида птици, от които 22 са включени в Червената книга на България. Мястото осигурява подходящи местообитания за 29 вида, включени в приложение 2 на Закона за биологичното разнообразие, за които се изискват специални мерки за защита. От тях 26 са вписани също в приложение I на Директива 79/409 на ЕС. Районът на Марица при Първомай е мястото в България, където белочелата сврачка гнезди в най-голяма численост. Мястото е едно от най-важните в страната от значение за Европейския съюз за опазването на този вид и на късопръстия ястреб.

Защитена местност „Находище на блатно кокиче”

ЗМ „Находище на блатно кокиче” - с. Винаца е обявена със Заповед № 1938 / 03.07.1970 г. на МГОПС/ с цел да се запази едно от малкото естествени находища в България на блатно кокиче /*Leucosjum aestivum*/ . Намира се в землището на с. Винаца, Община Първомай с площ 18,6 ха. и обхваща част от горски масив стопанисван и охраняван от Държавно лесничейство - гр. Първомай под контрола на РИОСВ - Пловдив. Растението съдържа алкалоида галантамин, който е основен компонент за производството на уникалното българско лекарство „Нивалин” .

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Защитена местност „Шарения остров”

Обявена със Заповед № 2122/21.01.1964 г. на КГПП за историческо място. Прекатегоризирано в защитена местност със Заповед № РД-325/31.03.2003 г. на МОСВ, с цел опазване на типична естествено формирала се лонгозна растителност върху островно образование на р. Марица, с обща площ 0,4 ха. Намира се в землището на гр.Първомай. Стопанисва се и се охранява от ДГС – Първомай, под контрола на РИОСВ – Пловдив.

Защитена местност „Находище на блатно кокиче”

Обявена със Заповед № РД-148/20.03.2006 г. на МОСВ, с цел опазване находище на блатно кокиче (*Leucojum aestivum* L.) и естествена равнинна крайречна гора от полски бряст (*Ulmus minor*) и летен дъб (*Quercus robur*). Намира се в землището на с.Градина, общ.Първомай, на площ от 2344,417 дка.

Защитена местност „Поповата ада”

Обявена със Заповед №РД-696 от 19.09.2007 г. на МОСВ, с цел опазване на природни местообитания с консервационна значимост- въртешни лонгозни гори край р. Тунджа и р. Марица и смесени тополови гори край реките; запазване на представителни съобщества и екосистеми от островен тип в поречието на р. Марица. Намира се в землището на с. Винаца, общ. Първомай, обл. Пловдивска, на площ 178.867 дка.

Природна забележителност „Фосилни находки”

С цел запазването на находището на фосилни находки от гръбначни животни, представители на хоботни бозайници, то е обявено за природна забележителност със Заповед № 36 / 11.01.1968 год. на МГПП с обща площ 9100 ха, обхващащо поземлен и горски фонд в част от землищата на селата Поповица, Ахматово, Богданци, Селци Езерово, Бяла река и Православен, обл. Пловдивска. Най-често намирани в природната забележителност са единични кости, кътни и бивни зъби на мастодонти и дейнотериуми. Намирани са и кости на копитни бозайници. Природната забележителност се стопанисва и охранява от Община Първомай, Община Садово и ДГС - Първомай и Асеновград под контрола на РИОСВ - Пловдив.

Радиационен гама фон и атмосферна радиоактивност

Мониторинговите пунктове и контролирани обекти в Пловдивска област са на територията на различни общини. За Община Първомай – пунктовете са : Първомай, кв. „Дебър”, участък „Дебър”, р. Марица, р. Мечка, подземна вода – с.Православен.

Таблица - 55: Резултати от гама спектрометричен анализ на проби от необработваеми почви от територията на община Първомай за периода 2008 - 2013 г.

Име на пункт	Дата на пробонабиран	Съдържание на естествени и техногенни радионуклиди
--------------	----------------------	--

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	е	Уран-238 [Bq/kg]	Радий-226 [Bq/kg]	Торий-232 [Bq/kg]	Калий-40 [Bq/kg]	Олово-210 [Bq/kg]	Цезий-137 [Bq/kg]	Гамафон [μSv/h]
Първомай	12.08.2008	110	85	87	973	58	85	0,2
	10.04.2009	68	70	90	1030	85	84	0,19
	19.05.2010	69	53	67	731	79	139	0,18
	27.10.2011	61	122	81	871	102	103	0,18
	13.06.2012	105	162	83	870	83	136	0,17
	03.06.2013	53	56	76	863	87	80	0,16
Първомай - кв. Дебър	12.08.2008	137	63	79	811	65	65	0,21
	10.04.2009	85	71	83	842	89	71	0,2
	19.05.2010	81	63	77	786	93	66	0,18
	27.10.2011	111	70	78	802	82	64	0,23
	13.06.2012	64	59	80	891	70	13,2	0,24
	03.06.2013	65	66	85	858	56	39	0,19
У-к „Дебър“- почва до дере	13.08.2008	55	60	72	752	61	31	0,18
	10.04.2009	54	51	75	668	85	37	0,18
	19.05.2010	45	55	73	703	64	37	0,17
	27.10.2011	52	49	72	738	104	28,2	0,2
	13.06.2012	48	49	74	697	57	34	0,18
	04.06.2013	45	44	69	678	62	30	-
У-к „Дебър“- почва до път към сметището	12.08.2008	55	105	70	808	58	30	0,2
	10.04.2009	67	156	68	787	70	38	0,19
	19.05.2010	43	56	65	807	49	30	0,19
	27.10.2011	60	51	71	768	55	22,9	0,21
	13.06.2012	57	50	68	782	66	27,8	0,23
	03.06.2013	55	357	68	749	111	28,6	0,18

Извършеният радиологичен мониторинг през разглеждания период 2008-2013г. не установява отклонения в измерените специфични активности на естествените и техногенни радионуклиди в необработваеми почви спрямо характерните за региона стойности.

Таблица - 57: Резултати от радиохимичен анализ на водни проби от територията на община Първомай за периода 2008 - 2013 г.

Име на пункт	Дата на пробонабиране	Обща бета-активност [Bq/l]	Обща алфа-активност [Bq/l]
р. Мечка преди заустване в р. Марица - кв. Дебър	17.09.2008	0,29	-
	28.04.2009	0,21	0,33
	24.11.2011	0,17	0,15

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	06.07.2012	0,19	0,19
	10.06.2013	0,26	0,28

Измерените стойности за обща бета-радиоактивност на повърхностни води за посочения период са под ПДК (обща бета - 0,5 Вq/l), съгласно *Наредба № Н-4/14.09.2012г.* за характеризиране на повърхностни води. Не се установява изменение на радиологичните характеристики на р. Мечка, вследствие на замърсяване на околната среда.

Резултатите от радиологичния мониторинг, извършен от Изпълнителна агенция по околна среда през последните 6 години, не свидетелстват за наличие на радиационно замърсяване на компонентите на околната среда на територията на община Първомай.

Управление на риска от аварии. Химикали.

Управлението на химични вещества и препарати е свързано с намаляване на риска за здравето на хората и околната среда и предотвратяване на последствията при евентуални промишлени аварии и при работа с опасни химични вещества и препарати. Прилагането и спазването на законодателството в областта на химикалите е гаранция за постигане на : съответствие с основните цели на националната политика по опазване на околната среда; намаляване и предотвратяване на риска за човешкото здраве и околната среда; свободно движение на стоки и сигурност за потребителя.

С цел предотвратяването на големи аварии с опасни химични вещества и препарати и ограничаването на последствията от тях за живота и здравето на хората и околната среда предприятия, в които се съхраняват и/ или употребяват химични вещества са длъжни да го класифицират като „Предприятие с нисък рисков потенциал” или „Предприятие с висок рисков потенциал”.

На територията на община Първомай е разположена петролна база на ТД „Държавен резерв” гр.Пловдив към ДА „Държавен резерв и военновременни запаси”. Обектът е класифициран като „Предприятие с нисък рисков потенциал”.

2.SWOT - АНАЛИЗ

Най-агрегирано силните страни и слабостите, благоприятните възможности и заплахите за развитие на общината могат да бъдат обобщени в Swot-анализ, като в **силните страни** се изброяват най-важните разполагаеми ресурси, умения, достижения или други предимства, които има завоювани общината, а в **слабите** - се излагат обективните и субективните ограничения (недостиг на ресурси, умения, способности и др.), които възпрепятстват прогресивното развитие на общината до сега и ако не се отстранят могат да повлияят отрицателно и върху бъдещото ѝ развитие.

Въможностите са съвкупност от систематизирани бъдещи благоприятни елементи на външната и вътрешната среда, които ще влияят положително върху бъдещото социално-икономическо развитие на общината, а **заплахите** са онези неблагоприятни елементи на вътрешната и на външната среда, които могат да ограничат, а в някои случаи и да спрат бъдещото развитие на цели отделни сектори от социално-икономическото развитие на общината.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
1. Добро транспортно-географско положение, осигуряващо условия за сътрудничество със съседните териториални общности.	1. Силна концентрация на населението в общинския център гр. Първомай и все още непреодоляна тенденция към обезлюдяване на периферията
2. През Общината преминават важни транспортни коридори, свързващи Европа с Близкия Изток.	2. Проблемно демографско изменение, изразяващо се с намаляващи възможности за естествено възпроизводство, миграция и застаряване и намаляване на населението, в т.ч. и в трудоспособна възраст.
3. Общината се намира в сравнително слабо сеизмичен район и благоприятни за строителство територии.	3. Развитие на негативни процеси в пазара на труда, изразяващи се в: нарастване равнището на безработицата и намаляване на заетите; слабо нарастване на жизненото равнище на населението.
4. Наличие на поземлени ресурси с високи агробиологични качества.	4. Забавяне на растежа и обновяването на предприятията в нефинансовия сектор.
5. Високо биологично разнообразие в общинската територия.	
6. Опит и традиции в селското стопанство и висок дял на водни и горски територии.	
7. Развита транспортно-комуникационна	

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<p>инфраструктура, осигуряваща условия за връзки между отделните общини на областта и със съседните области.</p> <p>8. Запазено ниво в инвестициите и ръст на продукцията в преработващата промишленост, селското стопанство и др. сектори.</p> <p>9. Относително богато наличие на значими културни, исторически и археологични паметници и непроучени ресурси .</p> <p>10. Добре развита социална инфраструктура, съобразена с обслужваното население и населените места.</p> <p>11. Наличие на достъп до интернет и други комуникационни възможности във всички селища на общината.</p> <p>12. Реализира се проект за решаване на проблемите с канализацията на общината и пречистване на отпадните води</p> <p>13. Реализирани са проекти по ПРСР за подобряване на питейното водоснабдяване на селата.</p> <p>14. Добър опит в подготовката и реализацията на проекти по оперативните програми на ЕС и ПРСР</p>	<p>5. Липса на достатъчно техника и финансови средства за обработване в селското стопанство.</p> <p>6. Неефективно производство, нарушена връзка между наука, производство и пазар.</p> <p>7. Ниско ниво на организираност на производителите, липса на действени организационни структури на местно ниво.</p> <p>8. Неизползвани еко и етно възможности за развитие на туризма.</p> <p>9. Липса на комплексен продукт за туристическата дестинация „Първомай“.</p> <p>10. Липса на информационно обслужване на сектор туризъм.</p> <p>11. Съществува ясно изразена неравномерна териториална дислокация на учебните заведения в Общината.</p> <p>12. Ограничен брой спортни обекти и съоръжения.</p> <p>13. Недостатъчно използване на природните дадености за производство на ел.енергия.</p> <p>14. Проблеми в развитието на ВиК сектора, изразяващи се в: недобра канализационна мрежа; високи загуби при преноса на питейна вода.</p> <p>15. Недостиг от финансов ресурс за поддържане на техническата инфраструктура.</p>
<p>ВЪЗМОЖНОСТИ</p>	<p>ЗАПЛАХИ</p>

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

<ol style="list-style-type: none"> 1. По-широко използване на възможностите на европейските фондове (чрез добре обосновани и подготвени проекти) за подобряване на жизнената среда и качеството на човешкия капитал, административния капацитет на публичните институции, конкурентоспособността и интелигентността на икономиката чрез развитие на предприемачеството, използващо най-новите постижения на науката. 2. Повишаване инвестиционния интерес и разкриване на нови предприятия. 3. Развитие на екологичен, културен и селски туризъм. 4. Преструктуриране на икономиката в селата към неземеделски дейности и усвояване на пустеещите земи. 5. Увеличение на поливните площи. 6. Възможности за използване формите на публично-частното партньорство. 7. Привличане на инвестиции за развитие на МСП и внедряване на екологични нови производства. 8. Въвеждане на нови технологии в селското стопанство и промишлеността, обвързване с производството, създаване и развитие на клъстер на селскостопанските производители в общината. 9. Развитие на интензивното земеделие. 10. Развитие на биологичното	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подценяване на възможностите за работа по проекти, финансирани по оперативни програми, съфинансирани със средства на ЕС. 2. Задълбочаване на неорганизираността на производителите, което да доведе до загуби на пазар и нереализация на продукция. 3. Недостатъчни инвестиции в културно-историческото наследство и туризма. 4. Слаба активност на НПО и бизнеса за месно развитие. 5. Заплаха от продължаващо увеличение на вътрешно-общностните различия, особено между гр. Първомай и селата на общината.
---	--

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

производство

11. Развитие на производството на билки и гъби.
12. Създаване на интернет базирана система за набиране на информация за ресурсите и предлаганите продукти и услуги в областта на екотуризма.
13. Създаване на регионални екотуристически продукти и тематични маршрути.
14. Разширяване привличането на туристи чрез представяне на бита, фолклора, празниците и обичаите в селата от общината.
15. Повишаване енергийната ефективност в Общината.
16. По-пълноценно използване на природните ресурси за производство на енергия , вкл. за сградите, общинска собственост.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3. СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

3.1. Мисия и визия за развитие

Стратегическата част на Плана е разработена на базата на извършения анализ, като процесите и тенденциите са разгледани по отношение на тяхната устойчивост във времето. При разработването на стратегическата част в Плана за развитие на община Първомай са използвани метода на еквивалентността и метода на конверсията и са планирани интервенции, както за преодоляване на идентифицираните слабости, така и за развитие на потенциала на общината. Предложените цели, мерки и проекти са фокусирани върху специфични местни ресурси и възможностите за развитие, като е отчетена близостта на община Първомай до областния център Пловдив и близостта до трансгранични коридори.

МИСИЯ:

„Интензивно и устойчиво развитие на Община Първомай, като желано място за живот и икономическа дейност”

Визията за развитие на община Първомай, акцентира върху два основни аспекта: повишаване качеството на живот и развитие на условията за икономическо развитие. Нейното формулиране е подчинено на логиката на визията на Областната стратегия за регионално развитие на област Пловдив и отчита насоките в националните стратегически документи за периода 2014-2020. Визията за развитие на общината се формулира като:

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ:

„Изграждане и развитие на ефективна административна среда, с висок капацитет и институционална устойчивост, предоставяща бизнеса услуги в подкрепа на гражданското общество, неправителствените организации и бизнеса, за постигане целите на Европейска кохезия, чрез повишаване качеството на живот и условията за икономическо развитие в Община Първомай“

3.2. Приоритети, цели, мерки и проекти

За постигането на визията за развитие на община Първомай на база на социално-икономическия анализ и секторните SWOT анализи е идентифицирана следната стратегическа цел:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:

„Създаване на нови условия за подобряване на климата за развитие на местната икономика и физическата среда за живот на хората, съпроводени от повишаване на заетостта и доходите на населението, чрез предоставяне на висококачествени административни услуги и балансирано развитие на територията”

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

При извеждането на стратегическите цели и приоритети в областната стратегия е приложен принципа на необходимостта и приемствеността – базират са на текущия анализ на състоянието и на стратегическите цели за текущия период. Запазва се и принципът за необвързаност на даден приоритет с конкретна стратегическа цел.

Всеки един приоритет съответства на стратегическа цел, изведена в резултат от анализа на необходимостта и специфичните потребности на общината. Определени по тази логика стратегически цели и приоритетите на община Първомай за периода 2014 – 2020 година:

- Подобряване на качеството на живот на населението
- Развитие на устойчива икономика
- Повишаване на качеството на административното обслужване

Всеки един от приоритетите е пряко подчинен на конкретната стратегическа цел, като заложените в него мерки допринасят за комплексното постигане на целите, доколкото съдържанието им има взаимно допълващ се характер. По-долу е представена и структурата на целите, мерките и проектите, чрез които ще се реализират стратегическите приоритети на община Първомай.

ПРИОРИТЕТ №1.

ПОДОБРЯВАНЕ УСЛОВИЯТА И КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ

Качествените човешки ресурси представляват важно конкурентно предимство на общинската икономика и следва целенасочено да бъдат развивани, като се отчитат перспективите и тенденциите в икономическото развитие. Подобряването на образователно-квалификационните характеристики, интеграцията на лицата отпаднали от пазара на труда, на маргинализираните групи (лицата с увреждания и етническите малцинствени групи), предоставянето на качествени социални и медицински услуги, опазването на природното и културно-историческото наследство, подобряване на възможностите за отдих и спорт, както и подобряването на инженерната и техническата инфраструктура, развитие на енергийна ефективност и сигурност са основни фактори за повишаването качеството на живот и привлекателността на общината и населените места. Главните причини за безработицата в общината са липсата на квалификация, образование и несъответствието за образователния ценз на безработните с изискванията и потребностите на работодателите. За намаляване мащабите на съществуващия дисбаланс на пазара на труда следва да бъдат развивани професионалните компетенции на заетите и безработните, паралелно със стимулирането на икономическата активност на бизнеса и разкриването на нови работни места.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

За изпълнение на целта е предвидена подкрепа за интеграция на лицата в неравностойно положение по икономически, физически или етнически причини. Планираните интервенции са насочени към:

- Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги в това число и в детските заведения, както и намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище.
- Подобряване достъпа до учене през целия живот.
- Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие системата на практиките и стажовете.
- Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта и създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси.
- Инвестиции за създаване на достъпна градска среда, подобряване на възможностите за заетост и осигуряване на достъп до качествени социални услуги за лицата с физически увреждания.

Развитието на обществената инфраструктура и осигуряване на привлекателна градска среда е изключително в компетенциите на общинската администрация. Обществената инфраструктура има ключово значение за предоставяне качествени административни, образователни, здравни и социални услуги и за създаване на условия за пълноценен културен живот за местната общност. Ангажименти на общинската администрация са свързани с изграждането и поддържането на местната пътна инфраструктура, включително уличната мрежа в населените места и обществените паркове, участие в развитието на водоснабдителната и канализационната мрежа, подобряване на инфраструктурата за управление на отпадъците, повишаване на енергийната ефективност и насърчаване използването на възобновяеми източници на енергия. Ключов проблем пред общинската администрация е осигуряването на финансови ресурси за реализиране на инфраструктурни проекти и за поддръжката на наличната инфраструктура.

Основните усилия на община Първомай ще са насочени към:

- Подобряване характеристиките на пътната мрежа и осигуряване на достъп до населените места, като приоритетни са ремонта на общинската пътна мрежа и изграждането на пътни връзки със съседните общини.
- Осигуряване на достатъчно количество и качество питейна вода и обхващане в канализационната мрежа на населените места в общината.
- Съхраняване на природната среда и отстраняване на старите замърсявания, поддържане на стандартите за качество на атмосфера, почви, повърхностни и подземни води, опазване на биологичното разнообразие и интегриране на екологичната политика с политиката а насърчаване на местната икономика.
- Намаляване на публичните разходи за енергия, повишаване на енергийната ефективност, насърчаване прилагането на енергоспестяващи технологии в частния

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

сектор, както и използването на енергия от ВИ, чрез изграждане и развитие на умни разпределителни мрежи за ниско и средно напрежение, включително подкрепа за трансфер на иновации.

В населените места са планирани инвестиции за подобряване на градската среда, чрез реализация на проекти за подобряване на уличната мрежа и развитие на обществените паркови пространства. В момента се реализират инвестициите за развитие на водоснабдителната и канализационната инфраструктура, като „Водоснабдяване и канализация” ООД, гр. Пловдив ще стопанисва и осъществява поддръжката на ново изградената инфраструктура. Изграждането на пречиствателни съоръжения за отпадни води ще се изпълнява според изискванията на Директива 91/271ЕЕС на Европейския съюз, Рамковата директива по водните въпроси и Конвенцията за защита и използване на трансграничните водни течения, като се отчита трансграничния характер на замърсяването на река Марица. Община Първомай се ангажира с експертно участие на регионално ниво за интегрирано управление на водните ресурси. Планираните интервенции за развитие на екологичната инфраструктура са насочени към подобряване третирането на битовите и промишлените отпадъци, в съответствие с провежданата национална политика за опазване на околната среда. Развитие на стратегия за управление на отпадъците и въвеждането на регионален принцип на е ангажимент на Община Първомай и предвид на недостига на собствени финансови ресурси и високата ценова чувствителност на населението по отношение на събираните такси за сметосъбиране, депониране на отпадъците и отстраняване на замърсявания, са силно ограничени възможностите за подобряване качеството на тази услуга. Предвижда се да се увеличат разходите на община Първомай във връзка с управлението и финансирането на регионалното депо за твърди битови отпадъци, както и изграждане на площадка за претоварване, което обслужва общината.

В рамките на приоритета могат да бъдат открити няколко взаимосвързани елемента, които задават основата за идентификация и определяне на мерките по стратегическата цел.

Мерките и дейностите в Приоритет № 1: „Подобряване на условията и качеството на живот“ са:

Мярка 1.1. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на човешкия потенциал

В на тази мярка са представени дейности, ориентирани към повишаване качеството на образованието и подобряване системата за продължаващо обучение с акцент върху мероприятия свързани с процеса на създаване на заетост и интеграция и защита на рискови групи. Мярката включва следните основни дейности:

- 1.1.1. Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги
- 1.1.2. Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище
- 1.1.7. Подобряване достъпа до учене през целия живот

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.1.3. Подобряване качеството на предлаганите услуги и битовите условия в детските заведения

1.1.4. Създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси

1.1.5. Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта

1.1.6. Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие системата на практиките и стажовете

Мярка 1.2. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на инженерна техническа инфраструктура

Един от основните компоненти на качеството на живот е техническата инфраструктура в населените места от община Първомай. Следва да се отбележи, че тук са съсредоточени основните инфраструктурни проекти, които Общината следва да реализира за постигане на целите и конкретно в настоящата приоритетна цел. Отделни елементи от тази инфраструктурна мярка не са под прякото въздействие на Общината, като орган на местната власт (например електропреносната мрежа не е ангажимент на общината и тя не може директно да повлияе върху нея) същевременно в рамките на мярката е заложено Община Първомай да проведе определени междуинституционални и координационни дейности, които да допринесат за качествена инфраструктура дори и в случай на косвено въздействие в посока нейното подобряване. Предвидените в мярката дейности са представени както следва:

1.2.1. Подобряване качеството и ефективността на ВиК инфраструктурата в общината

1.2.2. Развитие на екологичното и съвременно третиране на отпадъците

1.2.3. Превенция от природни рискове

1.2.4. Изграждане и поддържане на съвременна комуникационна мрежа

1.2.5. Подобряване на транспортната свързаност в Общината

1.2.6. Подобряване състоянието на сгради публична собственост и такива с обществено значение

1.2.7. Развитие на дребномащабна и съпътстваща инфраструктура

1.2.8. Изграждане и поддържане система за мониторинг и контрол върху замърсители

Мярка 1.3. Подобряване качеството на живот, чрез опазване и развитие на природното, културно и историческо наследство

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярката е ориентирана към развитие на специфична част от инфраструктурата в общината, насочена към подобряване качеството на духовния живот и развитие на възможностите за културно израстване. Следва да се отбележи, че включените в нея дейности и конкретни проекти могат да намерят израз и в реализиране на техния икономически потенциал, особено чрез развитието на туризма.

1.3.1. Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие

1.3.2. Развитие, опазване и поддържане на културно-историческо наследство

1.3.3. Развитие на общинската културната инфраструктура и подобряване на възможностите за достъп до услуги от областта на културата

1.3.4. Създаване и развитие на практики за провеждане на културно-масови мероприятия

Мярка 1.4. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване социалните услуги в общината

Подобряване качеството на социалните услуги е от съществено значение като се вземат предвид съществуващите негативни социални и демографски тенденции в Общината. Независимо от перспективата тези тенденции да затихват, техните последици трябва възможно най-бързо да бъдат елиминирани или негативните им социално-икономически и чисто-човешки измерения да бъдат овладяни и систематизирани. В хода на тази логическа линия социалните услуги се явяват не само съществен показател за качеството на живот в общината, но и стратегически елемент от структурата на приоритета свързан с развитие качеството на живот на населението в Общината като цяло. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

1.4.1. Социална интеграция на маргинализирани общности

1.4.2. Развитие на общинската социална мрежа

1.4.3. Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи

1.4.4. Активно включване на уязвими групи в обществения и икономически живот

Мярка 1.5. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременно и качествено здравеопазване

Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременно и качествено здравеопазване. Следва да се уточни, че осигуряване на качествено здравеопазване е обект на концепцията за здравна рамка на Министерство на Здравеопазването в рамките на която Общината има спомагателни функции. Поради важността на сектора за развитието на територията и в частност за самото население на Община Първомай, обаче, тук здравеопазването е изведено като самостоятелна мярка. Общинската администрация на практика може да осъществи координационни действия и да

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

подпомогне осигуряването на качествено здравеопазване за населението не само чрез директни инвестиции. Органите на местната власт се явяват своеобразен посредник във взаимоотношенията на заинтересованите и засегнати лица на местно равнище и представителите на държавната власт и националните институции. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

1.5.1. Инвестиране в здравна инфраструктура

1.5.2. Създаване и популяризиране на превантивни мероприятия

Мярка 1.6. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване възможностите за отдих и спорт

Развитието на възможностите за отдих и спорт са неразривно свързани с условията за намаляване на миграцията и създаване на възможности за специфична икономическа активност в Общината. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са

1.6.1. Развитие и поддържане на места за масов отдих

1.6.2. Изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време

1.6.3. Създаване и развитие на практики за провеждане на спортни състезания и мероприятия

Мярка 1.7. Развитие на енергийната ефективност и енергийна сигурност.

Мярката пряко с хоризонталните приоритети на ЕС и специфичните приоритети за развитие на икономиката, ориентирани към енергийно независима икономика и енергийна сигурност. Същевременно следва да се отбележи и това, че изискванията на националното и европейското законодателство относно постигане на определен клас енергийна ефективност на публични сгради само по себе си предполага реализиране на проекти с подобна насоченост.

Анализът направен в Областната стратегия показва нееднозначно, че областта, като цяло, разполага с достатъчно природни дадености за развитие на ВЕИ, колосалната част от които не се рационализират. В рамките на Общината са на лице редица възможности за производство на електроенергия от слънчева енергия, както и използването на геотермални източници за производство на енергия. На тази мярка са:

1.7.1. Осигуряване на енергийна ефективност

1.7.2. Развитие производството на електроенергия от възобновяеми източници

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.7.3. Развитие и поддържане на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съпътстващата ги инфраструктура

Мярка 1.8. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване качеството на живот в общината.

Мярката има характер на „Техническа помощ“ при реализирането на мерките от приоритетната ос и се явява хоризонтален подход при формулиране логиката на всеки един от приоритетите в Общинския план за развитие на Община Първомай за 2014 – 2020 г. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването на устройствени планове и схеми, промяна предназначението на територии и обекти, разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета.

Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

1.8.1. Провеждане на активна между институционална координация при реализиране на политиките на общината в областта на заетостта, образованието и социалната сфера

1.8.2. Прилагане на интегриран подход за териториално развитие на населените места в общината

Основен източник за изпълнение на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общинския бюджети. Всяка дейност към съответната мярка включва в себе си набор от конкретни проекти, чието осъществяване ще доведе до реализирането на дейността, а комплексно и до реализирането на самата мярка и приоритет. Отделните проектни намерения, с индикативен характер са обект на систематизиране и остойностяване във финансовата таблица, приложение към настоящия Общински план за развитие. Този подход е следван и при разписването и представянето и на останалите приоритети в Общинския план за развитие на Община Първомай 2014 – 2020 г.

ПРИОРИТЕТ №2.

УСТОЙЧИВО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Постигането на устойчив икономически растеж чрез развитие на конкурентоспособна икономика, се явява ключов параметър и за повишаването качеството на живот в община Първомай. Планираните интервенции в приоритета са насочени в развитието на диверсифицирана и устойчива местна икономика, чрез реализиране на потенциала и ресурсите на общината за икономическо развитие. Предвижда се насърчаване възникването и развитието на бизнес на съвременен технологично ниво, развитието на туристическия

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

отрасъл, като алтернативен стопански сектор и пазарно ориентирано селско и горско стопанство.

Особен акцент при определянето на мерките са постигане на икономическа конкурентоспособност е поставен във възможността да се търси цялостно повишаване качеството на бизнес средата, чрез повишаване на характеристиките благоприятстващи развитието на бизнес инициативи и привличане на инвеститори. В това отношение особено място заема стимулиране развитието на селското стопанство като традиционен отрасъл в областта, от една страна, и осигуряване на техническа и инженерна инфраструктура за реализиране на бизнес от друга. Привличането на външни инвеститори ще се осъществява предимно чрез развиване на индустриалната зона, поради което изисква развитието на капацитет на общинско ниво за промоция и целенасоченото привличане на външен бизнес в общината, базирана на местните ресурси. Акцентът е върху привличането на бизнес на съвременен технологично ниво и внедряване на технологии в местните компании, като важен фактор за конкурентоспособността на общинската икономика и задържане на високообразованото местно население. Не са пропуснати изведените в приоритет в европейската стратегия ЕВРОПА 2020 и Национални стратегически документи Мерки за насърчаване на клъстеризацията и бизнес мрежите. Както бе отбелязано в анализа към настоящият момент те нямат масов характер и ефектите от тях са спорадични, но наличието им като добри практики може да бъде основа за интензивен растеж през периода 2014 – 2020 година. Отчетени са ограничените възможности на Община Първомай пряко да участва в местната икономика, като усилията са насочени към подкрепа за бизнеса чрез изграждане на сътрудничество с предприемачите при усвояването на финансови средства от фондовете на ЕС, съвместни маркетингови инициативи за разширяване на бизнес контактите и развитие на публично- частни партньорства.

Важен инструмент за подобряването на конкурентоспособността, както на ниво отделна компания, така и на ниво общинска икономика е активното сътрудничество и кооперирането със съседните общини и реализация на проекти с регионално значение. Мерките и дейностите в рамките на Приоритет № 2. Устойчиво икономическо развитие са, представени в съответствие с възприетия подход от представяне мерките и дейностите в Приоритет № 1

Мярка 2.1. Развитие на устойчива икономика.

Ключовата позиция на местната икономика за развитие и благоденствие на територията е базисно изискване. Икономическото развитие на региона е пряко свързан с доходите на населението, икономическата и инвестиционна активност и нарастването на собствените приходи в общинския бюджет. От една страна нарастването на доходите на населението само по себе си е фактор за повишаване общия стандарт на живота и подобряване на редица жизнени показатели, върху които Общинската администрация няма възможност за пряко влияние. От друга нарастването на собствените приходи на общината ще даде възможност да се реализират проекти без Общината да бъде зависима от наличието или интензитета на обявяване на различни програми с грантово финансиране от ЕС, каквато

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

е ситуацията към края на програмния период 2007 – 2013 година. Същевременно следва да се отбележи, че развитието на икономиката в Общината само по себе си не е обект на пряко въздействие. Общинската администрация може да подпомогне процесите по създаване на условия за развитие на предприемачеството или привличане на инвеститори, но не може директно да се ангажира с повишаване икономическата активност.

В този контекст, предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината

2.1.2. Насърчаване на предприемачеството

2.1.3. Насърчаване на иновациите

2.1.4. Подпомагане на бизнес клъстерите, изграждането и развитието на бизнес мрежи и кооперирането

Мярка 2.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на икономическия потенциал на общината.

Мярката има характер на „Техническа помощ” за реализиране на приоритета, като следва логиката на възприетия в първия приоритет подход. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването на устройствени планове и схеми, промяна предназначението на територии и обекти, разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета. Същевременно тук за предвидени и подходи за привличане на чуждестранни инвеститори посредством създаване на благоприятна административна среда, което би могло да бъде обект на самостоятелна разработка в рамките на дейностите. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината

2.1.2. Насърчаване на предприемачеството междуобщинско и международно популяризиране на областта като туристическа дестинация.

Основен източник за изпълнение на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общински бюджети. Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината.

ПРИОРИТЕТ № 3.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА, КАТО СТРАТГИЧЕСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТРАСЪЛ В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

Тук е мястото да се отбележи, че в рамките на анализа бяха идентифицирани възможности за обособяване и целенасочено развитие на три обособени икономически сектора в икономиката на Общината. Мястото на тези обособени сектори са обект на стратегически интерес за реализиране на техния потенциал и те намират място в самостоятелни Приоритетни оси на Общинския план за развитие на Община Първомай. Първият от тези сектори с висок потенциал за икономически растеж е туризмът. Следва да се отбележи, че туризмът не е представен със сериозен генериран доход в рамките на общината през периода на анализа и през изминалия планов период 2007 – 2013 година.

Това създава възможност община Първомай да се възползва от съвместните маркетингови мероприятия, като развие туристически продукти на местна почва и ги включи в регионалните туристически продукти на областта. Наличие на транспортна инфраструктура, в т.ч. и новоизграждащата се магистрала Марица, в съчетание с големият туристопоток насочен към околните общини, който неизбежно минава през територията на Община Първомай. Това създава възможности за интензивно развитие на туристически обекти, тъй като практиката в световен мащаб показва че мерките за „отклоняване на туристи“ дават значително по-високи резултати от тези за първоначалното им привличане. Следва да се има предвид, че от подобни мерки няма да пострада икономиката на съседните общини, тъй като характера на туристическите услуги, които могат да бъдат предложени в рамките на общината са продуктово различни и ще имат характер на диверсификация на туристическия продукт, а не на негов заместител. Така на практика Община Първомай може да се възползва от съществуващия туристически поток, като същевременно разнообрази и подобри структурата и съдържанието на туристическия продукт с който се е наложил в региона.

Действията в посока развитие на сектора се благоприятстват и от развитието на регионалния туризъм - през територията на общината минава основния поток от туристи, който е сравнително стабилен през цялата година.. Значителният потенциал за развитие на алтернативни форми на туризъм стои неоползотворен. Недостатъчно оползотворен е и уникалният термо-минерален ресурс на района, практиките за спортен и селски туризъм и други.

Независимо от възможностите в тази насока, на лице са редица слабости, с които следва да се справи общината в следващият период на планиране. Такива са необходимостта от изграждане и подобряване на техническата и съпътстващата инфраструктура за оказване на туристическата услуга, липсата на качествена диверсификация на туристическия продукт за общината като цяло и много други. Именно за това, туризмът и неговото развитие са изведени като самостоятелен приоритет при разработване на стратегията за развитие на областта, а мерките са ориентирани към подпомагане процеса на целенасочено интензивно и интегрирано развитие.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 3.1. Изграждане на техническата, комуникационната и прилежаща инфраструктура към туристическите обекти в общината.

За привличането на туристопотока основната роля на Общината се свежда до създаване на условия за посещаване на основните обекти с туристически потенциал и облагородяване на заобикалящата ги среда. В този контекст, предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

3.1.1. Изграждане на основна инфраструктура към туристическите обекти в общината

2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в

Мярка 3.2. Стимулиране на общински и регионални туристически продукти.

Тази мярка включва дейности свързани с популяризиране на туристическия продукт в общината, като част от регионални туристически направления и съвместни продукти. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

3.2.1. Популяризиране на местните туристически продукти на национално и международно ниво

3.2.2. Стимулиране на бизнеса и предприемачеството в областта на туризма в рамките на общината

Мярка 3.3. Правене на политики, междуобщинско и трансгранично сътрудничество за подобряване и развитие на туристическия потенциал на общината.

Аналогично на останалите Приоритети представени по-горе, мярката има смисъла на „Техническа помощ“ за реализиране на приоритета. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването на устройствени планове и схеми, промяна предназначението на и обекти, разработването и изпълнението на стратегически документи планове. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

3.3.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политиките в областта на туризма в общината

Основен източник за изпълнение на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общинския бюджети. Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината. Тук следва отново да се отбележи, че развитието на туризма като ключов стратегически икономически

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

сектор в Общината е и предпоставка за последващо нарастване на собствените приходи на общината. Първоначалната инвестиция свързана с развитието на обектите с потенциал за туристически интерес и генериране на собствен туристопоток, обаче е свързан пряко с конкретни инвестиции на общината в развитието на тези обекти.

ПРИОРИТЕТ № 4.

РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО, КАТО СТРАТЕГИЧЕСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТРАСЪЛ В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

Развитието на сектора селско стопанство е от стратегическо значение, както за диверсификация на икономиката на , така и при осигуряването на стабилност на пазара на труда и суровинна база за развитие на преработвателната промишленост в общината. Основните насоки, към които ще се насочат усилията в рамките на новия период 2014-2020 година се базират на възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал: оползотворяване на всички природни ресурси. Така ще се създаде добра основа за развитие на животновъдството.

Мерките и дейностите в рамките на Приоритет №4 Развитие на селското стопанство, като стратегически икономически отрасъл в община са:

Аналогично на останалите Приоритети представени по-горе, мярката има смисъла на „Техническа помощ“ за реализиране на приоритета. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването на устройствени планове и схеми, промяна предназначението на територии и обекти, разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета.

Мярка 4.1. Развитие на устойчиво селско и горско стопанство

4.1.1. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал

4.1.2. Стимулиране производството и преработката на земеделски продукти с висока добавена стойност и пазарен потенциал

4.1.3. Инвестиции в развитието на горските райони и подобряването на жизнеспособността на горите

4.1.4. Привличане на инвеститори

4.1.5. Стимулиране разнообразяването на земеделските дейности

Мярка 4.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на селското стопанство в общината

Аналогично на останалите Приоритети представени по-горе, мярката има смисъла на „Техническа помощ“ за реализиране на приоритета. В нея са предвидени мероприятия

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

свързани с разработването на устройствени планове и схеми, промяна предназначението на територии и обекти, разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета.

4.2.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политиките в областта на селското и горското стопанство в общината

Основен източник за изпълнение на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общински бюджети.

ПРИОРИТЕТ № 5.

РАЗВИТИЕ НА ЛЕКАТА ПРОМИШЛЕНОСТ, КАТО СТРАТЕГИЧЕСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТРАСЪЛ В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината. Развитието на сектор лека промишленост е също от стратегическо значение за общината и е като естествен приоритет, следващ развитието на селското и стопанство. Основните насоки, към които ще се насочат усилията в рамките на новия период 2014- 2020 се базират на реализирането на потенциала на общината в леката промишленост, чрез привличането на нови инвестиции и създаване на предпоставки за устойчиво й развитие. Мерките включени в рамките на приоритета са адаптирани съобразно съществуващите специфични инструменти, за развитие на сектора, като например изграждане на клъстер – „Лека промишленост – Първомай“. Синхронизацията на дейностите за постигане на целта в случая е свързана със заложените в Европейската стратегия ЕВРОПА 2020 конкретни инструменти за развитие на икономиките на страните членки, като клъстерния и мрежовия подход са залегнали в основата на тази стратегия. Мерките и дейностите в рамките на Приоритетна № 5: „Развитие на леката промишленост, като стратегически икономически отрасъл в община Първомай“ са:

Мярка 5.1. Развитие на леката промишленост

5.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал за развитие на леката промишленост в общината

5.1.2. Насърчаване на предприемачество в конкретни сектори (преработвателна, хранителна) на леката промишленост

5.1.3. Изграждане на регионален/общински клъстер „Лека промишленост“

Мярка 5.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на леката промишленост в общината

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5.2.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики за развитие на леката промишленост в общината

Приоритети представени по-горе, мярката има смисъла на „Техническа помощ” за реализиране на приоритета. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването на устройствени планове и схеми, промяна предназначението на територии и обекти, разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета. Заложените конкретни дейности в рамките на тази мярка са:

Основен източник за изпълнение на мерките по приоритета и стратегическата цел са Структурните и Кохезионния фонд на ЕС, ЕФРСР и средства от националния и общинския бюджети. Необходимо е и привличане на частни ресурси на инвеститори от страната и чужбина, като следва да се наложат условия за генериране на устойчив растеж базиран на реинвестиции и концентрация на капитала, генериран в рамките на общината. Следва да се има предвид, че общината разполага и със специфични ресурси за реализиране на приоритета. В рамките на развитието на леката промишленост могат да бъдат използвани налични сградни фондове. Подобни възможности могат да облекчат ролята на общината при реализиране на дейностите по изпълнение на предвидените в приоритета дейности и задачи.

ПРИОРИТЕТ № 6.

ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБСЛУЖВАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЩИНА ПЪРВОМАЙ

Развитието на административния капацитет на общинска администрация е свързан с целенасочено обучение на служителите и повишаване на практическия им опит, чрез споделяне на опит и работа в експертни мрежи на регионално, национално и международно равнище. Качеството на публичните услуги е свързано с повишаване квалификацията на заетите в общинска администрация, намаляване на бюрокрацията и повишаване на прозрачността в управлението.

Интервенциите са фокусирани върху подобряване професионалните компетенции на служителите, подобряване на техните умения за работа с информационни технологии и подобряване на чуждоезиковите им умения, като залог за качествено административно обслужване. Специален акцент е поставен върху развитие на капацитета за управление на проекти за финансиране от Структурните фондове на ЕС, участие в регионалната политика и изграждане на административен капацитет за подкрепа на бизнеса и икономическото развитие. Като ключова институция на местно ниво в процеса на планиране и усвояване на средствата от фондовете на ЕС, Общинската администрация следва да развива капацитет в тази област, като се ангажира със споделяне на експертиза с местния неправителствен сектор. От изключителна важност за успешното усвояване на ресурсите е изграждането и съхраняването на административни структури и експерти, създаването на местни и

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

участието в регионални партньорства. предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202).

Мярка 6.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай

Участието в партньорски мрежи на ръководно и експертно ниво важен инструмент за повишаване на професионализма, подобряване на достъпа до информация и реализиране на над общински инициативи. Конкретните мерки и включените в тях дейности са насочени именно към подобряване тези характеристики на административния капацитет, както и към развитие на електронните услуги за граждани и бизнеса, елемент от стратегията за развитие на електронно управление на Национално и Европейско равнище. Тъй като това не може да се реализира без прилагане на стратегически подход, първата мярка от набора мерки за постигане целите на приоритета е Мярка 6.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай. Включените в мярката конкретни дейности са:

6.1.1. Осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията

6.1.2. Насърчаване участието на гражданското общество в управлението

6.1.3. Повишаване на информираността на гражданите

6.1.4. Насърчаване и активно развитие на междуобщинското сътрудничество предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202).

Мярка 6.2. Предоставяне на комплексни административни услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление

Мярката и включените в нея дейности са директно подчинени на концепцията за предоставяне на качествени и съвременни административни услуги от страна на общинската администрация. Те по хоризонтален начин допълват и следата за развитие на бизнеса и условията на живот в рамките на населените места в Общината. Предвидените дейности, представляващи конкретни области на интервенция в рамките на тази мярка са:

6.2.1. Развитие и надграждане на информационната инфраструктура за предоставяне на административни услуги

6.2.2. Въвеждане на нови и подобряване на съществуващите услуги

6.2.3. Развитие на комуникационната система на междуинституционално ниво

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 6.3. Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от фондовете на ЕС и други източници на донорска подкрепа.

Мярката се явява ключова за изпълнението на целия набор от приоритети в Общинския план за развитие на Община Първомай. На практика основният източник на финансови ресурси с който разполагат органите на местната власт се ограничава преди всичко с тези от Структурните и Кохезионния фонд на ЕС и Европейския фонд за развитие на земеделието и селските райони. Като се вземат предвид тези обстоятелства естественото доразвитие и надграждане на натрупания до момента опит следва да се търси не само в директно реализиране на проекти от фондовете на ЕС, но и в подпомагане на гражданското общество и бизнеса на територията на Общината в процеса на реализация на проекти, които подпомагат постигането на целите на Общинския план за развитие. По този начин Общината не само ще разшири и надгради опита придобит в работата до този момент по програми за безвъзмездна финансова помощ, но и ще подпомогне местното население и бизнес в този процес. Друг аспект, който е взет предвид при формирането съдържанието и структурата на мярката е възможността за изграждане на партньорски мрежи за работа по проекти с финансиране от други финансови източници и хоризонтални програми на ЕС, в които се изисква наличието на партньор/партньори. Независимо от това, че подобна практика не е широко разпространена в българските общини (с изключение на реализираните проекти по Финансовия механизъм за трансгранично сътрудничество), подходът е позитивен и може да допринесе допълнително за успешното реализиране на Общинския план за развитие в неговата цялост.

6.3.1. Изграждане и поддържане на административен капацитет за работа по Европейски и международни програми в рамките на общинската администрация

6.3.2. Осигуряване на достъпна и качествена информация за средства от ЕС и стимулиране подготовката и реализацията на проекти

Мярка 6.4. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за ефективно и ефикасно усвояване на средства по донорски програми на територията на общината.

Аналогично на останалите Приоритети представени по-горе, мярката има смисъла на „Техническа помощ“ за реализиране на приоритета. В нея са предвидени мероприятия свързани с разработването и изпълнението на стратегически документи планове и други, пряко свързани с обхвата на приоритета. В рамките на тази мярка е предвидено и изграждането на база данни с потенциални партньори на общината за работа с европейски програми и проекти, които същевременно могат да бъдат трансформирани и в база с потенциал за развитие на примера на партньорски отношения за взаимопомощ (практика за което съществува през последните 5 – 6 години в повечето развити европейски страни).

6.4.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики, реализацията на които е свързана с усвояване на средства от донорски източници

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.4.2. Междуобщинско и международно сътрудничество за трансфер на опит и добри практики при усвояването на средства от донорски източници

Заложените конкретни дейности в рамките на тази мярка са: Основни финансови инструменти за реализирането на приоритетната ос са новата ОП „Добро управление” (ОПДУ), Програмата за развитие на селските райони през периода 2014-2020 година. На лице са и допълнителни донорски програми на хоризонтално европейско ниво и допълващи финансови механизми, ориентирани към повишаване капацитета на администрациите и трансфера на добри практики и иновации в

Необходимо е да се направи уточнението, че един приоритет, може да се отнася и да подпомага осъществяването на една, или няколко общи стратегически цели. Същото произтича от необходимостта за прилагане на интеграционен подход при решаването на задачите свързани с регионалното развитие. С оглед на това, представената концептуална рамка за визия и стратегически цели на Общинския план за развитие на община Първомай следва да се разбира като комплексен инструмент, логиката на който може да бъде представен нагледно чрез дървото на целите.

4.ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Стойностите и сумите, посочени в Индикативната финансова таблица (са в хиляди български лева.

Обобщено разпределението на необходимите средства за изпълнение на заложените дейности, по приоритетни оси са, както следва:

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА - ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ ПЪРВОМАЙ ЗА ПЕРИОДА 2014 - 2020Г.

ПРИОРИТЕТ/Специфична цел/ Мярка / Проект	Общо	Местно публично финансиране			Външно публично финансиране						Частно финансиране	
		Общински бюджет	МПФ	Общ дял (%)	Централен бюджет	Общ дял (%)	Фондове на ЕС	Общ дял (%)	Други източници	Общ дял (%)	Фондове Фирми	Общ дял (%)
Всичко средства	164 400,00	4 315,00	0,00	2,62%	21 795,0	13,26%	129 490,00	78,77%	1 000,00	0,61%	7 800,00	4,74%
Приоритет №1: Подобряване условията и качеството на живот	137 100,00	3 660,00	0,00	2,67%	19 460,0	14,19%	109 980,00	80,22%	1 000,00	0,73%	3 000,00	2,19%
Специфична цел 1: Развитие на човешкия потенциал	137 100,00	3 660,00	0,00	2,67%	19 460,0	14,19%	109 980,00	80,22%	1 000,00	0,73%	3 000,00	2,19%
Мярка 1: Подобряване качеството на живот, чрез развитие на човешкия потенциал	4 000,00	115,00	0,00	2,88%	595,00	14,88%	3 290,00	82,25%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.1.1. Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги;	200,00			0,00%		0,00%	200,00	100,00%		0,00%		0,00%
1.1.2. Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище;	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.1.3. Подобряване качеството на предлаганите услуги и битовите условия в детските заведения;	2 500,00	50,00		2,00%	400,00	16,00%	2 050,00	82,00%		0,00%		0,00%
1.1.4. Създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси;	500,00	25,00		5,00%	75,00	15,0%	400,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.1.5. Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта;	100,00	5,00		5,00%	15,00	15,00%	80,00	80,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.1.6. Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие системата на практиките и стажовете;	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.1.7. Подобряване достъпа до учене през целия живот;	300,00	15,00		5,00%	45,00	15,00%	240,00	80,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.2. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на инженерна техническа инфраструктура.	102 200,00	2 435,00	0,00	2,38%	14 955,00	14,63%	83 810,00	82,01%	0,00	0,00%	1 000,00	0,98%
1.2.1. Подобряване качеството и ефективността на ВиК инфраструктурата в общината;	64 000,00	1 900,00		2,97%	9 600,00	15,00%	52 500,00	82,03%		0,00%		0,00%
1.2.2. Развитие на екологичното и съвременно третиране на отпадъците;	3 500,00	125,00		3,57%	525,00	15,00%	2 850,00	81,43%		0,00%		0,00%
1.2.3. Превенция от природни рискове;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 650,00	82,50%		0,00%		0,00%
1.2.4. Изграждане и поддържане на съвременна комуникационна мрежа;	2 500,00			0,00%		0,00%	1 500,00	60,00%		0,00%	1 000,00	40,00%
1.2.5. Подобряване на транспортната свързаност в Общината;	25 000,00	250,00		1,00%	3 750,00	15,00%	21 000,00	84,00%		0,00%		0,00%
1.2.6. Подобряване състоянието на сгради публична собственост и такива обществено значение;	3 000,00	50,00		1,67%	450,00	15,00%	2 500,00	83,33%		0,00%		0,00%
1.2.7. Развитие на дребномащабна и съпътстваща инфраструктура;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 650,00	82,50%		0,00%		0,00%
1.2.8. Изграждане и поддържане система за мониторинг и контрол върху замърсители;	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.3. Подобряване качеството на живот, чрез опазване и развитие на природното, културно и историческо наследство.	7 000,00	180,00	0,00	2,57%	1 020,00	14,57%	5 800,00	82,86%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.3.1. Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие;	500,00	5,00		1,00%	45,00	9,00%	450,00	90,00%		0,00%		0,00%
1.3.2. Развитие, опазване и поддържане на културно-историческо наследство;	2 500,00	25,00		1,00%	375,00	15,00%	2 100,00	84,00%		0,00%		0,00%
1.3.3. Развитие на общинската културната инфраструктура и подобряване навъзможностите за достъп до услуги от областта на културата;	3 000,00	50,00		1,67%	450,00	15,00%	2 500,00	83,33%		0,00%		0,00%
1.3.4. Създаване и развитие на практики за провеждане на културно-масовимероприятия;	1 000,00	100,00		10,00%	150,00	15,00%	750,00	75,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.4. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване социалните услуги в общината.	4 100,00	185,00	0,00	4,51%	685,00	16,71%	3 230,00	78,78%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.4.1. Социална интеграция на маргинализирани общности;	500,00	10,00		2,00%	75,00	15,00%	415,00	83,00%		0,00%		0,00%
1.4.2. Развитие на общинската социална мрежа;	3 000,00	150,00		5,00%	450,00	15,00%	2 400,00	80,00%		0,00%		0,00%
1.4.3. Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи;	100,00	15,00		15,00%	85,00	85,00%		0,00%		0,00%		0,00%
1.4.4. Активно включване на уязвими групи в обществения и икономически живот;	500,00	10,00		2,00%	75,00	15,00%	415,00	83,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.5. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременно и качествено здравеопазване.	3 100,00	300,00	0,00	9,68%	450,00	14,52%	2 350,00	75,81%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.5.1. Инвестиране в здравна инфраструктура;	2 500,00	250,00		10,00%	350,00	14,00%	1 900,00	76,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.5.2. Създаване и популяризиране на превантивни мероприятия;	600,00	50,00		8,33%	100,00	16,67%	450,00	75,00%		0,00%		0,00%
Мярка 1.6. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване възможностите за отдих и спорт.	8 500,00	275,00	0,00	3,24%	1 275,00	15,00%	6 950,00	81,76%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
1.6.1. Развитие и поддържане на места за масов отдих;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 650,00	82,50%		0,00%		0,00%
1.6.2. Изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време;	6 000,00	200,00		3,33%	900,00	15,00%	4 900,00	81,67%		0,00%		0,00%
1.6.3. Създаване и развитие на практики за провеждане на спортни състезания имероприятия;	500,00	25,00		5,00%	75,00	15,00%	400,00	80,00%	0,00	0,00%		0,00%
Мярка 1.7. Развитие на енергийната ефективност и енергийна сигурност.	8 000,00	150,00	0,00	1,88%	450,00	5,63%	4 400,00	55,00%	1 000,00	12,50%	2 000,00	25,00%
1.7.1. Осигуряване на енергийна ефективност	4 000,00	150,00		3,75%	450,00	11,25%	2 400,00	60,00%	1 000,00	25,00%		0,00%
1.7.2. Развитие производството на електроенергия от възобновяеми източници;	3 000,00			0,00%		0,00%	2 000,00	66,67%		0,00%	1 000,00	33,33%
1.7.3. Развитие и поддържане на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съпътстващата ги инфраструктура;	1 000,00			0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	1 000,00	100,00%
Мярка 1.8. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване качеството на живот в общината.	200,00	20,00	0,00	10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.8.1. Провеждане на активна между институционална координация при реализиране на политиките на общината в областта на заетостта, образованието и социалната сфера;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
1.8.2. Прилагане на интегриран подход за териториално развитие на населените места в общината;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
Приоритет №2. Устойчиво икономическо развитие	3 600,00	170,00	0,00	4,72%	130,00	3,61%	2 400,00	66,67%	0,00	0,00%	900,00	25,00%
Специфична цел 1: Постигане на устойчив икономически растеж чрез развитие на конкурентоспособна икономика	3 600,00	170,00	0,00	4,72%	130,00	3,61%	2 400,00	66,67%	0,00	0,00%	900,00	25,00%
Мярка 2.1. Развитие на устойчива икономика.	2 900,00	100,00	0,00	3,45%	50,00	1,72%	1 950,00	67,24%	0,00	0,00%	800,00	27,59%
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	500,00	50,00		10,00%		0,00%	350,00	70,00%		0,00%	100,00	20,00%
2.1.2. Насърчаване на предприемачеството;	100,00	50,00		50,00%	50,00	50,00%		0,00%		0,00%		0,00%
2.1.3. Насърчаване на иновациите;	2 000,00			0,00%		0,00%	1 400,00	70,00%		0,00%	600,00	30,00%
2.1.4. Подпомагане на бизнес клъстерите, изграждането и развитието на бизнес мрежи и кооперирането;	300,00			0,00%		0,00%	200,00	66,67%		0,00%	100,00	33,33%
Мярка 2.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на икономическия потенциал на общината.	700,00	70,00	0,00	10,00%	80,00	11,43%	450,00	64,29%	0,00	0,00%	100,00	14,29%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината	500,00	50,00		10,00%	50,00	10,00%	350,00	70,00%		0,00%	50,00	10,00%
2.1.2. Насърчаване на предприемачеството междуобщинско и международно популяризиране на областта като туристическа дестинация.	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	100,00	50,00%		0,00%	50,00	25,00%
Приоритет №3. Развитие на туризма, като стратегически икономически отрасъл в община Първомай	2 300,00	135,00	0,00	5,87%	345,00	15,00%	1 820,00	79,13%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Специфична цел 1: Постигане на икономически растеж чрез развитие на туризмът, като сектор с висок потенциал	2 300,00	135,00	0,00	5,87%	345,00	15,00%	1 820,00	79,13%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Мярка 3.1. Изграждане на техническата, комуникационната и прилежаща инфраструктура към туристическите обекти в общината.	1 800,00	90,00	0,00	5,00%	270,00	15,00%	1 440,00	80,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3.1.1. Изграждане на основна инфраструктура към туристическите обекти в общината;	1 500,00	75,00		5,00%	225,00	15,00%	1 200,00	80,00%		0,00%		0,00%
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	300,00	15,00		5,00%	45,00	15,00%	240,00	80,00%		0,00%		0,00%
Мярка 3.2. Стимулиране на общински и регионални туристически продукти.	400,00	40,00	0,00	10,00%	60,00	15,00%	300,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3.2.1. Популяризиране на местните туристически продукти на национално и международно ниво;	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3.2.2. Стимулиране на бизнеса и предприемачеството в областта на туризма в рамките на общината;	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%
Мярка 3.3. Правене на политики, междуобщинско и трансгранично сътрудничество заподобряване и развитие на туристическия потенциал на общината.	100,00	5,00	0,00	5,00%	15,00	15,00%	80,00	80,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
3.3.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политиките в областта на туризма в общината;	100,00	5,00		5,00%	15,00	15,00%	80,00	80,00%		0,00%		0,00%
Приоритет № 4. Развитие на селското стопанство, като стратегически икономически отрасъл в община Първомай.	16 250,00	135,00	0,00	0,83%	1 090,00	6,71%	11 325,00	69,69%	0,00	0,00%	3 700,00	22,77%
Специфична цел 1: Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал: оползотворяване на всички природни ресурси	16 250,00	135,00	0,00	0,83%	1 090,00	6,71%	11 325,00	69,69%	0,00	0,00%	3 700,00	22,77%
Мярка 4.1. Развитие на устойчиво селско и горско стопанство;	16 150,00	125,00	0,00	0,77%	1 075,00	6,66%	11 250,00	69,66%	0,00	0,00%	3 700,00	22,91%
4.1.1. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал	6 000,00			0,00%		0,00%	4 200,00	70,00%		0,00%	1 800,00	30,00%
4.1.2. Стимулиране на производството и преработката на земеделски продукти с висока добавена стойност и пазарен потенциал	3 000,00			0,00%		0,00%	2 100,00	70,00%		0,00%	900,00	30,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4.1.3. Инвестиции в развитието на горските райони и подобряването на жизнеспособността на горите	4 000,00	100,00		2,50%	600,00	15,00%	3 300,00	82,50%		0,00%		0,00%
4.1.4. Привличане на инвеститори	150,00	25,00		16,67%	25,00	16,67%		0,00%		0,00%	100,00	66,67%
4.1.5. Стимулиране на разнообразяването на земеделските дейности	3 000,00			0,00%	450,00	15,00%	1 650,00	55,00%		0,00%	900,00	30,00%
Мярка 4.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на селското стопанство в общината	100,00	10,00	0,00	10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
4.2.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политиките в областта на селското и горското стопанство в общината	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
Приоритет № 5. Развитие на леката промишленост, като стратегически икономически отрасъл община Първомай.	3 300,00	70,00	0,00	2,12%	495,00	15,00%	2 535,00	76,82%	0,00	0,00%	200,00	6,06%
Специфична цел 1: Реализиране на потенциала на общината в леката промишленост, чрез привличането на нови инвестиции и създаване на предпоставки за устойчиво ѝ развитие.	3 300,00	70,00	0,00	2,12%	495,00	15,00%	2 535,00	76,82%	0,00	0,00%	200,00	6,06%
Мярка 5.1. Развитие на леката промишленост.	3 200,00	60,00	0,00	1,88%	480,00	15,00%	2 460,00	76,88%	0,00	0,00%	200,00	6,25%
5.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал за развитие на леката промишленост в общината;	1 000,00	10,00		1,00%	150,00	15,00%	790,00	79,00%		0,00%	50,00	5,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5.1.2. Насърчаване на предприемачество в конкретни сектори (преработвателна, хранителна) на леката промишленост;	2 000,00	50,00		2,50%	300,00	15,00%	1 550,00	77,50%		0,00%	100,00	5,00%
5.1.3. Изграждане на регионален/общински клъстер „Лека промишленост“;	200,00			0,00%	30,00	15,00%	120,00	60,00%		0,00%	50,00	25,00%
Мярка 5.2. Правене на политики, междубщинско сътрудничество заподобряване и развитие на леката промишленост в общината.	100,00	10,00	0,00	10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
5.2.1. Провеждане на активна междунституционална координация при реализиране на политики за развитие на леката промишленост в общината;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
Приоритет № 6. Подобряване качеството на обслужване и административния капацитет в община Първомай.	1 850,00	145,00	0,00	7,84%	275,00	14,86%	1 430,00	77,30%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Специфична цел 1: Повишаване квалификацията на заетите в общинска администрация, намаляване на бюрокрацията и повишаване на прозрачността в управлението.	1 850,00	145,00	0,00	7,84%	275,00	14,86%	1 430,00	77,30%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
Мярка 6.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай;	500,00	50,00	0,00	10,00%	75,00	15,00%	375,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
6.1.1. Осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.1.2. Насърчаване участието на гражданското общество в управлението;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
6.1.3. Повишаване на информираността на гражданите;	100,00	10,00		10,00%	15,00	15,00%	75,00	75,00%		0,00%		0,00%
6.1.4. Насърчаване и активно развитие на междуобщинското сътрудничество предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202);	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%
Мярка 6.2. Предоставяне на комплексни административни услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление.	600,00	25,00	0,00	4,17%	90,00	15,00%	485,00	80,83%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
6.2.1. Развитие и надграждане на информационната инфраструктура за предоставяне на административни услуги;	300,00	15,00		5,00%	45,00	15,00%	240,00	80,00%		0,00%		0,00%
6.2.2. Въвеждане на нови и подобряване на съществуващите услуги;	200,00	10,00		5,00%	30,00	15,00%	160,00	80,00%		0,00%		0,00%
6.2.3. Развитие на комуникационната система на междуинституционално ниво;	100,00			0,00%	15,00	15,00%	85,00	85,00%		0,00%		0,00%
Мярка 6.3. Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от фондовете на ЕС и други източници на донорска подкрепа.	350,00	30,00	0,00	8,57%	50,00	14,29%	270,00	77,14%	0,00	0,00%	0,00	0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.3.1. Изграждане и поддържане на административен капацитет за работа по Европейски и международни програми в рамките на общинската администрация;	300,00	25,00		8,33%	45,00	15,00%	230,00	76,67%		0,00%		0,00%
6.3.2. Осигуряване на достъпна и качествена информация за средства от ЕС и стимулиране подготовката и реализацията на проекти;	50,00	5,00		10,00%	5,00	10,00%	40,00	80,00%		0,00%		0,00%
Мярка 6.4. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за ефективно и ефикасно усвояване на средства по донорски програми на територията на общината.	400,00	40,00	0,00	10,00%	60,00	15,00%	300,00	75,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
6.4.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики, реализацията на които е свързана с усвояване на средства от донорски източници;	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%
6.4.2. Междуобщинско и международно сътрудничество за трансфер на опит и добри практики при усвояването на средства от донорски източници;	200,00	20,00		10,00%	30,00	15,00%	150,00	75,00%		0,00%		0,00%

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

5. СИСТЕМА ОТ ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Подход за разработването на система от индикатори

Системата от индикатори за наблюдение и оценка е основен инструмент за проследяване на степента на изпълнение на ОПР. Те са неразривно свързани с цялостната система за наблюдение, оценка и актуализация на Плана. Селектирането на индикаторите се основава на специфичните характеристики на стратегическата част на ОПР и съвременните методи за мониторинг на стратегическото планиране. Новата кохезионна политика на ЕС предвижда съвкупност от индикатори, съобразени с трите цели на стратегията на Европа 2020 и предвидени за използване на регионално и местно ниво. Индикаторите са организирани около темите за социалното, икономическото и териториалното сближаване в Европа и предлагат методология за измерване на научно-техническия прогрес, конкурентноспособността, образованието, транспорта, състоянието на околната среда, социалната интеграция, бедността и здравния статус на населението.

Планираната система от индикатори се обуславя и от информационната осигуреност на общинското планиране и управление към момента на разработването на ОПР. Избраните индикатори могат да бъдат следени чрез използване на официалните информационни източници за страната. Оперативността на системата зависи от точното определяне на начални стойности на отделните индикатори. Липсата на изходни данни и наличен механизъм за събиране на последващи стойности на определен индикатор обезсмисля неговото включване в системата.

Исключение са ситуацията, когато отчитането на резултатите от ОПР извежда нуждата от дефинирането на специфични индикатори, които не са обезпечени с данни към настоящия момент. За тази цел са предвидени необвързани с началната стойност индикатори, за които е целесъобразно да се разработи и поддържа информационна база данни за целите на ОПР. Целесъобразно е тя да представлява списък с всички индикатори и периодично обновяваните им текущи стойности. Подобна база данни следва да се поддържа от общинската администрация и нейните специализирани администрации и отдели. Особено наложително е активното и регламентирано взаимодействие между общинските звена и представителите на експлоатационните ведомства, териториалните подразделения на

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

националните дирекции, неправителствения и частния сектор. Поддръжката на общинския справочник следва да бъде неразделна част от дейностите по организирането и представянето на годишните доклади за изпълнение на ОПР, заложи в системата за наблюдение и оценка на плана.

Планирането на система от индикатори и структурирането и в два основни компонента – индикатори за въздействие и индикатори за резултат напълно съответства на методическите указания на МРРБ . Двата вида индикатори съвместно позволяват да се определи степента на постигане на целите и приоритетите от съдържанието на ОПР на община Първомай. Стратегическите цели представляват желаното и възможно бъдещо състояние, докато приоритетните области представляват областите на действие и въздействие. Двата елемента изискват към тях да се приобщат различни индикатори.

Източници на информация

Съществен момент от системата индикатори е осигуряването на надеждни източници на информация. Основното средство за събиране на информация е базата данни на Националния Статистически институт, неговата текуща статистика и периодично издаваните сборници. Проведеното през 2011 г. Национално преброяване предоставя ценна информация за демографското развитие на населението, образователното равнище и икономическата активност, включително и на общинско ниво.

Възможност за получаване на търсената информация произлиза и от Изпълнителната агенция по околна среда, Агенцията по заетостта, Агенция пътна инфраструктура. Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България позволява да се прецени ефективността на приложението на финансови ресурси на ЕС в България, както и концентрация на ресурси в определена област. Ключов източник представлява общинската администрация на Първомай и поддържаните от нея списъци и регистри. Поддържането на база данни за целите на наблюдението и оценката на ОПР следва да се осигурява именно от информационните масиви и наблюдения на общинските звена.

Видове индикатори

Включените в системата индикатори касаят социални, икономически, физически и финансови характеристики на община Първомай. Съобразно с „Методическите

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

указания.....”, индикаторите за въздействие са ориентирани към реализация на целите, докато индикаторите за резултат са привързани към действията в рамките на отделните приоритетни области. Първият вид следва да оцени цялостната ефективност на стратегията и какво е достигнатото състояние на общината спрямо визията и стратегическите цели до 2020 г. Вторият вид индикатори могат да бъдат съотнесени и спрямо конкретен ключов проект, включен в програмата за реализация на ОПР.

Индикатори за въздействие

Индикаторите за въздействие са разделени в категории спрямо стратегическите цели на ОПР. Индикаторите за всяка цел са формулирани въз основа на ключовите тематични компоненти от съдържанието на целите.

Индикатори за резултат

Индикаторите за резултат разглеждат количествено измеримите мерки от състава на приоритетните области. Индикаторите се фокусират върху предполагаемите резултати и следствия от предвидените дейности и проследяват динамиката в развитието на общината. Комбинирани са разнообразни източници на информация, предоставящи точна информация за следените от индикаторите характеристики. Подборът на индикаторите спрямо спецификата на стратегическите цели и приоритети, в съчетание с техния оптимизиран брой позволяват успешното прилагане на системата от индикатори по време на изпълнението на Плана и особено при подготовката на планираните оценки.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

СИСТЕМА ОТ ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ОПР-ПЪРВОМАЙ 2014-2020						
Приоритет/цел/ мярка	Индикатори	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане	Базова стойност	Целева стойност
Приоритет №1: Подобряване условията и качеството на живот						
<i>Специфична цел 1: Развитие на човешкия потенциал</i>						
Мярка 1: Подобряване качеството на живот, чрез развитие на човешкия потенциал	Реализирани мерки за по-добра координация в сфери като образование, трудова заетост, социално включване, здравеопазване, етническа толерантност, младежко доброволчество, равнопоставеност на половете, конкурентоспособност.	Брой	Община- работна статистика, работни документи и бележки, създадени от общинската администрация по време на изготвяне и актуализиране на ОПР;	1 година		9
	Интернет места на сто ученика в училищата;	Брой	Препоръки на експерти от общинската администрация; МОМН;	2 години		30
	Компютрите на сто ученика в училищата;	Брой	РИО -- Пловдив; Община Първомай;	1 година		30
	Безработни лица включени в заетост по мерките за насърчаване на заетостта;	Брой	Община Първомай; Бюро по труда;	6 месеца		500
	Включени лица в квалификационни курсове;	Брой	Община Първомай; Бюро по труда;	6 месеца		250

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1.2. Подобряване качеството на живот, чрез развитие на инженерна техническа инфраструктура.	Рехабилитирани третокласни пътища в лошо състояние;	Км	ОПУ - Пловдив -АПИ	1 година		110
	Подобриени общински пътища в лошо състояние;	Км	Община Първомай	1 година		180
	Подобрена улична мрежа в лошо състояние	Км	Община Първомай	2 години		200
	Осигурена питейна вода от пречистващи съоръжения с нови довеждащи водопроводи	Км	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		45
	Население осигурено с питейна вода отговаряща на	%	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година	100	100
	Изградена нова канализационна мрежа;	Км	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година	90	100
	Изградена ПСОВ;	Брой	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		1
	Реализиране на проект "Подобряване качеството на питейната вода";	Брой	Община Първомай, ВиК- Пловдив	1 година		1
	Изградени/доставени пунктове за наблюдение;	Брой	Община Първомай, РИОСВ - Пловдив	1 година		1
	Актуализиране програмата за опазване на околната среда;	Брой	Общински съвет Първомай-решение	1 година		1
	Разкрити нови съобщителни и комуникационни постове;	Брой	Оператори, Община Първомай	1 година		100

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	Осигурено покритие;	%	Оператори, Община Първомай	1 година	100	100
	Санирани сгради на училища и детски градини;	Брой	Община Първомай;	1 година		10
	Обновени интерактивни класни стаи;	Брой	Община Първомай;	1 година		20
	Техника за сметосъбиране, рециклиране, съдове;	Брой	Община Първомай	1 година		80
	Почистени речни корита;	Дка,	Община Първомай	1 година		20
Мярка 1.3. Подобряване качеството на живот, чрез опазване и развитие на природното, културно и историческо наследство.	Новоизградени /модернизирани културни обекти и новосъздадени/ подобдени туристически атракции;	Брой	Община Първомай	1 година		10
Мярка 1.4. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване социалните услуги в общината.	Места за настаняване в социални заведения;	Брой	Справки в общината за изпълнение на общинската стратегия за социалните услуги; Приета и действаща местна нормативна уредба, съобразена с приложимото национално законодателство.	1 година	40	50

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	Лица (семействата) за жилищно настаняване, настанени;	Брой	Справки в общината за изпълнение на общинската стратегия за социалните услуги; Приета и действаща местна нормативна уредба, съобразена с приложимото национално законодателство.	6 месеца		10
	Социални услуги на обслужвани лица, предоставяни в общината;	Брой	Информация от ТДСП; Община Първомай;	1 година	5	7
	Противообществените прояви в общината;	Брой	РПУ на МВР - гр.Първомай	1 година		
Мярка 1.5. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване достъпа до съвременно и качествено здравеопазване.	Обезпеченост с лекари;	Брой	Министерство на здравеопазването;	1 година	17	20
	Обезпеченост със стоматолози;	Брой	Министерство на здравеопазването;	1 година	19	20
	Проведени анкетни проучвания сред населението по проблема;	Брой	Община Първомай	1 година		4
	Предложени мерки за решаване на проблема;	Брой	Община Първомай	1 година		4
	Решения на общинския съвет по отношение на конкретната политика;	Брой	Община Първомай	1 година		4
Мярка 1.6. Подобряване качеството на живот, чрез подобряване възможностите за отдих и спорт.	Новоизградени/реновиран и детски и спортни площадки;	Брой	Община Първомай	1 година	14	16

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 1.7. Развитие на енергийната ефективност и енергийна сигурност.	Домакинства/стопански предприятия, обслужвани от нови/подоброени системи за газифициране и възобновяеми източници на енергия;	Брой	Справка от ОА за изпълнени проекти и числеността на обезпечените райони в общината.	1 година		50
Мярка 1.8. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество заподобряване качеството на живот в общината.	Процедури за изготвяне на правила за обществено обсъждане и обявяване и оповестяване на резултати;	Брой	Покани за присъствие (например чрез прессъобщение) на представители на бизнеса и гражданското общество; Списък на присъствалите представители на медиите; обявления и медийно отразяване на отваряне на офертите;	1 година		3
Приоритет №2. Устойчиво икономическо развитие						
<i>Специфична цел 1: Постигане на устойчив икономически растеж чрез развитие на конкурентоспособна икономика</i>						
Мярка 2.1. Развитие на устойчива икономика.	Изградени обекти на местната и регионална бизнес инфраструктура: регионални бизнес офиси, изложбени зали, бизнес инкубатори, бизнес центрове, индустриални паркове, производствени зони, технопаркове, техноинкубатори и др.	Брой	Общинска администрация - ТСУ, Информация от община Първомай за подавани, изпълнявани и изпълнени проекти съфинансирани от европейски фондове.	1 година		5

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

	Фирмите, участващи в регионални кълстери и мрежи;	Брой	Община Първомай;	1 година		50
Мярка 2.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на икономическия потенциал на общината.	Местни и чуждестранни инвестиции (в лева).	Хил. лева	Агенция за чуждестранните инвестиции;	1 година		80
	Фирмите, разположени в бизнес паркове, индустриални зони и техноинкубатори;	Брой	НСИ; Община Първомай; Отчети за изпълнение на ОПР в частта, касаеща стратегията за развитие на техническата инфраструктура;	1 година		50
	Сключени договори с работодатели по мерките за насърчаване на заетостта;	Брой	Община Първомай; Бюро по труда;	6 месеца		100
	Равнище на средна годишна работна заплата;	Лева	НСИ;	1 година	5 740	6500
Приоритет №3. Развитие на туризма, като стратегически икономически отрасъл в община Първомай						
<i>Специфична цел 1: Постигане на икономически растеж чрез развитие на туризмът, като сектор с висок потенциал</i>						
Мярка 3.1. Изграждане на техническата, комуникационната и прилежаща инфраструктура към туристическите обекти в общината.	Брой новосъздадени местни туристически продукти и/или услуги.	Брой	Община	1 година		5
Мярка 3.2. Стимулиране на общински и регионални туристически продукти.	Туристи посетили туристически и културни обекти и забележителности;	Брой	Община Първомай	1 година		10000

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 3.3. Правене на политики, междуобщинско и трансгранично сътрудничество за подобряване и развитие на туристическия потенциал на общината.	Реализирани общински политики в областта на туризма.	Брой	Община Първомай	1 година		5
	Междуйнституционални координации за развитие на туризма;	Брой	Община Първомай	1 година		2
Приоритет № 4. Развитие на селското стопанство, като стратегически икономически отрасъл в община Първомай.						
Специфична цел 1. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал: оползотворяване на всички природни ресурси						
Мярка 4.1. Развитие на устойчиво селско и горско стопанство;	Новосъздадени животновъдни ферми;;	Брой	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година		15
	Декари обработваеми земеделски площи	Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година	30 162	45000
	Декари новозалесени площи в горското стопанство;	Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година		30
	Декари поливни земеделски площи;	Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай;	1 година	30 162	45000
	Финансови и материални средства.	Лева	Община	1 година		570000
	Декари трайни насаждения, овощни видове, лозя, посадъчни площи за цветя, билки и др. видове.	Вид-Декари	Държавен фонд "Земеделие" - МЗХ; Община Първомай; заповеди на кмета на общината;	1 година	2253	3000

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Мярка 4.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на селското стопанство в общината.	Публикации на сайта на общината;	Брой	Община Първомай;	6 месеца	10
	Провежданите обучения;	Брой	Дирекция "Агростатистика" към МЗХ;	1 година	15
	Организационни инициативи на органите за местно самоуправление и резултатите от дейността им;	Брой	Община-информация относно предишни осъществени планове и проекти на местно ниво;	1 година	5
Приоритет №5. Развитие на леката промишленост, като стратегически икономически отрасъл в община Първомай.					
Специфична цел 1.: Реализиране на потенциала на общината в леката промишленост, чрез привличането на нови инвестиции и създаване на предпоставки за устойчиво ѝ развитие.					
Мярка 5.1. Развитие на леката промишленост.	Регионални кълъстери и мрежи;	Брой	Национален статистически институт;	1 година	5
	Брой на МСП, получаващи финансова помощ за обучение (мащаб, тип, продължителност).	Брой	Ресорни министерства - управляващи органи на оперативни програми; Община Първомай;	1 година	20
	Организационни и регулаторни дейности за подпомагане на частните инициативи.	Брой	Община-списък с участници; формулирани предложения; подготвени отчети за ОБС; актуализации на стратегически документи;	1 година	4
Мярка 5.2. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за подобряване и развитие на леката промишленост в	МСП, които получават бизнес услуги;	Брой	Община Първомай;	1 година	100

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

общината.						
Приоритет № 6. Подобряване качеството на обслужване и административния капацитет в община Първомай.						
Специфична цел 1.: Повишаване квалификацията на зетите в общинска администрация, намаляване на бюрокрацията и повишаване на прозрачността в управлението.						
Мярка 6.1. Развитие на капацитета на местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението в община Първомай;	Проведени срещи, публични обсъждания с бизнеса, НПО и гражданите;	Брой	Община Първомай	1 година		10
	Механизъм за наблюдение и контрол-Правилник за работа на обществен съвет;	Брой	Общински съвет Първомай-решение	1 година		2
	Общински служители, участвали в програми за обучение;	Брой	Община Първомай- справки за реализирани програми за обучение;	1 година		40
Мярка 6.2. Предоставяне на комплексни административни услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното	Въведена единна система за предоставяне на административни и технически услуги;	Брой	Община Първомай	1 година		1
	Създадени електронни административни услуги;	Брой	Община Първомай	1 година		50

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

управление.	Въвеждане на електронно движение на документи в администрацията и електронно обслужване на гражданите;	Брой	Община Първомай	1 година		1
Мярка 6.3. Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от фондовете на ЕС и други източници на донорска подкрепа.	Изпълнени общински проекти чрез програми за финансиране.	Брой	Община Първомай	7 години		43
Мярка 6.4. Правене на политики, междуобщинско сътрудничество за ефективно и ефикасно усвояване на средства по донорски програми на територията на общината.	Създаване на експертни групи по наблюдение и оценка на стратегии, планове и програми;	Брой	Протоколи от заседания и доклади на експертните групи	1 година		4
	Създадени общински сайтове, по конкретна проблематика;	Брой	Община Първомай	1 година		3
	Самостоятелно изготвяне на годишни доклади по реализация на общински политики;	Брой	Годишни доклади	1 година		7

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА

Значение на системата за наблюдение и оценка

Ефективната реализация на Общинския план за развитие през седемте години на неговото действие изисква способност за адаптация към променящите се характеристики на общината. За да бъде ОПР основа за разработване на стратегическите документи през последващия програмен период е необходима неговата актуалност в края на 2020 г. Тези особености посочват нуждата от разработването на система за наблюдение и оценка на Плана. Системата обвързва отделни звена, извършваните от тях функции и последователността на операциите във времето.

Целите на системата са да определи степента на изпълнение на планираните цели, да проследи съответствието на Плана с променящите се условия и да аргументира нуждата от неговата актуализация.

Основните задачи пред системата са информационно обезпечаване, приложение на системата от индикатори на ОПР, пълноценна координация и взаимодействие на участващите структури и успешно публично представяне на резултатите от наблюдението. Системата за наблюдение и оценка интегрира идентифицираните индикатори за измерване на резултатите и въздействието на плана.

Участващи структури

Основните участници са общинският съвет на община Първомай, специализираните дирекции и отдели в местната администрация, разнообразните институции осигуряващи информация, заинтересовани страни и професионални общности.

Общинският съвет е ръководният орган за наблюдение на ОПР. Представители на общинския съвет участваха в разработването на документа, осигурявайки условията за открито осъществяване на регламентираните дейности, по планирането на общинското развитие. Проектите за осъществяване на публичност следва да бъдат продължени и във времето на реализацията на плана, като се гарантират нормативните изисквания за отчетност на ОПР.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Наблюдението на ОПР се организира от кмета на община Първомай. Годишният доклад е основен инструмент за наблюдение и оценка на реализацията на плана. Докладът се подготвя в началото на всяка година от програмния период, с изключение на първата. Въвеждането и контрола по процедурата по изготвяне на доклада се осъществява от кмета. След изготвянето му се предоставя на общинския съвет за гласуване. Процедурата завършва с изпращане на доклада до председателя на областния съвет.

Специализираните дирекции и отдели в общинската администрация активно се включват във всички етапи на разработването и реализацията на ОПР. Те осъществяват комуникацията с останалите заинтересовани страни. Предоставят и експертната си дейност и при изготвяне на годишните доклади.

Кметовете и кметските заместници на селата също са неразделна част от системата. Те наблюдават осъществяването на общите цели на развитието на териториите на селата и осигуряват нужната информация за състоянието и тенденциите им на развитие.

Задължително е използването и комуникация с институциите, които предоставят информация за проследяване на ОПР: Националният статистически институт, Агенция по заетостта, различни местни представителни проучвания.

Заинтересовани страни са и неправителствения сектор, частния сектор, образователните и културни институции, общности и граждани на общината.

Функции за наблюдение и оценка

Същността на системата за наблюдение и оценка на ОПР Първомай са предвидените отделни функции и тяхната последователност. Съгласно законодателството в сферата на регионалното развитие, кметът на общината и общинския съвет съвместно обезпечават дейностите по изработването, съгласуването и последващите реализация и наблюдение на ОПР. Те осигуряват предпоставките за въвличане на обществеността в работата по създаването и прилагането на плана. Кметът на общината организира цялостния процес в условията на постоянна координация и комуникация с одобряващия и приемащия орган – общински съвет.

Кметът организира наблюдението на конкретните дейности по реализацията на ОПР. Инструментът за обобщаване и представяне на резултатите от прилагане на ОПР, неговото наблюдение е годишният доклад. Системата за наблюдение на ОПР Първомай предвижда

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

изработването на шест доклада. Изводите от тях са основа за Междинната оценка на плана и съдържат информация за:

- Степента на изпълнение на стратегическите цели
- Промените на общината и прилежащата и територия в рамките на предвидения период
- Резултати от предвидените мерки и изпълнението на задълженията на конкретните органи по плана
- Препоръки и предложения за подобряване на цялостния процес по изпълнение на плана

Компетентните органи осигуряват и нужните мерки за информация и публичност съпътстващи цялостния процес.

Изработването на Междинна оценка следва да проследи степента на изпълнение на плана и ефективността от координацията между компетентните органи отговорни за неговото изпълнение. Тя се изработва от експертен екип при взаимодействие със всички заинтересовани страни участвали в реализацията на плана.

Междинната оценка следва да определи степента на изпълнение на плана и дали има нужда от дефиниране на нови проекти – актуализиран документ за изпълнение за оставащото време от периода на действие на ОПР. Друга възможност е решение за актуализиране само на програмата за реализация.

Значимост на информацията, публичността и партньорството

Общинския план за развитие може да бъде значим и ефективен инструмент за управление само при ползотворен обмен на идеи и адекватни действия между всички заинтересовани страни по време на двата значими етапа от ОПР – разработването и реализацията му.

Законът за регионално развитие и правилника за неговото прилагане, предвиждат търсенето на подходящите партньорства и дейности за информация и публичност като ръководен принцип при разработването и реализацията на ОПР. Насърчава се публичното участие, провокира използването на идеите на всички заинтересовани групи. Високата

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

обществена активност е предпоставка за успешното изготвяне и реализиране на плана за развитие на общината.

7.ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Оперативна програма “Региони в растеж”

Тя представя цялостна стратегия за регионалното развитие на Р. България за периода 2014 – 2020 година, като са обхванати следните важни области: енергийна ефективност и ВЕИ в жилищни сгради и публичния сектор, Подобряване на градска околна среда, Опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство, Инвестиции в образованието - образователна инфраструктура и на инфраструктура за обучение, Инвестиране в социална инфраструктура, Насърчаване на нисковъглеродни стратегии в градските райони - насърчаване на устойчива градска мобилност, Инвестиции в образованието чрез изграждане на образователна инфраструктура, Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, Опазване, популяризиране и развитие на културното и природно наследство.

Оперативна програма “Иновации и Конкурентноспособност”

Взема под внимание мерките, заложи в НПП и е в съответствие с тези от тях, които се отнасят до развитие на МСП и предприемачеството, Технологично развитие и иновации; Конкурентноспособност и продуктивност на предприятията; Зелена и енергийно-ефективна икономика; Системи за подкрепа на бизнеса и популяризиране на икономиката; Енергийна ефективност и ВЕИ (АУЕР). Очаква се изпълнението на подобни мерки да окаже положително въздействие и върху нивото на заетост в страната.

Оперативна програма “ Околна среда”

Целите ѝ ще се изпълняват с финансовата подкрепа на ЕС. Реализация на програмата ще допринесе за положителното въздействие върху околната среда с ползи за качеството на живот на населението и за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие.

Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Програмата ще допринесе за Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места; Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване, както и за реализиране на основните хоризонтални принципи на подкрепа от ЕСФ, както и водещите принципи на Стратегическите насоки на Общността за сближаване и на инициатива на Общността EQUAL – равенство на половете и превенция на дискриминацията, въз основа на пол, раса, етнически произход, религия и вявания, увреждания, възраст и сексуална ориентация, иновации, прилагане на политики, транснационално и междурегионално сътрудничество, добро управление на програми и проекти.

Оперативна програма “Добро управление”

С изпълнение на програмата ще се постигне повишаване на институционалния капацитет, ефективността и ефикасността на публичната администрация и съдебната; Предоставяне на качествени услуги на гражданите и бизнеса и развитие на електронното управление и правосъдие; Ефективно и ефикасно усвояване на средствата от ЕС;

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”

Програмата акцентира върху следните области: Научни изследвания и технологично развитие; Образование за реална заетост, мобилност и предприемачество; Образователна среда за активно социално приобщаване; Насърчаване на образованието, уменията и ученето през целия живот; Образователна инфраструктура; Транснационално сътрудничество; Техническа помощ

Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 година

Комплексното въздействие на мерките по ПРСР ще доведе до ускоряване на структурната реформа в земеделието, както и ще подобри конкурентноспособността на земеделския и хранителния сектор и ще насърчи иновациите; очаква се да окаже положителен ефект върху доходите от земеделска дейност. Агро – екологичните дейности ще дадат принос към икономическия растеж. Ще се подобри качеството и достъпа до основни услуги на населението, както и инфраструктурата в селските райони. Така ще се създадат благоприятни условия за развитие на бизнеса и задържане на населението.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

„Многогодишна програма на ЕС за развитие на предприятията и предприемачеството и по - специално малки и средни предприятия“

Основни цели на програмата са повишаване растежа и конкурентноспособността на бизнеса в глобализираната икономика, основаваща се на знанието. Програмата насърчава предприемачеството като финансира мерки за опростяване и подобряване на административната и нормативна рамка за бизнеса, особено за научните изследвания. Тя поощрява иновациите и създаването на бизнес. Специален фокус програмата има върху малките и средните предприятия. Програмата цели осигуряване на по-добър достъп на бизнеса до услугите, програмите и мрежите на ЕС и подобряване на координацията им.

„Програми на Общността в социалния сектор на България ”

Програмата е предназначена да подкрепи и допълни усилията на ниво ЕС и в страните-членки за насърчаване на мерките за предотвратяване и борба срещу дискриминацията.

Национален доверителен екофонд

Фондът е създаден като самостоятелно юридическо лице със Закона за опазване на околната среда за управление на средствата, предоставени като дарение на България от Правителството на Конфедерация Швейцария по сделката “Дълг срещу околна среда” между България и Швейцария.

За финансиране от НДЕФ могат да кандидатстват - български държавни, общински и частни фирми или организации, и неправителствени организации.

Препоръчително е, но не е задължително, проектите да се ограничат по мащаб до рамките на дадена община или населено място.

НДЕФ финансира проекти, попадащи в една или повече от следните приоритетни области:

- **Ликвидиране на замърсявания, настъпили в миналото:** третиране на опасни отпадъци и вещества; намаляване замърсяването на питейна вода или храни, замърсени с тежки метали, токсични органични съединения или други вредни химикали;

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

- **Намаляване замърсяването на въздуха:** намаляване на здравния риск от високи концентрации на прах, серни и азотни окиси, олово и други токсико-химични фактори в населени места; намаляване на парниковите газове: въглероден двуокис, метан, хлорфлуоровъглероди;
- **Опазване чистотата на водите:** общински и промишлени пречиствателни станции за отпадни води във водосборния район на река Дунав; общински и промишлени пречиствателни станции за отпадни води във водосборния район на Черно море;
- **Опазване на биологичното разнообразие:** развитие на инфраструктурата в защитени територии с цел опазване на защитени животински и растителни видове и техните местообитания; мониторинг и инвентаризация на биологичното разнообразие и устойчиво използване на компоненти за създаване на социални алтернативи.

8. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР

Програмата за реализация е заключителен и важен елемент от структурата на Общински план за развитие на Първомай. Тя е водещата предпоставка за успешната реализация на плана, за осъществяването на неговите цели и стратегия. В синхрон с останалите инструменти тя определя ефективното разпределение на общинските ресурси за обобщение и изпълнение на подходящите проекти.

Дефинираните проекти принадлежат към съответна приоритетна област, това се прави с цел оптималното управление и разпределение на времевите и финансови ресурси на общината.

Европейски съюз

ОПАК Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОПР ПЪРВОМАЙ 2014-2020Г.													
ПРОЕКТ	Необходими Финансови средства	ИЗТОЧНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ					ГОДИНА НА РЕАЛИЗАЦИЯ						
		Общински бюджет	Централен бюджет	Фондове на ЕС	Други източници	Фондове Фирми	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1.1.1. Подобряване качеството на предлаганите образователни услуги;	200,00												
1.1.2. Намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище;	200,00												
1.1.3. Подобряване качеството на предлаганите услуги и битовите условия в детските заведения;	2 500,00												
1.1.4. Създаване на условия и стимулиране на мобилността на работната сила и ограничаване на миграционните процеси;	500,00												
1.1.5. Насърчаване развитието на местния пазар на труда и социалното включване за повишаване на заетостта;	100,00												
1.1.6. Изграждане на взаимовръзка между образователната система и бизнеса, чрез развитие системата на практиките и стажовете;	200,00												
1.1.7. Подобряване достъпа до учене през целия живот;	300,00												
1.2.1. Подобряване качеството и ефективността на ВиК инфраструктурата в общината;	64 000,00												

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.2.2. Развитие на екологичното и съвременно третиране на отпадъците;	3 500,00													
1.2.3. Превенция от природни рискове;	2 000,00													
1.2.4. Изграждане и поддържане на съвременна комуникационна мрежа;	2 500,00													
1.2.5. Подобряване на транспортната свързаност в Общината;	25 000,00													
1.2.6. Подобряване състоянието на сгради публична собственост и такива обществено значение;	3 000,00													
1.2.7. Развитие на дребномащабна и съпътстваща инфраструктура;	2 000,00													
1.2.8. Изграждане и поддържане система за мониторинг и контрол върху замърсители;	200,00													
1.3.1. Опазване, поддържане и възстановяване на биологичното разнообразие;	500,00													
1.3.2. Развитие, опазване и поддържане на културно-историческо наследство;	2 500,00													
1.3.3. Развитие на общинската културната инфраструктура и подобряване навъзможностите за достъп до услуги от областта на културата;	3 000,00													
1.3.4. Създаване и развитие на практики за провеждане на културно-масови мероприятия;	1 000,00													

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

1.4.1. Социална интеграция на маргинализирани общности;	500,00													
1.4.2. Развитие на общинската социална мрежа;	3 000,00													
1.4.3. Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи;	100,00													
1.4.4. Активно включване на уязвими групи в обществения и икономически живот;	500,00													
1.5.1. Инвестиране в здравна инфраструктура;	2 500,00													
1.5.2. Създаване и популяризиране на превантивни мероприятия;	600,00													
1.6.1. Развитие и поддържане на места за масов отдих;	2 000,00													
1.6.2. Изграждане и реконструкция на спортната инфраструктура за професионален спорт и спорт в свободното време;	6 000,00													
1.6.3. Създаване и развитие на практики за провеждане на спортни състезания и мероприятия;	500,00													
1.7.1. Осигуряване на енергийна ефективност	4 000,00													
1.7.2. Развитие производството на електроенергия от възобновяеми източници;	3 000,00													
1.7.3. Развитие и поддържане на електропреносната и електроразпределителната мрежа и съпътстващата ги	1 000,00													

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

инфраструктура;													
1.8.1. Провеждане на активна координация при реализиране на политиките на общината в областта на заетостта, образованието и социалната сфера;	100,00												
1.8.2. Прилагане на интегриран подход за териториално развитие на населените места в общината;	100,00												
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	500,00												
2.1.2. Насърчаване на предприемачеството;	100,00												
2.1.3. Насърчаване на иновациите;	2 000,00												
2.1.4. Подпомагане на бизнес клъстерите, изграждането и развитието на бизнес мрежи и кооперирането;	300,00												
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината	500,00												
2.1.2. Насърчаване на предприемачеството междуобщинско и международно популяризиране на областта като туристическа дестинация.	200,00												

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

3.1.1. Изграждане на основна инфраструктура към туристическите обекти в общината;	1 500,00													
2.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал и нови форми на заетост в общината;	300,00													
3.2.1. Популяризиране на местните туристически продукти на национално и международно ниво;	200,00													
3.2.2. Стимулиране на бизнеса и предприемачеството в областта на туризма в рамките на общината;	200,00													
3.3.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политиките в областта на туризма в общината;	100,00													
4.1.1. Възстановяване и развитие на селскостопански производствен потенциал	6 000,00													
4.1.2. Стимулиране производството и преработката на земеделски продукти с висока добавена стойност и пазарен потенциал	3 000,00													
4.1.3. Инвестиции в развитието на горските райони и подобряването на жизнеспособността на горите	4 000,00													
4.1.4. Привличане на инвеститори	150,00													
4.1.5. Стимулиране разнообразяването на земеделските дейности	3 000,00													

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

4.2.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политиките в областта на селското и горското стопанство в общината	100,00													
5.1.1. Насърчаване на местния икономически потенциал за развитие на леката промишленост в общината;	1 000,00													
5.1.2. Насърчаване на предприемачество в конкретни сектори (преработвателна, хранителна) на леката промишленост;	2 000,00													
5.1.3. Изграждане на регионален/общински клъстер „Лека промишленост“;	200,00													
5.2.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики за развитие на леката промишленост в общината;	100,00													
6.1.1. Осигуряване на устойчиво и хармонично развитие на територията;	100,00													
6.1.2. Насърчаване участието на гражданското общество в управлението;	100,00													
6.1.3. Повишаване на информираността на гражданите;	100,00													

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.1.4. Насърчаване и активно развитие на междуобщинското сътрудничество предвидено да се реализира и на централно равнище, като процесът може да бъде улеснен от стартиране на електронното правителство (също един от ключовите елементи на европейската стратегия за развитие на регионите ЕВРОПА 0202);	200,00													
6.2.1. Развитие и надграждане на информационната инфраструктура за предоставяне на административни услуги;	300,00													
6.2.2. Въвеждане на нови и подобряване на съществуващите услуги;	200,00													
6.2.3. Развитие на комуникационната система на междуинституционално ниво;	100,00													
6.3.1. Изграждане и поддържане на административен капацитет за работа по Европейски и международни програми в рамките на общинската администрация;	300,00													
6.3.2. Осигуряване на достъпна и качествена информация за средства от ЕС и стимулиране подготовката и реализацията на проекти;	50,00													

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

6.4.1. Провеждане на активна междуинституционална координация при реализиране на политики, реализацията на които е свързана с усвояване на средства от донорски източници;	200,00													
6.4.2. Междуобщинско и международно сътрудничество за трансфер на опит и добри практики при усвояването на средства от донорски източници;	200,00													